

2023

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
DLA GMINY STRZYŻEWICE NA LATA
2023-2030

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY
NR.....RADY GMINY STRZYŻEWICE
Z DNIA

WPROWADZENIE.....	4
Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu.....	5
1. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	7
1.1. Powiązania z dokumentami na poziomie krajowym i regionalnym.....	7
1.2. Powiązania z dokumentami na poziomie ponadlokalnym i lokalnym.....	11
2. Diagnoza gminy i określenie obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji w gminie	15
2.1. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	15
2.1.1. Wyróżnione obszary porównawcze	16
2.1.2. Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej.....	17
2.2. Wynik diagnozy – sfera społeczna	21
2.3. Podsumowanie diagnozy	49
2.4. Wyznaczenie Obszaru Rewitalizacji	52
3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji.....	55
3.1.Obszar Rewitalizacji Strzyżewice	56
3.2.Obszar Rewitalizacji Pszczela Wola	61
3.3.Obszar Rewitalizacji Kolonia Kiełczewice Dolne.....	65
3.4.Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych wynikająca z konsultacji społecznych	69
3.5.Potencjały obszaru rewitalizacji i ich wzajemne powiązania.....	74
3.6.Podobszary Rewitalizacji - tereny zalewowe	78
4. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	82
5. Cele i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji	83
6. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	86
6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	86
6.2. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	109
7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz podmiotami i ich działaniami realizowanymi na obszarze rewitalizacji.....	110
7.1. Komplementarność przestrzenna	111
7.2. Komplementarność problemowa	111
7.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	113
7.4. Komplementarność międzyokresowa.....	114
7.5 Komplementarność źródeł finansowania	118
7.6. Podsumowanie komplementarności.....	120
8. Zarządzanie wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji	121
8.1. Szacunkowe ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz harmonogram ich	

wdrażania	121
8.2. System zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji	123
8.3. Koszty zarządzania realizacją Programu	125
9. System monitoringu, oceny skuteczności i wprowadzania modyfikacji do Gminnego Programu Rewitalizacji	126
9.1. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR	126
9.2. Ewaluacja	132
9.3. Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR	133
9.4. Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	134
9.5. Aktualizacja GPR	134
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji	136
10.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji	136
10.2. Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji	141
11. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	146
12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	151
12.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji	151
12.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	151
12.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	151
12.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	151
13. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	151
Spis tabel:	155
Spis map:	156
Spis rysunków:	156

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji pod pojęciem rewitalizacji należy rozumieć: „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez działania kompleksowe (...) integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji”. Takimi zasadami kierowano się również opracowując Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice 2023-2030. Program został przygotowany i opracowany zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W rozdziale pierwszym opisano powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

Część druga Programu ma charakter diagnostyczny i opiera się na streszczeniu sytuacji społecznej gminy, a także sytuacji w innych sferach wymienionych w ustawie. Następnie przeprowadzono szczegółową analizę sytuacji, pozwalającą na określenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji – poszczególne dane analizowano już na poziomie wyodrębnionych miejscowości wiejskich gminy objętych Obszarem Rewitalizacji.

Część trzecia ma charakter projektowy i odnosi się do kształtu procesu rewitalizacji w gminie. Przede wszystkim wskazano wizję obszarów rewitalizacji po przeprowadzeniu tego procesu, a także cele i kierunki działań.

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zgłoszone przez podmioty z terenu gminy zostały uporządkowane w ramach dwóch list – przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających.

Następnie opisano mechanizmy zapewnienia komplementarności tych przedsięwzięć. Ostatnim elementem tej części był opis procesu partycypacji społecznej, który przeprowadzono na etapie opracowywania dokumentu, jak również zaproponowano możliwe formy włączania lokalnej społeczności na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Chodzi o utrzymanie zainteresowania mieszkańców realizowanymi przedsięwzięciami, bowiem bez współpracy z lokalną społecznością nie uda się osiągnąć pozytywnych efektów, zwłaszcza w wymiarze społecznym.

Ostatnia część dokumentu odnosi się do zarządzania wdrażaniem procesu rewitalizacji. W sposób zbiorczy przedstawiono tu szacunkowe ramy finansowe zaproponowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych, a także harmonogram ich realizacji. Następnie opisano system zarządzania realizacją Programu, monitoringu, oceny skuteczności oraz wprowadzania zmian do niniejszego dokumentu.

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Rewitalizacja to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez **interesariuszy** (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Obszar może zostać wskazany jako **obszar zdegradowany**, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- ✓ **gospodarczych** (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- ✓ **środowiskowych** (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- ✓ **przestrzenno-funkcjonalnych** (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),
- ✓ **technicznych** (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów).

Natomiast **interesariuszami rewitalizacji** są w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni powyżej;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań związanych z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru kryzysowego. Po pierwsze proces rewitalizacji powinien być realizowany w sposób kompleksowy, tj. w taki sposób, który nie tylko rozwiązuje lub eliminuje wybrane zagrożenia i problemy, ale także w sposób pozwalający na wykorzystanie mocnych stron nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale całej gminy, jak również potencjału otoczenia zewnętrznego, traktowanych jako szanse rozwoju. Takie kompleksowe podejście do rewitalizacji oznacza, że działania podejmowane na rzecz wychodzenia ze stanu

kryzysowego powinny wpisywać się w szerszy nurt realizacji polityki rozwoju całej gminy i jej otoczenia, w szczególności otoczenia powiązanego funkcjonalnie z gminą. Po drugie, proces rewitalizacji powinien być ukierunkowany na wieloaspektowe podejście oraz rezultaty. Kluczowe dla właściwego zdiagnozowania skali poszczególnych problemów, a tym samym wybór zawężonych terytorialnie obszarów do rewitalizacji powinien być poprzedzony rzetelną diagnozą. Diagnoza powinna wskazać stany kryzysowe na obszarze gminy, zarówno w sferze terytorialnej, ale przede wszystkim w sferze kategorii problemów. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów, tj. wynikać z rangi lub znaczenia wybranych zagadnień/obszarów rewitalizacji dla polityki rozwoju całej gminy. Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się, aby działania, skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy.

Program Rewitalizacji

- ✓ inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.
- ✓ Gminny Program Rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 poz. 485).

1. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice 2023-2030 został poddany analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi w skali makro i mikro. Zwrócić uwagę, należy na to, iż proces rewitalizacji, co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, a następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionu i kraju.

1.1. Powiązania z dokumentami na poziomie krajowym i regionalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym:	
1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Cele i zadania: ✓ rozwój społeczne wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, ✓ poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne, ✓ wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy, ✓ zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów, ✓ wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe, ✓ podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania, ✓ skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, ✓ uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli, ✓ inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne- dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw, ✓ budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego, ✓ cyfrowe państwo usługowe, ✓ stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne, ✓ wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe. Gminny Program Rewitalizacji jest spójny z celem głównym i celami strategicznymi Strategii, poprzez planowe interwencje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym zwiększenia poziomu partycypacji społecznej.	
2. Strategia Europa 2020	

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- ✓ rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- ✓ rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
- ✓ rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Minimalizacja występowania zjawiska wykluczenia społecznego stanowi jedno z głównych założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice 2023-2030. Celem przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest wspieranie włączenia społecznego, integracji i aktywizacji oraz ograniczenie występowania problemów społecznych, w tym ubóstwa i bezrobocia.

3. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności

Dokument ten, określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty został przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. Jego założeniem jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju.

Cele i zadania:

Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki:

- ✓ wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji,
- ✓ zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym,
- ✓ poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki,
- ✓ wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki,
- ✓ rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”,
- ✓ zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,
- ✓ równoważenia potencjałów rozwojowych regionów,
- ✓ wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,
- ✓ rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
- ✓ zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego,
- ✓ efektywność i sprawność państwa,
- ✓ stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej,
- ✓ wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030 zakłada zapewnienie rozwoju poprzez wzmacnianie i wspieranie istniejącego kapitału oraz wykorzystywanie potencjałów obszaru rewitalizacji.

3. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) jest dokumentem przyjętym przez Radę Ministrów we wrześniu 2019 r. i jest on w pełni komplementarny do zapisów SOR w wymiarze terytorialnym.

KSRR przewiduje realizację trzech głównych celów:

- Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk publicznych.

W zakresie komplementarności z merytorycznymi celami KSRR, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2023–2030 wykazuje najsilniejszą komplementarność z celami szczegółowymi:

- 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych;
- 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów;
- 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego;
- 2.2. Wsparcie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym;
- 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym;
- 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.

Samo opracowanie i wdrażanie zapisów GPR jest już spójne z założeniami KSRR 2030, w myśl celu 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych. Rewitalizacja jako proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, wykorzystywana jest do zapewnienia spójności terytorialnej i wyrównywania szans obszarów borykających się z problemami rozwojowymi. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają na celu ograniczenie występowania zjawiska wykluczenia społecznego oraz niwelowanie nierówności pomiędzy obszarem rewitalizacji a innymi częściami gminy w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym:

1. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Cel strategiczny 2: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych

Cele operacyjne:

- ✓ zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej,
- ✓ rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych), wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich,
- ✓ ochrona walorów środowiska.

Cel strategiczny 3: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu

Cele operacyjne:

- ✓ wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii,
- ✓ wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw,
- ✓ promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej,
- ✓ innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu.

Cel strategiczny 4: Wzmacnianie kapitału społecznego

Cele operacyjne:

- ✓ rozwijanie kapitału ludzkiego,
- ✓ poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych,
- ✓ włączenie i integracja społeczna,
- ✓ wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej,
- ✓ bezpieczeństwo publiczne,
- ✓ wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania.

Wśród założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030 znajduje się wyrównywanie potencjałów społecznych, gospodarczych czy infrastrukturalnych pomiędzy obszarem rewitalizacji a innymi terenami gminy oraz wzrost kompetencji społecznych i zawodowych mieszkańców dotkniętych zjawiskiem wykluczenia społecznego. Wpłynie to na podniesienie poziomu spójności całego województwa, jako składowej większej liczby poszczególnych części, w aspektach związanych z gospodarką, zatrudnieniem oraz jakością życia mieszkańców.

2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Cele i zasady zagospodarowania przestrzennego:

Osadnictwo i infrastruktura społeczna

Cele szczegółowe:

- ✓ poprawa dostępu do usług publicznych i infrastruktury społecznej,
- ✓ rozwój usług i sieci ośrodków pomocy społecznej wynikającej z rosnącej liczby seniorów.

Środowisko przyrodnicze

Cele szczegółowe:

- ✓ harmonijne zagospodarowanie przestrzeni krajobrazowej,
- ✓ utrzymanie walorów obszarów wyróżniających się szczególnymi cechami przyrodniczymi i krajobrazowymi,
- ✓ przywrócenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarom zdegradowanym i o zniekształconych stosunkach ekologicznych.

Środowisko kulturowe

Cele szczegółowe:

- ✓ identyfikacja, zachowanie i ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego oraz różnorodności krajobrazu kulturowego,
- ✓ zachowanie przed zatarciem specyfiki kulturowej ukształtowanych historycznie struktur przestrzennych,
- ✓ zachowanie i wzbogacanie zasobów dóbr kultury współczesnej,
- ✓ rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego.

Gospodarka

Cele szczegółowe:

- ✓ rozwój potencjału społeczno-ekonomicznego węzłów i ośrodków gospodarczych,
- ✓ wykorzystywanie endogenicznych potencjałów i rozwój specjalizacji regionalnych,
- ✓ zrównoważone wykorzystanie potencjałów rozwojowych tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym i zasobach naturalnych przestrzeni województwa,
- ✓ dywersyfikacja działalności gospodarczej na obszarach wiejskich,
- ✓ zwiększenie konkurencyjności gospodarki rybackiej opartej na wysokiej jakości produktach akwakultury,
- ✓ rozwój infrastruktury turystycznej,
- ✓ zapewnienie sprawnej obsługi komunikacyjnej obszarów i terenów rekreacyjnych,
- ✓ wzmocnienie oferty zatrudnienia i usług (publicznych i komercyjnych) w miastach z uwzględnieniem potrzeb obsługi okolicznych terenów wiejskich.

Realizacja założeń GPR przyczyni się do realizacji ww. zamysłów poprzez realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych mających na celu m.in. kształtowanie przestrzeni publicznej oraz podnoszenie poziomu jakości życia mieszkańców przy wykorzystaniu lokalnych potencjałów.

3. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA LUBELSKIEGO 2021-2027

W związku z założeniami strategicznymi oraz w odpowiedzi na wyzwania, za cel główny Programu przyjęto: Wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu, sprzyjające zintegrowanemu, zrównoważonemu i inteligentnemu rozwojowi województwa lubelskiego, ukierunkowanemu na wysoką jakość życia i bezpieczeństwo jego mieszkańców.

Zostanie on osiągnięty przez interwencje w ramach 11 Priorytetów obejmujących 5 CP pakietu legislacyjnego UE.

Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie

2.1.11.1. Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego,

zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów:

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych realizowana na podstawie GPR - Inwestycje będą obejmowały kompleksowe działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej. Inwestycje te będą obejmowały m.in. adaptację budynków do celów społecznych, kulturalnych, itp. wraz z możliwością zagospodarowania terenu funkcjonalnie związanego z obiektem, uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni na cele publiczne, kulturalne, turystyczne, itp., dostosowanie przestrzeni publicznych do nowych funkcji, wsparcie infrastrukturalne przedsięwzięć społecznych.

Przedstawione zestawienie wskazuje na silne powiązanie pomiędzy celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice 2023-2030 a krajowymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi. W wielu z przytoczonych dokumentach odnaleźć można priorytety i cele strategiczne związane poprawą dostępu do usług publicznych i infrastruktury społecznej, rozwojem i efektywnym wykorzystaniem potencjału kulturowego oraz wykorzystywaniem endogenicznych potencjałów i rozwojem specjalizacji regionalnych. W kierunkach działań zaproponowanych w GPR znajdują się odpowiednie zapisy mające za zadanie realizację tego celu.

1.2. Powiązania z dokumentami na poziomie ponadlokalnym i lokalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie ponadlokalnym:

1. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego do roku 2030

Cel Strategiczny 1: Wzmocnienie roli kultury, dziedzictwa kulturowego i naturalnego LOM

Priorytety Rozwojowe w ramach CS1:

- 1.1. Wzmocnienie roli kultury i dziedzictwa kulturowego
- 1.2. Wykorzystanie potencjału dziedzictwa naturalnego
- 1.3. Rozwój zrównoważonej turystyki
- 1.4. Rewitalizacja społeczna i przestrzenna obszarów zdegradowanych

Cel Strategiczny 2: Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości edukacji i usług społecznych w LOM

- 2.1. Poprawa dostępu do usług polityki społecznej
- 2.2. Wspieranie działań na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją
- 2.3. Poprawa dostępu do edukacji
- 2.4. Poprawa jakości oferty edukacyjnej
- 2.5. Wdrożenie rozwiązań cyfrowych w sektorze publicznym

Cel Strategiczny 3: Rozwój i wzmocnienie zrównoważonej mobilności w LOM.

- 3.1. Rozwój systemu niskoemisyjnej komunikacji
- 3.2. Rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej
- 3.3. Poprawa stanu infrastruktury drogowej
- 3.4. Wsparcie cyfryzacji systemów transportowych

Cel Strategiczny 4: Przystosowanie LOM do zmian klimatu i poprawa stanu środowiska Naturalnego

- 4.1. Zwiększenie odporności obszaru na klęski żywiołowe i rozwój błękitnozielonej infrastruktury
- 4.2. Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnościekowej
- 4.3. Ochrona bioróżnorodności
- 4.4. Wspieranie zrównoważonej gospodarki odpadami w tym rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym
- 4.5. Zwiększenie poziomu wykorzystania OZE

W Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego do roku 2030 występują cele, które zawierają się także w niektórych zaproponowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych. W tym kontekście najważniejszy jest Cel Strategiczny 1: Wzmocnienie roli kultury, dziedzictwa kulturowego i naturalnego LOM oraz Cel Strategiczny 2: Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości edukacji i usług społecznych w LOM. Postulaty te zostały uwzględnione przy projektowaniu przedsięwzięć budynków na potrzeby realizacji zadań społecznych i kulturalnych.

2. Strategia Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030)

Priorytet 1. ROZWINIĘTY RYNEK PRACY I SPRAWNIE FUNKCJONUJĄCA GOSPODARKA

1.4. Rozwój branży turystycznej w oparciu o zintegrowane produkty turystyczne

Priorytet 2. LEPSZY DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY I USŁUG PUBLICZNYCH POPRAWIAJĄCYCH JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

- 2.1. Rozwój infrastruktury sprzyjającej ochronie środowiska naturalnego,
- 2.2. Wzrost poziomu wykształcenia oraz jakości usług edukacyjnych w powiecie,
- 2.3. Wzrost dostępności do usług kultury, sportu oraz rekreacji,
- 2.4. Rozwój usług i inicjatyw na rzecz integracji społecznej.

Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030 mają na celu zapobieganie i minimalizację występowania problemów społecznych oraz zjawiska wykluczenia społecznego, w tym wykluczenia osób niepełnosprawnych, seniorów i osób chorych. Ponadto realizowane przedsięwzięcia będą miały na celu integrację, aktywizację oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym (Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy)

1. Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2025

1. Cel szczegółowy 1: Podniesienie znaczenia i atrakcyjności gospodarczej Gminy Strzyżewice poprzez wspieranie przedsiębiorczości i budowanie warunków do inwestycji przy uwzględnieniu rolniczego charakteru regionu.
2. Cel szczegółowy 2: Zwiększenie atrakcyjności i znaczenia Gminy Strzyżewice jako regionalnego ośrodka osiedleńczego (mieszkalniczego) poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej i rekreacyjno wypoczynkowej w oparciu o ekologię i zasady zrównoważonego rozwoju.
3. Cel szczegółowy 3: Wzrost jakości życia mieszkańców Gminy Strzyżewice poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz zwiększenie aktywności społecznej oraz podniesienie jakości usług edukacyjnokulturalnych i społecznych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030 jest spójny z założeniami celów szczegółowych nr: 1,2,3. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpisują się w założenia Strategii Rozwoju w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, rozwoju usług z zakresu turystyki i rekreacji, wsparcia działań z zakresu pomocy społecznej oraz wzrostu aktywności kulturalnej, oświatowej i sportowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez realizację działań mających na celu pobudzenie i umożliwienie rozwoju społeczno-gospodarczego. Cel szczegółowy 3 strategii zakłada kierunek interwencji: aktywność społeczna, działania inwestycyjne: modernizacja stanu bazy świetlic, miejsc spotkań i integracji mieszkańców – tym samym realizacja zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć nr 1, 2, 6, 7 przyczyni się do realizacji problemu i kierunku zdiagnozowanego w strategii rozwoju Gminy Strzyżewice. Przedsięwzięcia nr 4, 5, 8, 9, realizują założenia zarówno celu 2, kierunek interwencji: rekreacja i wypoczynek, jak i celu szczegółowego 1, priorytet: rozwój gospodarczy, kierunek interwencji: drobna przedsiębiorczość (mikro i małe przedsiębiorstwa).

2. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Strzyżewice

1. Cel szczegółowy 1. Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie energetycznym Gminy Strzyżewice.

2. Cel szczegółowy 2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmacnianiu konkurencyjności i efektywności energetycznej Gminy Strzyżewice. Kierunki działań to: modernizacja oświetlenia ulicznego, zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i inwestorów zewnętrznych.
3. Cel szczegółowy 3. Wzorcowa rola Gminy Strzyżewice w wypełnianiu obowiązku zmniejszenia zużycia energii w jednostkach sektora publicznego.
4. Cel szczegółowy 4. Budowa silnych wewnętrznych więzi społecznych i zewnętrznych kontaktów gospodarczych mających na celu integrację i włączanie mieszkańców Gminy do podejmowania wspólnych przedsięwzięć, w tym proekologicznych.

PGN jest dokumentem, w którym zaplanowano działania i środki na podniesienie efektywności energetycznej, zwiększenie ilości energii wytwarzanej w odnawialnych źródłach energii oraz redukcję emisji gazów cieplarnianych w gminie. Realizacja zaplanowanych działań wpłynie na poprawę jakości powietrza oraz zmniejszy wpływ miasta na zmiany klimatu.

Ważną płaszczyzną powiązania obu dokumentów jest fakt, że inwestycje na rzecz niskoemisyjności służyć będą obniżeniu kosztów energii dla użytkowników, a więc mają także wymiar społeczny.

3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzyżewice na lata 2021-2027

Cele nadrzędne i priorytety Strategii

- A. Poprawa jakości życia klientów pomocy społecznej jako przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa
- B. Tworzenie planu przeciwdziałania bezrobociu
- C. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych
- D. Walka z uzależnieniami - alkoholizm i narkomania. Propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień wśród dzieci i młodzieży. Zmniejszenie aktualnie istniejących problemów alkoholowych
- E. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
- F. Wspieranie rozwoju rodziny, poszanowania jej praw do samodzielności ekonomicznej i wychowania dzieci zgodnie z własnymi poglądami i przekonaniem

Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030 mają na celu zapobieganie i minimalizację występowania problemów społecznych oraz zjawiska wykluczenia społecznego, w tym wykluczenia osób niepełnosprawnych, seniorów i osób chorych. Ponadto realizowane przedsięwzięcia będą miały na celu integrację, aktywizację oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji.

4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzyżewice

Studium określa podstawowe kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy. Zasady zrównoważonego rozwoju, ładu przestrzennego oraz nadrzędności interesu publicznego nad interesami indywidualnymi były fundamentem dla określenia głównych założeń studium.

Gminny Program Rewitalizacji jest kolejnym dokumentem strategicznym, który jest powiązany ze Studium zarówno pod względem uwarunkowań jak również kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie planując w GPR przedsięwzięcia, których realizacja wpłynie na zaspokojenie potrzeb interesariuszy w obszarze rewitalizacji i przyczyni się do niwelacji zidentyfikowanych problemów Program wskazuje zmiany niezbędne do wprowadzenia w Studium (jeżeli są wymagane).

Na poziomie lokalnym widać zbieżność pomiędzy zaproponowanymi w GPR celami i kierunkami działań, a postulatami w lokalnych dokumentach planistycznych. W lokalnych dokumentach takich jak strategia rozwoju gminy podkreśla się konieczność działań wpływających na wzrost jakości życia mieszkańców Gminy Strzyżewice poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz zwiększenie aktywności społecznej oraz podniesienie jakości usług edukacyjno - kulturalnych i społecznych. W ramach zaproponowanych

kierunków GPR znalazły się zapisy w obrębie **1 celu strategicznego Rozwój kapitału społecznego oraz stworzenie warunków umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców:**

1. Integracja społeczna, aktywizacja mieszkańców oraz wzrost poczucia tożsamości lokalnej
2. Zwiększenie dostępności zintegrowanych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb seniorów wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym
3. Rozwój oferty kulturalno – edukacyjnej w oparciu o lokalne potencjały

Wspólne cele dla obu dokumentów będą realizowane poprzez przedsięwzięcia: „Wsparcie działalności Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne”, „Wsparcie działalności Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej”, „Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Strzyżewice”. Zbieżność dostrzega się w obrębie działań prośrodowiskowych (zastosowanie ekologicznych rozwiązań i podniesienie świadomości ekologicznej). Cele w obrębie sfery środowiskowej zaproponowane w GPR są zgodne z podstawowymi kierunkami rozwoju zawartymi w Planie gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Strzyżewice.

Cel strategiczny 3. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska

1. Zrównoważone wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego, zapobieganie degradacji środowiska oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.

Postulaty te zostały uwzględnione m.in. przy projektowaniu przedsięwzięcia „Green Human Space – Zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy regionu poprzez rewitalizację terenów zielonych i obiektów kultury oraz stworzenie Regionalnego Centrum Turystyczno – Edukacyjnego w Pszczelej Woli” poprzez przeciwdziałanie postępującej degradacji środowiska, kultury, dziedzictwa naturalnego poprzez rewitalizację zdegradowanego obszaru o znacznej wartości kulturowej, turystycznej oraz przyrodniczej w Pszczelej Woli.

2. Diagnoza gminy i określenie obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji w gminie

2.1. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030 jest dokumentem strategicznym i operacyjnym o charakterze lokalnym.

Z uwagi na charakter dokumentu, obszar objęty rewitalizacją winien być wyodrębniony w sposób szczegółowy w oparciu o wybrane wskaźniki odnoszące się do sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

Obszar, który zostanie poddany rewitalizacji powinien zostać wyodrębniony w sposób szczegółowy, w oparciu o katalog wskaźników odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej jednostki. Przyjęta w niniejszym opracowaniu metodologia przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji zakładała w głównej mierze oparcie się mierzalnych zmiennych dotyczących sytuacji społecznej (z zakresu demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej i rynku pracy), gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej na danym obszarze.

Obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji zostały wyznaczone w oparciu o zaproponowany katalog wskaźników, które odnoszą się do pięciu sfer wskazanych w ustawie o rewitalizacji – społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W trakcie wyznaczania obszarów kryzysowych i obszaru rewitalizacji zdecydowano się po pierwsze na wybór takich wskaźników, które są dostępne na poziomie gminy i obszarów analizy. Po drugie istotnym dla wyboru kryteriów był element pozwalający na obiektywizację danych, ich przeliczenie i odniesienie do realnych problemów gminy. Po trzecie wreszcie, wybrano wskaźniki, które stosunkowo łatwo można gromadzić, i których wartości można porównywać w kolejnych latach. Metodologia przyjęta na potrzeby niniejszej diagnozy opierała się na szczegółowych, w większości mierzalnych, ilościowych zmiennych, analizowanych w podziale na wskazane sfery.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji wskazują, że obszar zdegradowany można wyznaczyć dla miejsc koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami ze sfer gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Obszar można uznać za zdegradowany w przypadku współwystępowania minimum jednego problemu ze sfery społecznej oraz problemów z pozostałych sfer.

Uznanie danego zjawiska za stan kryzysowy ma miejsce, jeśli dane negatywne zjawisko charakteryzuje się wartością wskaźników je oceniających, przekraczających średnią wartość notowaną w skali gminy. Istotne jest także obiektywne stwierdzenie, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska kryzysowego (np. poprzez odniesienie poziomu zjawiska do średnich notowanych na innych poziomach statystycznych).

Pierwszy etap opracowania diagnozy opierał się na analizie danych zastanych, tzw. analizie desk research, polegającej na zebraniu materiałów z różnych źródeł, a następnie przeanalizowaniu ich pod kątem rzetelności, jakości oraz przydatności na dalszym etapie opracowywania diagnozy. Po wyselekcjonowaniu materiałów, nastąpiła właściwa analiza desk research, która obejmowała dokumenty, opracowania oraz sprawozdania i dane, uznane jako istotne w procesie badawczym.

W trakcie opracowywania diagnozy obszaru zdegradowanego, zastosowano dwa podejścia, które bazowały na analizie danych zastanych: statystyczne i przestrzenne. W ujęciu statystycznym dane zostały zgromadzone, a następnie poddane analizie oraz przetworzone na potrzeby niniejszego opracowania. Natomiast, w ujęciu przestrzennym dane zostały odniesione do przyjętych obszarów porównawczych.

Opracowane dane zwizualizowano, przedstawiając je za pomocą kartogramów. Kolejny etap polegał na opracowaniu wskaźnika degradacji w sferze społecznej.

Delimitacja obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji obejmowała następujące etapy:

- 1) Podzielenie terenu Gminy Strzyżewice na mniejsze jednostki – sołectwa.
- 2) Wybór kryteriów delimitacji.
- 3) Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe) – pozwoliło to na wskazanie obszarów o szczególnym nasileniu i koncentracji problemów w sferze społecznej.
- 4) Przeprowadzenie analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno- funkcjonalnej i technicznej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.
- 5) Zidentyfikowanie obszaru rewitalizacji – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni – maksymalnie 20% powierzchni gminy – oraz ludności – maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących Gminę Strzyżewice.

2.1.1. Wyróżnione obszary porównawcze

Na wstępnym etapie prac diagnostycznych zaproponowano, aby do celów agregacji danych opisujących stany kryzysowe dokonać podziału gminy na sołectwa/ miejscowości. Założono wstępnie, że działania rewitalizacyjne powinny rozwiązywać komplementarnie problemy obszarów spójnych przestrzennie i funkcjonalnie, dlatego też przy tworzeniu stref próbowano zachować podział gminy na takie obszary.

Tabela 1 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Udział ludności %	Powierzchnia w ha	Udział powierzchni %
1.	Borkowizna	230	2,78	578,0646	5,30
2.	Bystrzyca Stara	438	5,29	468,9502	4,30
3.	Bystrzyca Nowa	467	5,64	318,6366	2,92
4.	Dębina	159	1,92	226,7945	2,08
5.	Dębszczyzna	98	1,18	354,8561	3,26
6.	Franciszków	203	2,45	198,9531	1,83
7.	Iżyce	146	1,76	208,7531	1,92
8.	Kajetanówka	160	1,93	273,6457	2,51
9.	Kiełczewice Dolne	165	1,99	694,3730	6,37
10.	Kolonia Kiełczewice Dolne	262	3,17	630,8294	5,79
11.	Kiełczewice Górne	323	3,90	436,4388	4,00
12.	Kiełczewice Maryjskie	304	3,67	130,8484	1,20
13.	Kiełczewice Pierwsze	71	0,86	528,6584	4,85
14.	Osmolice Drugie	501	6,06	1142,4627	10,48
15.	Pawłów	240	2,90	321,0764	2,95
16.	Pawłówek	69	0,83	170,7283	1,57
17.	Piotrowice	1232	14,89	905,4968	8,31
18.	Polanówka	410	4,96	381,7384	3,50
19.	Strzyżewice	590	7,13	960,4968	8,81

20.	Żabia Wola	1123	13,57	1103,2379	10,12
21.	Osmolice Pierwsze	793	9,59	847,7914	7,78
22.	Pszczela Wola	289	3,49	17,1694	0,16

Źródło: opracowanie własne

Mapa 1 Podział gminy na obszary porównawcze

Źródło: opracowanie własne

2.1.2. Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych jednostek statystycznych konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które je w sposób istotny statystycznie różnicują. Ze względu na charakter gminy i występujące w niej zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno - funkcjonalne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu

umożliwiającego analizę każdej ze sfer wskazanych w Ustawie o rewitalizacji. Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 2 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego

Lp.	Kategoria	Wskaźnik	Opis
1.	SFERA SPOŁECZNA	Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa	Wskaźnik obrazujący sytuację demograficzną danego sołectwa/obszaru. Wskaźnik obliczony został na podstawie danych GUS. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować sołectwa/miejscowości z największymi problemami związanymi z sytuacją demograficzną.
2.		Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa	Wskaźnik obrazujący sytuację demograficzną danego sołectwa/obszaru. Wskaźnik obliczony został na podstawie danych GUS. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować sołectwa/miejscowości z największymi problemami związanymi z sytuacją demograficzną.
3.		Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej. Poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego obliczony został na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzyżewicach. Jako wskaźnik go wyznaczający przyjęto liczbę osób korzystających z pomocy społecznej przeliczeniu na 100 mieszkańców. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować sołectwa/miejscowości z największymi problemami związanymi z wykluczeniem społecznym.
4.		Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Dane dotyczące bezrobocia pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Bychawie. Założone w tym obszarze wskaźniki wskazały sołectwa/ miejscowości z największym odsetkiem osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, co jest szczególnie istotne w przypadku analizy zjawiska jakim jest wykluczenie społeczne. Długotrwale bezrobocie znacząco zwiększa prawdopodobieństwo jego wystąpienia oraz stanowi odzwierciedlenie warunków życia i sytuacji ekonomicznej mieszkańców.
5.		Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Dane dotyczące bezrobocia pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Bychawie. Założone w tym obszarze wskaźniki wskazały sołectwa/ miejscowości z największym odsetkiem osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, co jest szczególnie istotne w przypadku analizy zjawiska jakim jest wykluczenie społeczne. Długotrwale bezrobocie znacząco zwiększa prawdopodobieństwo jego wystąpienia oraz stanowi odzwierciedlenie warunków życia i sytuacji ekonomicznej mieszkańców.
6.		Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Dane potrzebne do obliczenia wskaźnika opisującego stopień przestępczości i naruszeń prawa pozyskano z Komendy Powiatowej Policji w Bychawie. Przestępczość znacząco negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców oraz postrzeganie atrakcyjności danego miejsca do zamieszkania i inwestowania. Do wskazania poziomu przestępczości w poszczególnych sołectwach przyjęto liczbę przestępstw przeliczeniu na 100 mieszkańców.
7.		„Niebieskie karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Dane potrzebne do obliczenia wskaźnika opisującego stopień przestępczości i naruszeń prawa pozyskano z Komendy Powiatowej Policji w Bychawie. Przestępczość znacząco negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców oraz postrzeganie atrakcyjności danego miejsca do zamieszkania i inwestowania. Do wskazania poziomu przestępczości w

			poszczególnych sołectwach przyjęto oraz ilość założonych „niebieskich kart” w przeliczeniu na 100 mieszkańców.
8.		Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału społecznego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Strzyżewice.
9.		Poziom kapitału społecznego – uczestnictwo w życiu politycznym	Wskaźnik określający poziom kapitału społecznego – Wskaźnik, którym się posłużono, chcąc ocenić uczestnictwa w życiu politycznym w poszczególnych sołectwach Gminy Strzyżewice, to udział mieszkańców w wyborach samorządowych. Dane pozyskano z PKW.
10.		Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2022	Wskaźnik określający poziom kapitału społecznego – wskaźnik określa zaangażowanie lokalnych społeczności w pozyskiwanie środków w ramach funduszu społecznego. Dane pozyskano z UG w Strzyżewicach.
11.	SFERA GOSPODARCZA	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia przedsiębiorczości mieszkańców obszaru. Wskaźnikami wskazującymi na problemy natury gospodarczej są: poziom aktywności gospodarczej oraz kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Do obliczenia poziomu aktywności gospodarczej posłużono się liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w poszczególnych sołectwach/miejscowościach. Źródło danych: Urząd Gminy Strzyżewice, rejestr CIDG.
12.	SFERA ŚRODOWISKOWA	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprzez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz edukację ekologiczną, a także zapewnienie bezpieczeństwa i podwyższenia jakości środowiska życia mieszkańców Gminy Strzyżewice.
13.	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Dostępność do usług Kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 100 mieszkańców. Źródło: badania własne.
14.	SFERA TECHNICZNA	Obecność terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa	Wskaźnik opisujący poziom degradacji terenów w obrębie obszaru/sołectwa. Źródło danych: Urząd Gminy. Degradacja przestrzeni, w tym przestrzeni publicznej przejawia się m.in. w występowaniu zdegradowanych, zaniedbanych obiektów: pustostanów, budynków niewykorzystanych, które utraciły swoją funkcję. Z powodu występowania takich obiektów przestrzeń przestaje być reprezentacyjna, co przekłada się na atrakcyjność turystyczno-gospodarczą całej gminy. Źródłem danych dla oceny stopnia degradacji były informacje zawarte w dokumentach gminnych, a także informacje uzyskane od poszczególnych właścicieli i zarządców, jak również wizje w terenie.

2.2. Wynik diagnozy – sfera społeczna

Zaproponowany katalog wskaźników wybrany do analizy sfery społecznej, pozwolił na pokazanie stanu oraz zawansowania i wielkości problemów społecznych w poszczególnych obszarach, które wyodrębniono w gminie. Wykorzystanie wskaźników pozwoliło na zaprezentowanie poziomu natężenia negatywnych zjawisk społecznych, za pomocą syntetycznego wskaźnika degradacji. Do analizy sfery społecznej wykorzystano dane ilościowe, które pozyskano z Urzędu Gminy Strzyżewice, Komendy Powiatowej Policji w Lublinie, Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzyżewicach, Powiatowego Urzędu Pracy w Lublinie.

Wskaźniki wymagają odpowiedniej standaryzacji. Dla porównania stopnia natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych obszarach/sołectwach opracowano porównywalny wskaźnik. W pierwszym etapie powinno się znormalizować poszczególne zjawiska kryzysowe. Czynność ta polega na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe według wzoru:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{S_j}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

$\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,

S_j – odchylenie standardowe wskaźnika j

Wartości wskaźników po normalizacji umożliwiają dalsze wyliczenia. W następnym etapie należy określić, czy dany wskaźnik jest stymulantą, czy destymulantą, tzn. czy wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki, czy też prowadzą do kryzysu.

Jeżeli wśród wskaźników znajdzie się stymulanta, uzyskane wartości należy przekształcić zgodnie ze wzorem:

$$z_{ij} = x_{ij} * (-1)$$

gdzie:

z_{ij} – wartość wskaźnika (stymulanty) po przekształceniu

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

W przypadku, gdy dany wskaźnik jest destymulantą, otrzymane w procesie normalizacji wartości pozostawiamy bez zmian.

Ostatnim etapem jest wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego, który będzie sumą wszystkich wskaźników cząstkowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych. Wartość wskaźnika syntetycznego będzie świadczyć, czy dane pole podstawowe znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczą o dużym kryzysie, natomiast niskie ukazują pozytywny obraz zjawisk społecznych. Aby uzyskać wartość wskaźnika syntetycznego należy posłużyć się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk

n – liczba wskaźników (cech)

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

Tabela 3 Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa w roku 2021 [%]

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika	
Borkowizna	17,39	
Bystrzyca Stara	14,84	
Bystrzyca Nowa	25,91	
Dębina	18,87	
Dębszczyzna	19,39	
Franciszków	24,63	
Iżyce	14,38	
Kajetanówka	20,00	
Kielczewice Dolne	12,73	
Kolonia Kielczewice Dolne	11,83	
Kielczewice Górne	20,12	
Kielczewice Maryjskie	12,50	
Kielczewice Pierwsze	18,31	
Osmolice Drugie	18,56	
Pawłów	19,17	
Pawłówek	11,59	
Piotrowice	16,31	
Polanówka	19,76	
Strzyżewice	16,27	
Żabia Wola	21,82	
Osmolice Pierwsze	23,08	
Pszczela Wola	8,30	
Średnia	17,53	

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych Narodowy Spis Powszechny 2021

Tabela 4 Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa [%]

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	20,00
Bystrzyca Stara	22,37
Bystrzyca Nowa	15,63
Dębina	26,42
Dębszczyzna	22,45
Franciszków	20,20
Iżyce	20,55
Kajetanówka	23,13
Kielczewice Dolne	22,42
Kolonia Kielczewice Dolne	25,95
Kielczewice Górne	23,22
Kielczewice Maryjskie	25,33
Kielczewice Pierwsze	18,31
Osmolice Drugie	19,36
Pawłów	26,67
Pawówek	23,19
Piotrowice	19,32
Polanówka	13,41
Strzyżewice	23,90
Żabia Wola	18,61
Osmolice Pierwsze	19,92
Pszczela Wola	12,11
Średnia	21,02

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych Narodowy Spis Powszechny 2021

Tabela 5 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	4,35
Bystrzyca Stara	2,74
Bystrzyca Nowa	1,28
Dębina	5,66
Dębszczyzna	7,14
Franciszków	7,39
Iżyce	6,16
Kajetanówka	5,63
Kielczewice Dolne	4,85
Kolonia Kielczewice Dolne	2,67
Kielczewice Górne	3,10
Kielczewice Maryjskie	3,62
Kielczewice Pierwsze	4,23
Osmolice Drugie	3,79
Pawłów	3,33
Pawłówek	10,14
Piotrowice	1,14
Polanówka	2,44
Strzyżewice	4,41
Żabia Wola	0,62
Osmolice Pierwsze	1,77
Pszczela Wola	0,35
Średnia	3,95

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzyżewicach

Tabela 6 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	2,61
Bystrzyca Stara	1,83
Bystrzyca Nowa	3,21
Dębina	10,06
Dębszczyzna	2,04
Franciszków	3,94
Iżyce	3,42
Kajetanówka	3,75
Kielczewice Dolne	3,64
Kolonia Kielczewice Dolne	2,29
Kielczewice Górne	0,93
Kielczewice Maryjskie	1,64
Kielczewice Pierwsze	0,00
Osmolice Drugie	2,79
Pawłów	1,67
Pawłówek	4,35
Piotrowice	2,03
Polanówka	3,66
Strzyżewice	3,39
Żabia Wola	3,21
Osmolice Pierwsze	1,51
Pszczela Wola	1,04
Średnia	2,86

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bychawie

Tabela 7 Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców

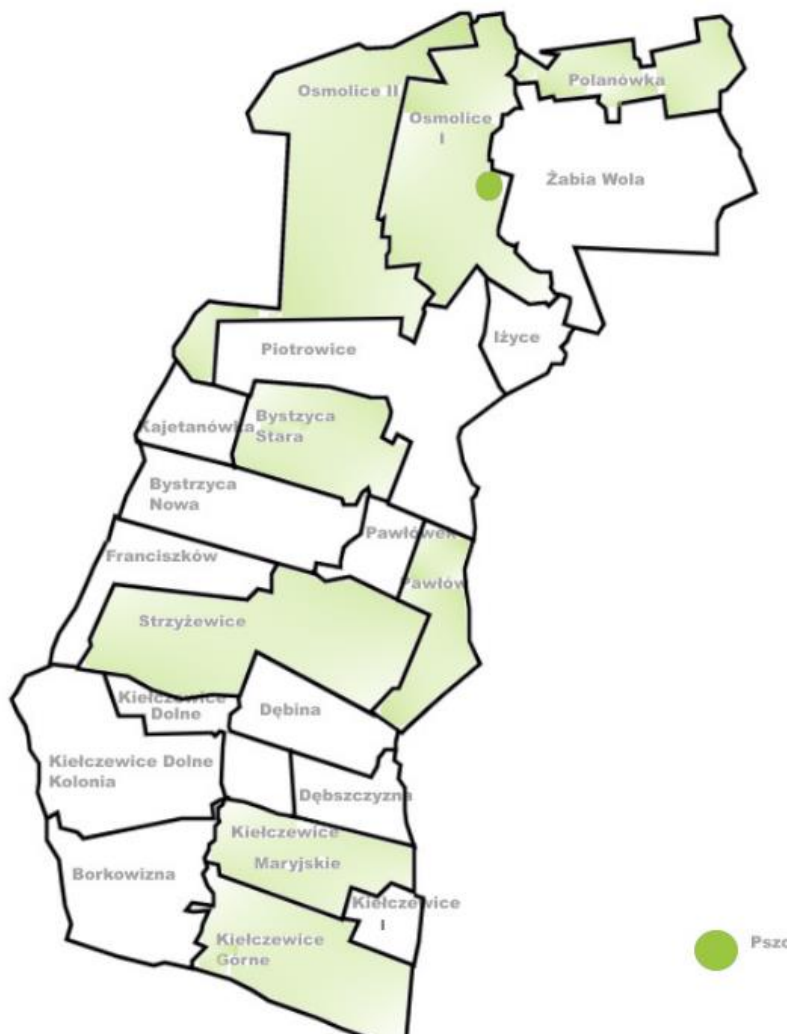
Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	0,87
Bystrzyca Stara	0,68
Bystrzyca Nowa	1,28
Dębina	2,52
Dębszczyzna	1,02
Franciszków	1,48
Iżyce	0,00
Kajetanówka	0,00
Kielczewice Dolne	0,61
Kolonia Kielczewice Dolne	0,00
Kielczewice Górne	0,62
Kielczewice Maryjskie	0,33
Kielczewice Pierwsze	0,00
Osmolice Drugie	0,60
Pawłów	0,00
Pawłówek	1,45
Piotrowice	0,49
Polanówka	1,46
Strzyżewice	0,85
Żabia Wola	1,25
Osmolice Pierwsze	0,50
Pszczela Wola	0,00
Średnia	0,73

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bychawie

Tabela 8 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców

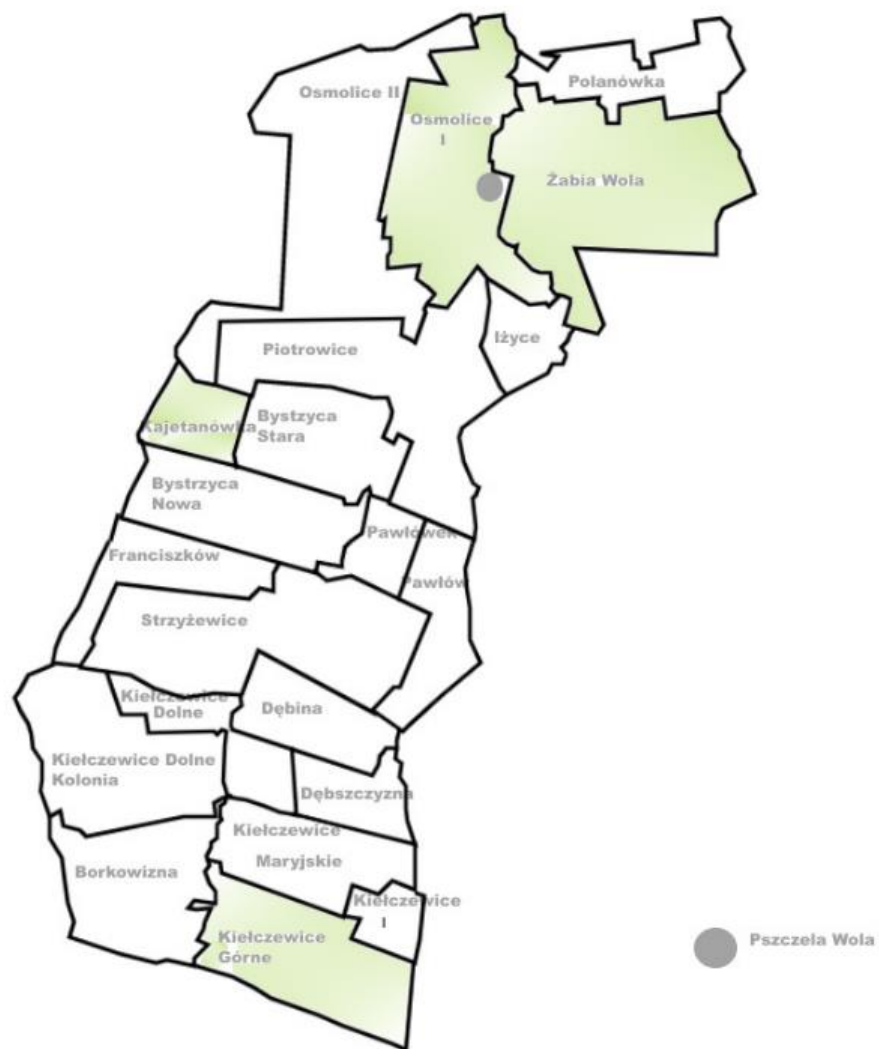
Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika	
Borkowizna	0,00	
Bystrzyca Stara	0,23	
Bystrzyca Nowa	0,21	
Dębina	0,00	
Dębszczyna	0,00	
Franciszków	0,00	
Iżyce	0,00	
Kajetanówka	0,00	
Kielczewice Dolne	0,00	
Kolonia Kielczewice Dolne	0,00	
Kielczewice Górne	0,62	
Kielczewice Maryjskie	0,33	
Kielczewice Pierwsze	0,00	
Osmolice Drugie	0,40	
Pawłów	0,83	
Pawówek	0,00	
Piotrowice	0,16	
Polanówka	0,24	
Strzyżewice	0,68	
Żabia Wola	0,09	
Osmolice Pierwsze	0,38	
Pszczela Wola	0,35	
Średnia	0,21	

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Bychawie

Tabela 9 „Niebieskie karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców

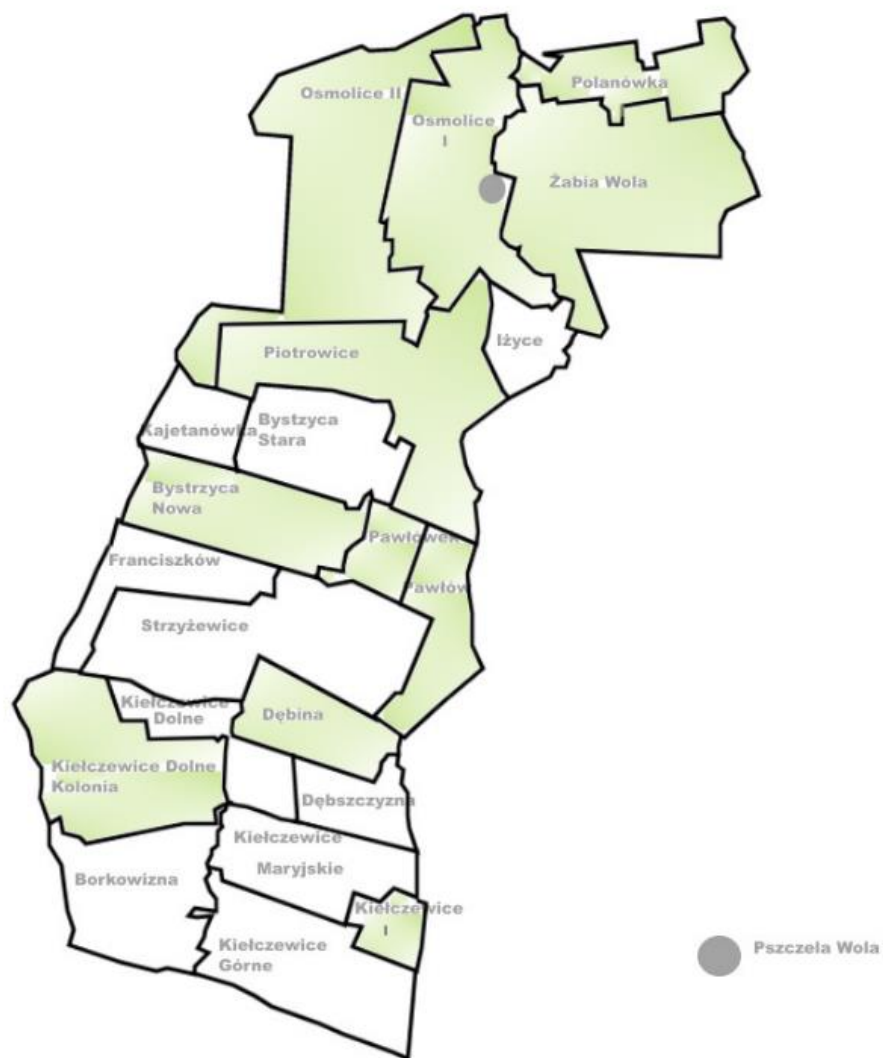
Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	0,00
Bystrzyca Stara	0,00
Bystrzyca Nowa	0,00
Dębina	0,00
Dębszczyzna	0,00
Franciszków	0,00
Iżyce	0,00
Kajetanówka	1,25
Kielczewice Dolne	0,00
Kolonia Kielczewice Dolne	0,00
Kielczewice Górne	0,62
Kielczewice Maryjskie	0,00
Kielczewice Pierwsze	0,00
Osmolice Drugie	0,00
Pawłów	0,00
Pawłówek	0,00
Piotrowice	0,00
Polanówka	0,00
Strzyżewice	0,00
Żabia Wola	0,36
Osmolice Pierwsze	0,25
Pszczela Wola	0,00
Średnia	0,11

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Bychawie

Tabela 10 Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców

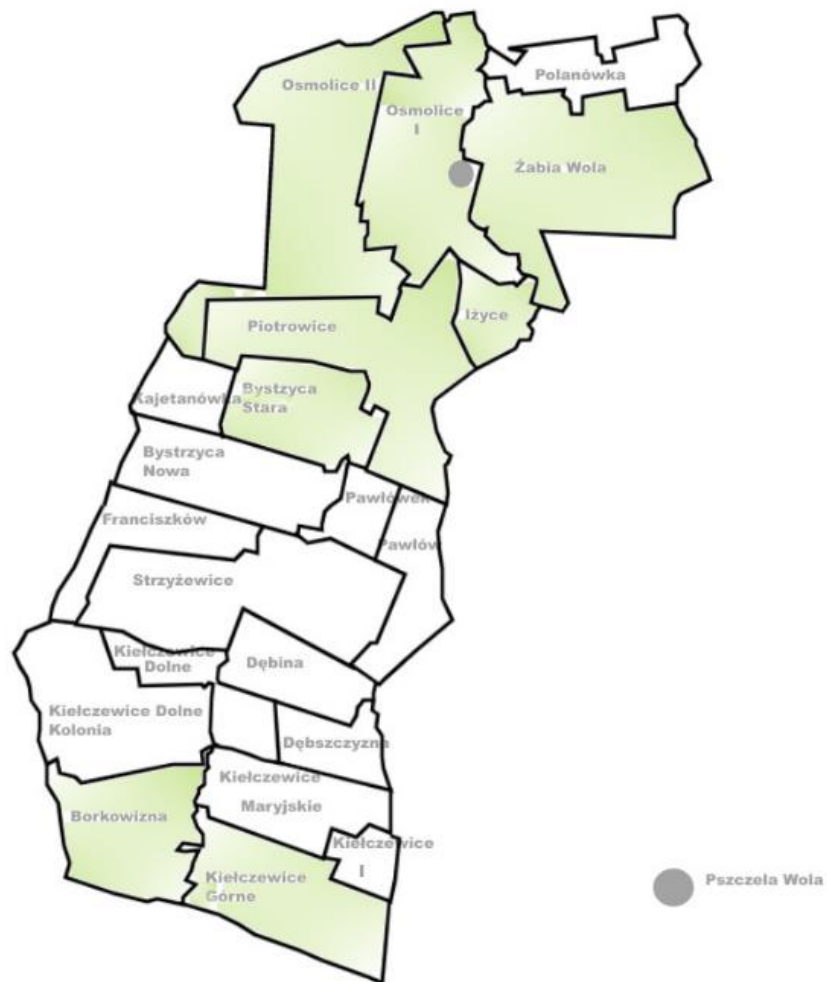
Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	1,30
Bystrzyca Stara	0,91
Bystrzyca Nowa	0,00
Dębina	0,00
Dębszczyzna	1,02
Franciszków	0,99
Iżyce	0,68
Kajetanówka	0,63
Kielczewice Dolne	0,61
Kolonia Kielczewice Dolne	0,00
Kielczewice Górne	0,62
Kielczewice Maryjskie	0,66
Kielczewice Pierwsze	0,00
Osmolice Drugie	0,20
Pawłów	0,42
Pawłówek	0,00
Piotrowice	0,41
Polanówka	0,00
Strzyżewice	0,85
Żabia Wola	0,18
Osmolice Pierwsze	0,25
Pszczela Wola	1,04
Średnia	0,49

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Strzyżewice

Tabela 11 Kapitał społeczny (frekwencja wyborcza wybory do Rady Gminy Strzyżewice 2018)

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	53,23
Bystrzyca Stara	54,29
Bystrzyca Nowa	63,58
Dębina	56,25
Dębszczyzna	56,25
Franciszków	58,01
Iżyce	46,42
Kajetanówka	63,58
Kielczewice Dolne	59,20
Kolonia Kielczewice Dolne	59,20
Kielczewice Górne	53,23
Kielczewice Maryjskie	59,85
Kielczewice Pierwsze	59,85
Osmolice Drugie	49,10
Pawłów	56,25
Pawłówek	57,91
Piotrowice	46,42
Polanówka	54,55
Strzyżewice	57,91
Żabia Wola	51,95
Osmolice Pierwsze	50,80
Pszczela Wola	56,95
Średnia	55,67

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z PKW

Tabela 12 Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2022

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	84,06
Bystrzyca Stara	66,32
Bystrzyca Nowa	63,94
Dębina	103,42
Dębszczyzna	139,67
Franciszków	90,79
Iżyce	107,06
Kajetanówka	102,77
Kielczewice Dolne	101,30
Kolonia Kielczewice Dolne	79,83
Kielczewice Górne	73,29
Kielczewice Maryjskie	74,00
Kielczewice Pierwsze	177,52
Osmolice Drugie	62,76
Pawłów	83,01
Pawłówek	174,80
Piotrowice	36,67
Polanówka	66,66
Strzyżewice	60,95
Żabia Wola	40,23
Osmolice Pierwsze	15,89
Pszczela Wola	0,00
Średnia	82,04

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Strzyżewice

Tabela 13 Wartości wskaźników dla sfery społecznej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Poziom kapitału społecznego – uczestnictwo w życiu politycznym	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2022
Borkowizna	17,39	20	4,35	2,61	0,87	0,00	0,00	1,30	53,23	84,06
Bystrzyca Stara	14,84	22,37	2,74	1,83	0,68	0,23	0,00	0,91	54,29	66,32
Bystrzyca Nowa	25,91	15,63	1,28	3,21	1,28	0,21	0,00	0,00	63,58	63,94
Dębina	18,87	26,42	5,66	10,06	2,52	0,00	0,00	0,00	56,25	103,42
Dębszczyzna	19,39	22,45	7,14	2,04	1,02	0,00	0,00	1,02	56,25	139,67
Franciszków	24,63	20,2	7,39	3,94	1,48	0,00	0,00	0,99	58,01	90,79
Iżyce	14,38	20,55	6,16	3,42	0,00	0,00	0,00	0,68	46,42	107,06
Kajetanówka	20,00	23,13	5,63	3,75	0,00	0,00	1,25	0,63	63,58	102,77
Kielczewice Dolne	12,73	22,42	4,85	3,64	0,61	0,00	0,00	0,61	59,20	101,30
Kolonia Kielczewice Dolne	11,83	25,95	2,67	2,29	0,00	0,00	0,00	0,00	59,20	79,83
Kielczewice Górne	20,12	23,22	3,10	0,93	0,62	0,62	0,62	0,62	53,23	73,29
Kielczewice Maryjskie	12,50	25,33	3,62	1,64	0,33	0,33	0,00	0,66	59,85	74,00
Kielczewice Pierwsze	18,31	18,31	4,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	59,85	177,52
Osmolice Drugie	18,56	19,36	3,79	2,79	0,60	0,40	0,00	0,20	49,10	62,76
Pawłów	19,17	26,67	3,33	1,67	0,00	0,83	0,00	0,42	56,25	83,01
Pawłówek	11,59	23,19	10,14	4,35	1,45	0,00	0,00	0,00	57,91	174,80
Piotrowice	16,31	19,32	1,14	2,03	0,49	0,16	0,00	0,41	46,42	36,67
Polanówka	19,76	13,41	2,44	3,66	1,46	0,24	0,00	0,00	54,55	66,66
Strzyżewice	16,27	23,9	4,41	3,39	0,85	0,68	0,00	0,85	57,91	60,95
Żabia Wola	21,82	18,61	0,62	3,21	1,25	0,09	0,36	0,18	51,95	40,23
Osmolice Pierwsze	23,08	19,92	1,77	1,51	0,50	0,38	0,25	0,25	50,80	15,89
Pszczela Wola	8,30	12,11	0,35	1,04	0,00	0,35	0,00	1,04	56,95	0,00
Średnia arytmetyczna	17,53	21,02	3,95	2,86	0,73	0,21	0,11	0,49	55,67	82,04
Odchylenie standardowe	4,89	3,90	5,57	5,31	3,52	2,54	4,06	2,71	2,91	21,99

Tabela 14 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery społecznej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Poziom kapitału społecznego – uczestnictwo w życiu politycznym	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2022
Borkowizna	-0,03	-0,26	0,07	-0,05	0,04	-0,08	-0,03	0,30	-0,84	0,09
Bystrzyca Stara	-0,55	0,35	-0,22	-0,19	-0,01	0,01	-0,03	0,16	-0,48	-0,71
Bystrzyca Nowa	1,71	-1,38	-0,48	0,07	0,16	0,00	-0,03	-0,18	2,72	-0,82
Dębina	0,27	1,38	0,31	1,35	0,51	-0,08	-0,03	-0,18	0,20	0,97
Dębszczyzna	0,38	0,37	0,57	-0,16	0,08	-0,08	-0,03	0,20	0,20	2,62
Franciszków	1,45	-0,21	0,62	0,20	0,21	-0,08	-0,03	0,18	0,80	0,40
Iżyce	-0,65	-0,12	0,40	0,10	-0,21	-0,08	-0,03	0,07	-3,18	1,14
Kajetanówka	0,50	0,54	0,30	0,17	-0,21	-0,08	0,28	0,05	2,72	0,94
Kielczewice Dolne	-0,98	0,36	0,16	0,15	-0,03	-0,08	-0,03	0,04	1,21	0,88
Kolonia Kielczewice Dolne	-1,17	1,26	-0,23	-0,11	-0,21	-0,08	-0,03	-0,18	1,21	-0,10
Kielczewice Górne	0,53	0,56	-0,15	-0,36	-0,03	0,16	0,12	0,05	-0,84	-0,40
Kielczewice Maryjskie	-1,03	1,10	-0,06	-0,23	-0,11	0,05	-0,03	0,06	1,44	-0,37
Kielczewice Pierwsze	0,16	-0,69	0,05	-0,54	-0,21	-0,08	-0,03	-0,18	1,44	4,34
Osmolice Drugie	0,21	-0,43	-0,03	-0,01	-0,04	0,08	-0,03	-0,11	-2,26	-0,88
Pawłów	0,33	1,45	-0,11	-0,22	-0,21	0,25	-0,03	-0,03	0,20	0,04
Pawówek	-1,22	0,56	1,11	0,28	0,21	-0,08	-0,03	-0,18	0,77	4,22
Piotrowice	-0,25	-0,44	-0,50	-0,16	-0,07	-0,02	-0,03	-0,03	-3,18	-2,06
Polanówka	0,45	-1,95	-0,27	0,15	0,21	0,01	-0,03	-0,18	-0,39	-0,70
Strzyżewice	-0,26	0,74	0,08	0,10	0,03	0,19	-0,03	0,13	0,77	-0,96
Żabia Wola	0,88	-0,62	-0,60	0,07	0,15	-0,05	0,06	-0,11	-1,28	-1,90
Osmolice Pierwsze	1,13	-0,28	-0,39	-0,25	-0,06	0,07	0,03	-0,09	-1,68	-3,01
Pszczela Wola	-1,89	-2,28	-0,64	-0,34	-0,21	0,06	-0,03	0,20	0,44	-3,73

Tabela 15 Wartości wskaźników dla sfery społecznej po określeniu stymulanty i destymulanty

Nazwa obszaru/sołectwa	Udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności*	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców*	Poziom kapitału społecznego – uczestnictwo w życiu politycznym*	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2021*
Borkowizna	0,03	-0,26	0,07	-0,05	0,04	-0,08	-0,03	-0,30	0,84	-0,09
Bystrzyca Stara	0,55	0,35	-0,22	-0,19	-0,01	0,01	-0,03	-0,16	0,48	0,71
Bystrzyca Nowa	-1,71	-1,38	-0,48	0,07	0,16	0,00	-0,03	0,18	-2,72	0,82
Dębina	-0,27	1,38	0,31	1,35	0,51	-0,08	-0,03	0,18	-0,20	-0,97
Dębszczyzna	-0,38	0,37	0,57	-0,16	0,08	-0,08	-0,03	-0,20	-0,20	-2,62
Franciszków	-1,45	-0,21	0,62	0,20	0,21	-0,08	-0,03	-0,18	-0,80	-0,40
Iżyce	0,65	-0,12	0,40	0,10	-0,21	-0,08	-0,03	-0,07	3,18	-1,14
Kajetanówka	-0,50	0,54	0,30	0,17	-0,21	-0,08	0,28	-0,05	-2,72	-0,94
Kielczewice Dolne	0,98	0,36	0,16	0,15	-0,03	-0,08	-0,03	-0,04	-1,21	-0,88
Kolonia Kielczewice Dolne	1,17	1,26	-0,23	-0,11	-0,21	-0,08	-0,03	0,18	-1,21	0,10
Kielczewice Górne	-0,53	0,56	-0,15	-0,36	-0,03	0,16	0,12	-0,05	0,84	0,40
Kielczewice Maryjskie	1,03	1,10	-0,06	-0,23	-0,11	0,05	-0,03	-0,06	-1,44	0,37
Kielczewice Pierwsze	-0,16	-0,69	0,05	-0,54	-0,21	-0,08	-0,03	0,18	-1,44	-4,34
Osmolice Drugie	-0,21	-0,43	-0,03	-0,01	-0,04	0,08	-0,03	0,11	2,26	0,88
Pawłów	-0,33	1,45	-0,11	-0,22	-0,21	0,25	-0,03	0,03	-0,20	-0,04
Pawłówek	1,22	0,56	1,11	0,28	0,21	-0,08	-0,03	0,18	-0,77	-4,22
Piotrowice	0,25	-0,44	-0,50	-0,16	-0,07	-0,02	-0,03	0,03	3,18	2,06
Polanówka	-0,45	-1,95	-0,27	0,15	0,21	0,01	-0,03	0,18	0,39	0,70
Strzyżewice	0,26	0,74	0,08	0,10	0,03	0,19	-0,03	-0,13	-0,77	0,96
Żabia Wola	-0,88	-0,62	-0,60	0,07	0,15	-0,05	0,06	0,11	1,28	1,90
Osmolice Pierwsze	-1,13	-0,28	-0,39	-0,25	-0,06	0,07	0,03	0,09	1,68	3,01
Pszczela Wola	1,89	-2,28	-0,64	-0,34	-0,21	0,06	-0,03	-0,20	-0,44	3,73

*stymulanta

Tabela 16 Wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Demografia		Pomoc społeczna	Bezrobocie		Przestępczość	Patologie	Aktywność społeczna			Wskaźnik syntetyczny
	Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa w roku 2021 [%]	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa [%]		Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców			Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Kapitał społeczny (frekwencja wyborcza wyborcy do Rady Gminy Strzyżewice 2018)	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2022	
Borkowizna	0,03	-0,26	0,07	-0,05	0,04	-0,08	-0,03	-0,30	0,84	-0,09	0,02
Bystrzyca Stara	0,55	0,35	-0,22	-0,19	-0,01	0,01	-0,03	-0,16	0,48	0,71	0,15
Bystrzyca Nowa	-1,71	-1,38	-0,48	0,07	0,16	0,00	-0,03	0,18	-2,72	0,82	-0,51
Dębina	-0,27	1,38	0,31	1,35	0,51	-0,08	-0,03	0,18	-0,20	-0,97	0,22
Dębszczyzna	-0,38	0,37	0,57	-0,16	0,08	-0,08	-0,03	-0,20	-0,20	-2,62	-0,27
Franciszków	-1,45	-0,21	0,62	0,20	0,21	-0,08	-0,03	-0,18	-0,80	-0,40	-0,21
Iżyce	0,65	-0,12	0,40	0,10	-0,21	-0,08	-0,03	-0,07	3,18	-1,14	0,27
Kajetanówka	-0,50	0,54	0,30	0,17	-0,21	-0,08	0,28	-0,05	-2,72	-0,94	-0,32
Kielczewice Dolne	0,98	0,36	0,16	0,15	-0,03	-0,08	-0,03	-0,04	-1,21	-0,88	-0,06
Kolonia Kielczewice Dolne	1,17	1,26	-0,23	-0,11	-0,21	-0,08	-0,03	0,18	-1,21	0,10	0,08
Kielczewice Górne	-0,53	0,56	-0,15	-0,36	-0,03	0,16	0,12	-0,05	0,84	0,40	0,10
Kielczewice Maryjskie	1,03	1,10	-0,06	-0,23	-0,11	0,05	-0,03	-0,06	-1,44	0,37	0,06
Kielczewice Pierwsze	-0,16	-0,69	0,05	-0,54	-0,21	-0,08	-0,03	0,18	-1,44	-4,34	-0,73
Osmolice Drugie	-0,21	-0,43	-0,03	-0,01	-0,04	0,08	-0,03	0,11	2,26	0,88	0,26
Pawłów	-0,33	1,45	-0,11	-0,22	-0,21	0,25	-0,03	0,03	-0,20	-0,04	0,06
Pawłówek	1,22	0,56	1,11	0,28	0,21	-0,08	-0,03	0,18	-0,77	-4,22	-0,15
Piotrowice	0,25	-0,44	-0,50	-0,16	-0,07	-0,02	-0,03	0,03	3,18	2,06	0,43
Polanówka	-0,45	-1,95	-0,27	0,15	0,21	0,01	-0,03	0,18	0,39	0,70	-0,11
Strzyżewice	0,26	0,74	0,08	0,10	0,03	0,19	-0,03	-0,13	-0,77	0,96	0,14
Żabia Wola	-0,88	-0,62	-0,60	0,07	0,15	-0,05	0,06	0,11	1,28	1,90	0,14
Osmolice Pierwsze	-1,13	-0,28	-0,39	-0,25	-0,06	0,07	0,03	0,09	1,68	3,01	0,28
Pszczela Wola	1,89	-2,28	-0,64	-0,34	-0,21	0,06	-0,03	-0,20	-0,44	3,73	0,15

Rewitalizacja ma służyć przede wszystkim poprawie jakości życia mieszkańców, co oznacza, że właśnie kwestie społeczne są podstawowymi przesłankami służącymi wyznaczeniu obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, a dopiero potem – aspekt gospodarczy, środowiskowy, funkcjonalno-przestrzenny i techniczny.

Delimitacja negatywnych zjawisk społecznych występujących w Gminie Strzyżewice przeprowadzona na podstawie analizy natężenia wybranych zjawisk społecznych, jak również analizy wartości bezwzględnych tych zjawisk (skala zjawisk), wykazała, że obszarem koncentracji problemów społecznych w gminie jest obszar zlokalizowany w miejscowościach: Borkowizna, Bystrzyca Stara, Dębina, Iżyce, Kolonia Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Górne, Kiełczewice Maryjskie, Osmolice Drugie, Pawłów, Piotrowice, Strzyżewice, Żabia Wola, Osmolice Pierwsze, Pszczela Wola.

Mapa 2 Wyniki standaryzacji w odniesieniu do problemów społecznych – Gmina Strzyżewice

Źródło: Opracowanie własne.

Jak wcześniej wspomniano, dla poprawnego wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji należało dodatkowo zdiagnozować występowanie, **co najmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno - funkcjonalnych lub technicznych.**

Sfera gospodarcza:

Tabela 17 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	6,52
Bystrzyca Stara	9,36
Bystrzyca Nowa	8,78
Dębina	7,55
Dębszczyzna	10,20
Franciszków	6,90
Iżyce	7,53
Kajetanówka	5,63
Kielczewice Dolne	8,48
Kolonia Kielczewice Dolne	4,58
Kielczewice Górne	6,50
Kielczewice Maryjskie	2,96
Kielczewice Pierwsze	2,82
Osmolice Drugie	7,39
Pawłów	10,83
Pawówek	8,70
Piotrowice	9,74
Polanówka	10,24
Strzyżewice	10,34
Żabia Wola	10,42
Osmolice Pierwsze	10,59
Pszczela Wola	3,46
Średnia	7,71

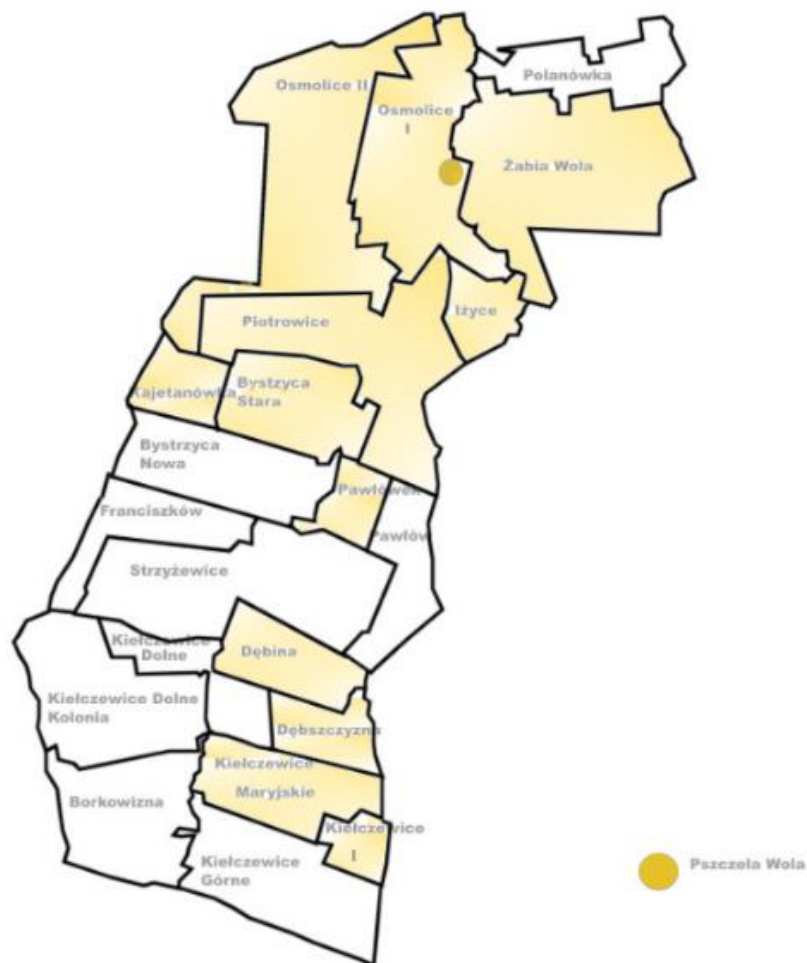

Źródło: Urząd Gminy Strzyżewice, rejestr CIDG.

Sfera środowiskowa:

Tabela 18 Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	15,81
Bystrzyca Stara	9,58
Bystrzyca Nowa	13,51
Dębina	8,54
Dębszczyzna	9,52
Franciszków	12,92
Iżyce	9,03
Kajetanówka	7,93
Kielczewice Dolne	13,95
Kolonia Kielczewice Dolne	14,13
Kielczewice Górne	11,48
Kielczewice Maryjskie	6,95
Kielczewice Pierwsze	5,56
Osmolice Drugie	6,49
Pawłów	23,33
Pawłówek	9,09
Piotrowice	5,86
Polanówka	12,35
Strzyżewice	12,15
Żabia Wola	9,76
Osmolice Pierwsze	8,82
Pszczela Wola	0,00
Średnia	10,31

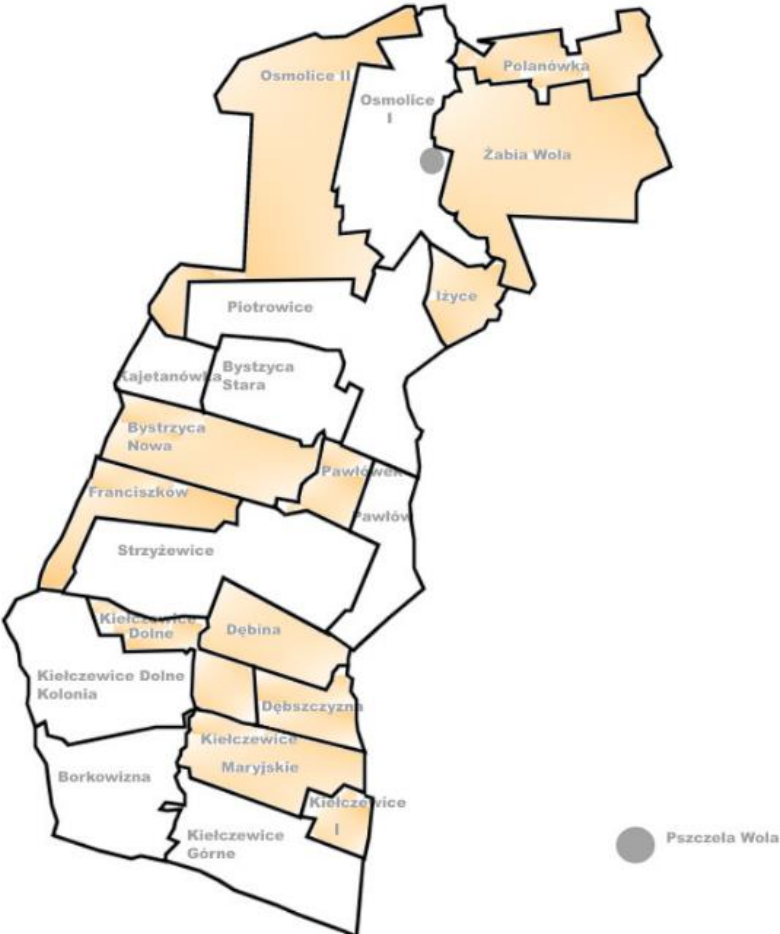

Źródło: Urząd Gminy Strzyżewice

Sfera funkcjonalno- przestrzenna:

Tabela 19 Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców (instytucje kultury, banki, apteki, przychodnie, świetlice wiejskie, obiekty sportowe)

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	0,85
Bystrzyca Stara	1,09
Bystrzyca Nowa	0,00
Dębina	0,00
Dębszczyzna	0,00
Franciszków	0,00
Iżyce	0,00
Kajetanówka	0,61
Kielczewice Dolne	0,58
Kolonia Kielczewice Dolne	0,00
Kielczewice Górne	1,21
Kielczewice Maryjskie	0,00
Kielczewice Pierwsze	0,00
Osmolice Drugie	0,00
Pawłów	0,42
Pawówek	0,00
Piotrowice	0,40
Polanówka	0,00
Strzyżewice	1,00
Żabia Wola	0,18
Osmolice Pierwsze	0,54
Pszczela Wola	1,18
Średnia	0,37

Źródło: Urząd Gminy Strzyżewice

Sfera techniczna:

Tabela 20 Obecność terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Borkowizna	0,00
Bystrzyca Stara	0,00
Bystrzyca Nowa	0,00
Dębina	0,00
Dębszczyna	0,00
Franciszków	0,00
Iżyce	0,00
Kajetanówka	0,00
Kielczewice Dolne	0,00
Kolonia Kielczewice Dolne	0,15
Kielczewice Górne	0,00
Kielczewice Maryjskie	9,46
Kielczewice Pierwsze	0,00
Osmolice Drugie	0,00
Pawłów	0,00
Pawówek	0,00
Piotrowice	2,40
Polanówka	0,00
Strzyżewice	0,85
Żabia Wola	0,09
Osmolice Pierwsze	0,00
Pszczela Wola	0,00

Źródło: Urząd Gminy Strzyżewice

Tabela 21 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców	Obecność terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]
Borkowizna	6,52	15,81	0,85	0,00
Bystrzyca Stara	9,36	9,58	1,09	0,00
Bystrzyca Nowa	8,78	13,51	0,00	0,00
Dębina	7,55	8,54	0,00	0,00
Dębszczyzna	10,20	9,52	0,00	0,00
Franciszków	6,90	12,92	0,00	0,00
Iżyce	7,53	9,03	0,00	0,00
Kajetanówka	5,63	7,93	0,61	0,00
Kielczewice Dolne	8,48	13,95	0,58	0,00
Kolonia Kielczewice Dolne	4,58	14,13	0,00	0,15
Kielczewice Górne	6,50	11,48	1,21	0,00
Kielczewice Maryjskie	2,96	6,95	0,00	9,46
Kielczewice Pierwsze	2,82	5,56	0,00	0,00
Osmolice Drugie	7,39	6,49	0,00	0,00
Pawłów	10,83	23,33	0,42	0,00
Pawówek	8,70	9,09	0,00	0,00
Piotrowice	9,74	5,86	0,40	2,40
Polanówka	10,24	12,35	0,00	0,00
Strzyżewice	10,34	12,15	1,00	0,85
Żabia Wola	10,42	9,76	0,18	0,09
Osmolice Pierwsze	10,59	8,82	0,54	0,00
Pszczela Wola	3,46	0,00	1,18	0,00
Średnia arytmetyczna	7,71	10,31	0,37	0,59
Odchylenie standardowe	4,22	6,56	3,38	12,25

Tabela 22 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców	Obecność terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]
Borkowizna	-0,28	0,84	0,14	-0,05
Bystrzyca Stara	0,39	-0,11	0,21	-0,05
Bystrzyca Nowa	0,25	0,49	-0,11	-0,05
Dębina	-0,04	-0,27	-0,11	-0,05
Dębszczyzna	0,59	-0,12	-0,11	-0,05
Franciszków	-0,19	0,40	-0,11	-0,05
Iżyce	-0,04	-0,19	-0,11	-0,05
Kajetanówka	-0,49	-0,36	0,07	-0,05
Kielczewice Dolne	0,18	0,56	0,06	-0,05
Kolonia Kielczewice Dolne	-0,74	0,58	-0,11	-0,04
Kielczewice Górne	-0,29	0,18	0,25	-0,05
Kielczewice Maryjskie	-1,13	-0,51	-0,11	0,72
Kielczewice Pierwsze	-1,16	-0,72	-0,11	-0,05
Osmolice Drugie	-0,08	-0,58	-0,11	-0,05
Pawłów	0,74	1,98	0,02	-0,05
Pawłówek	0,23	-0,19	-0,11	-0,05
Piotrowice	0,48	-0,68	0,01	0,15
Polanówka	0,60	0,31	-0,11	-0,05
Strzyżewice	0,62	0,28	0,19	0,02
Żabia Wola	0,64	-0,08	-0,06	-0,04
Osmolice Pierwsze	0,68	-0,23	0,05	-0,05
Pszczela Wola	-1,01	-1,57	0,24	-0,05

Tabela 23 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej po określeniu stymulanty i destymulanty

Nazwa obszaru/ sołectwa	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców*	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców*	Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców*	Obecność terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]
Borkowizna	0,28	-0,84	-0,14	-0,05
Bystrzyca Stara	-0,39	0,11	-0,21	-0,05
Bystrzyca Nowa	-0,25	-0,49	0,11	-0,05
Dębina	0,04	0,27	0,11	-0,05
Dębszczyzna	-0,59	0,12	0,11	-0,05
Franciszków	0,19	-0,40	0,11	-0,05
Iżyce	0,04	0,19	0,11	-0,05
Kajetanówka	0,49	0,36	-0,07	-0,05
Kielczewice Dolne	-0,18	-0,56	-0,06	-0,05
Kolonia Kielczewice Dolne	0,74	-0,58	0,11	-0,04
Kielczewice Górne	0,29	-0,18	-0,25	-0,05
Kielczewice Maryjskie	1,13	0,51	0,11	0,72
Kielczewice Pierwsze	1,16	0,72	0,11	-0,05
Osmolice Drugie	0,08	0,58	0,11	-0,05
Pawłów	-0,74	-1,98	-0,02	-0,05
Pawłówek	-0,23	0,19	0,11	-0,05
Piotrowice	-0,48	0,68	-0,01	0,15
Polanówka	-0,60	-0,31	0,11	-0,05
Strzyżewice	-0,62	-0,28	-0,19	0,02
Żabia Wola	-0,64	0,08	0,06	-0,04
Osmolice Pierwsze	-0,68	0,23	-0,05	-0,05
Pszczela Wola	1,01	1,57	-0,24	-0,05

*symulanta

Tabela 24 Poziom występowania wskaźników kryzysowych dla sfery, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców*	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców*	Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców*	Obecność terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]	Liczba wskaźników kryzysowych
Borkowizna	0,28	-0,84	-0,14	-0,05	1
Bystrzyca Stara	-0,39	0,11	-0,21	-0,05	1
Bystrzyca Nowa	-0,25	-0,49	0,11	-0,05	1
Dębina	0,04	0,27	0,11	-0,05	3
Dębszczyzna	-0,59	0,12	0,11	-0,05	2
Franciszków	0,19	-0,40	0,11	-0,05	2
Iżyce	0,04	0,19	0,11	-0,05	3
Kajetanówka	0,49	0,36	-0,07	-0,05	2
Kielczewice Dolne	-0,18	-0,56	-0,06	-0,05	0
Kolonia Kielczewice Dolne	0,74	-0,58	0,11	-0,04	2
Kielczewice Górne	0,29	-0,18	-0,25	-0,05	1
Kielczewice Maryjskie	1,13	0,51	0,11	0,72	4
Kielczewice Pierwsze	1,16	0,72	0,11	-0,05	3
Osmolice Drugie	0,08	0,58	0,11	-0,05	3
Pawłów	-0,74	-1,98	-0,02	-0,05	0
Pawówek	-0,23	0,19	0,11	-0,05	2
Piotrowice	-0,48	0,68	-0,01	0,15	2
Polanówka	-0,60	-0,31	0,11	-0,05	1
Strzyżewice	-0,62	-0,28	-0,19	0,02	1
Żabia Wola	-0,64	0,08	0,06	-0,04	2
Osmolice Pierwsze	-0,68	0,23	-0,05	-0,05	1
Pszczela Wola	1,01	1,57	-0,24	-0,05	2

Tabela 25 Ocena skomunikowania Gminy Strzyżewice

Sołectwo	jakość nawierzchni asfaltowych (Z-zła, ZD - zadowalająca, D - dobra)	bezpieczeństwo- chodnik, oświetlenie (M -małe, U - umiarkowane, D - duże, brak chodników, oświetlenia)	Ścieżki rowerowe (brak, wystarczające, niewystarczające)
Borkowizna	ZD	U	BRAK
Bystrzyca Stara	D	U	BRAK
Bystrzyca Nowa	D	U	BRAK
Dębina	ZD	U	BRAK
Dębszczyzna	D	U	BRAK
Francyszków	D	U	BRAK
Iżyce	D	U	BRAK
Kajetanówka	D	U	BRAK
Kiełczewice Dolne	D	U	BRAK
Kolonia Kiełczewice Dolne	D	U	BRAK
Kiełczewice Górne	D	U	BRAK
Kiełczewice Maryjskie	D	U	BRAK
Kiełczewice Pierwsze	D	U	BRAK
Osmolice Pierwsze	D	U	BRAK
Osmolice Drugie	ZD	U	BRAK
Pawłów	D	U	BRAK
Pawłówek	ZD	U	BRAK
Piotrowice	D	U	BRAK
Polanówka	D	U	BRAK
Strzyżewice	D	U	BRAK
Żabia Wola	ZD	U	BRAK
Pszczela Wola	D	U	BRAK

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Strzyżewice

Skomunikowanie ocenia się jako mocną stroną gminy, świadczącą o atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania. Największą słabością gminy jest słaba jakość nawierzchni asfaltowych i brak chodników oraz ścieżek rowerowych, a także niedostateczny poziom bezpieczeństwa drogowego związany z brakami w oświetleniu.

Niezadowalająca komunikacja publiczna sprawia, iż większość mieszkańców korzysta z indywidualnego transportu samochodowego, co wpływa niekorzystnie także na środowisko naturalne powodując wzrost emisji gazów cieplarnianych.

Tabela 26 Przestrzenie publiczne oraz stan ich zagospodarowania w ocenie UG Strzyżewice

Sołectwo	Liczba publicznych miejsc spotkań – przestrzeni publicznych (instytucje kultury, banki, apteki, przychodnie, świetlice wiejskie, obiekty sportowe)	Jakość przestrzeni publicznych (Z-zła, ZD - zadowalająca, D dobra)	konieczność prac modernizacyjnych i rewitalizacyjnych (tak/ nie)
1	2	3	4
Borkowizna	3	ZD	TAK
Bystrzyca Stara	5	ZD	TAK
Bystrzyca Nowa	0	-	-
Dębina	0	-	-
Dębszczyzna	1	Z	TAK
Franciszków	1	ZD	TAK
Iżyce	1	D	NIE
Kajetanówka	2	D	NIE
Kiełczewice Dolne	0	-	-
Kolonia Kiełczewice Dolne	1	Z	TAK
Kiełczewice Górne	4	ZD	TAK
Kiełczewice Maryjskie	0	-	-
Kiełczewice Pierwsze	0	-	-
Osmolice Pierwsze	6	ZD	TAK
Osmolice Drugie	0	-	-
Pawłów	1	ZD	TAK
Pawłówek	0	-	-
Piotrowice	8	ZD	TAK
Polanówka	0	-	-
Strzyżewice	9	ZD	TAK
Żabia Wola	3	ZD	TAK
Pszczela Wola	4	Z	TAK

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Strzyżewice

Na podstawie przeprowadzonej analizy zauważa się, iż wpływ na pogłębianie się zjawisk kryzysowych na obszarze gminy, jest niski poziom dostępności do przestrzeni publicznych. Jakość i stopień zagospodarowania budynków pełniących miejsca spotkań mieszkańców, jest niezadowalający. Podobna sytuacja dotyczy również stopnia wyposażenia gminy w infrastrukturę sportu i rekreacji, o czym świadczą braki w tym obszarze.

Tabela 27 Stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę sportu i rekreacji

Sołectwo	Oddziały przedszkolne/ przedszkola	Szkoła podstawowa	boisko do piłki nożnej	boisko do siatkówki	sala gimnastyczna	świetlica	stołówka
Borkowizna			X	X			
Bystrzyca Stara	X	X	X	X	X	X	X
Bystrzyca Nowa							
Dębina							
Dębszczyzna							
Franciszków							
Iżyce						X	
Kajetanówka						X	
Kiełczewic Dolne							
Kolonia Kiełczewice Dolne							
Kiełczewice Górne	X	X	X	X	X	X	X
Kiełczewice Maryjskie							
Kiełczewice Pierwsze							
Osmolice Pierwsze	X	X	X	X	X	X	X
Osmolice Drugie							
Pawłów						X	
Pawłówek							
Piotrowice	X		X	X	X		X
Polanówka							
Strzyżewice	X	X	X	X	X	X	X
Żabia Wola	X	X					X
Pszczela Wola	X		X	X		X	X

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Strzyżewice

Tabela 28 Czynniki techniczne - w szczególności udział powierzchni terenów zdegradowanych w ogólnej powierzchni sołectwa, stopień funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w dostępie do sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej

Sołectwo	Obecność wodociągu (TAK/NIE)	Obecność kanalizacji (TAK/NIE)
Borkowizna	TAK	NIE
Bystrzyca Stara	TAK	TAK
Bystrzyca Nowa	TAK	TAK
Dębina	TAK	NIE
Dębszczyzna	TAK	NIE
Franciszków	TAK	NIE
Iżyce	TAK	NIE

Kajetanówka	TAK	NIE
Kiełczewic Dolne	TAK	NIE
Kolonia Kiełczewice Dolne	TAK	NIE
Kiełczewice Górne	TAK	NIE
Kiełczewice Maryjskie	TAK	NIE
Kiełczewice Pierwsze	TAK	NIE
Osmolice Pierwsze	TAK	NIE
Osmolice Drugie	TAK	NIE
Pawłów	TAK	NIE
Pawłówek	TAK	NIE
Piotrowice	TAK	TAK
Polanówka	TAK	NIE
Strzyżewice	TAK	TAK
Żabia Wola	TAK	TAK
Pszczela Wola	TAK	TAK

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Strzyżewice

2.3. Podsumowanie diagnozy

Analiza wskaźnikowa pozwoliła zidentyfikować obszary Gminy Strzyżewice, na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk, co powoduje stan kryzysowy. Wskazanie obszarów było możliwe dzięki ocenie nasilenia koncentracji negatywnych zjawisk w oparciu o ocenę sumaryczną liczby wskaźników w poszczególnych sferach (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej), których wartości wypadają gorzej w porównaniu do średniej wartości dla obszaru gminy. Jak wynika z powyższej tabeli obszary kryzysowe można zdiagnozować w zasadzie w każdej miejscowości Gminy Strzyżewice.

Tabela 29 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową

Nazwa obszaru/ sołectwa	Dodatnia wartość wskaźnika syntetycznego w sferze społecznej	Obecność wskaźników kryzysowych w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	Obecność terenów zdegradowanych	stan infrastruktury : zły (wymaga inwestycji), zadowolający, dobry (nowa lub zmodernizowana)	Udział ludności [%]	Udział powierzchni [%]
Borkowizna	0,02	1	-	zadowolający	2,78	5,30
Bystrzyca Stara	0,15	1	-	zadowolający	5,29	4,30
Bystrzyca Nowa	-0,51	1	-	zadowolający	5,64	2,92
Dębina	0,22	3	-	zadowolający	1,92	2,08
Dębszczyzna	-0,27	2	-	zadowolający	1,18	3,26
Franciszków	-0,21	2	-	zadowolający	2,45	1,83
Iżyce	0,27	3	-	wymaga inwestycji	1,76	1,92
Kajetanówka	-0,32	2	-	wymaga inwestycji	1,93	2,51
Kielczewice Dolne	-0,06	0	-	zadowolający	1,99	6,37
Kolonia Kielczewice Dolne	0,08	2	TAK	wymaga inwestycji	3,17	5,79
Kielczewice Górne	0,10	1	-	zadowolający	3,90	4,00
Kielczewice Maryjskie	0,06	4	TAK	wymaga inwestycji	3,67	1,20
Kielczewice Pierwsze	-0,73	3	-	zadowolający	0,86	4,85
Osmolice Drugie	0,26	3	-	zadowolający	6,06	10,48
Pawłów	0,06	0	-	zadowolający	2,90	2,95
Pawłówek	-0,15	2	-	zadowolający	0,83	1,57
Piotrowice	0,43	1	TAK	wymaga inwestycji	14,89	8,31
Polanówka	-0,11	1	-	zadowolający	4,96	3,50
Strzyżewice	0,14	1	TAK	wymaga inwestycji	7,13	8,81
Żabia Wola	0,14	2	TAK	wymaga inwestycji	13,57	10,12
Osmolice Pierwsze	0,28	1		zadowolający	9,59	7,78
Pszczela Wola	0,15	2	TAK	wymaga inwestycji	3,49	0,16

Źródło: Opracowanie własne.

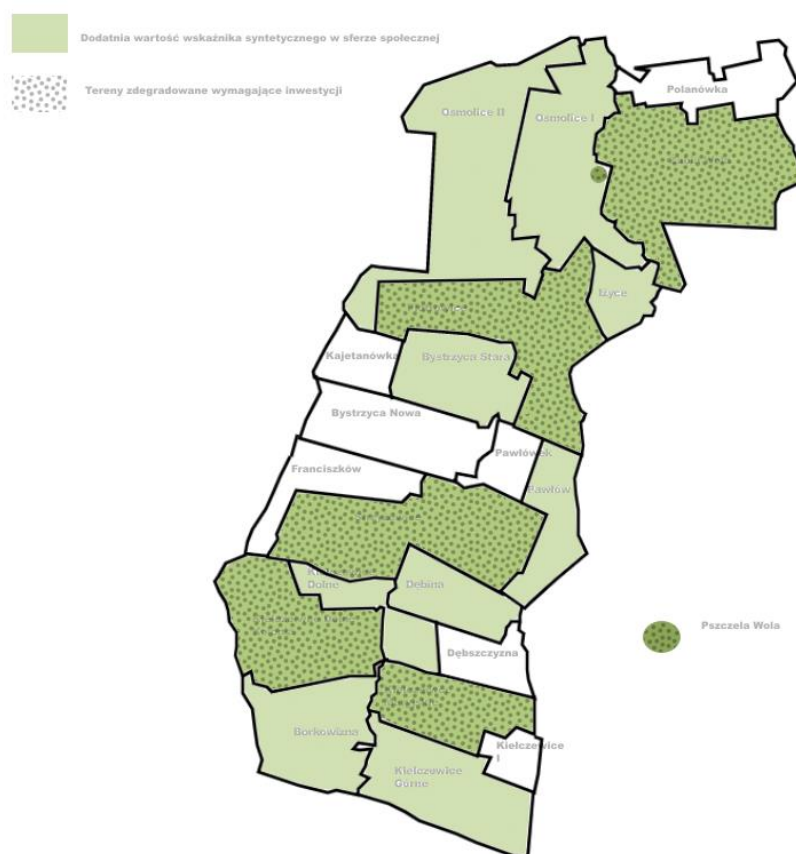
Powierzchnia wyznaczonych obszarów stanowi 34,23% powierzchni gminy i są one zamieszkiwane przez 42,43% mieszkańców gminy.

Cechuje je nagromadzenie negatywnych zjawisk kryzysowych, którym należy przeciwdziałać poprzez integrację działań w sferze społecznej i sferach współwystępujących (tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej).

Rewitalizacja dla swojej skuteczności na wyznaczonym obszarze na terenie gminy wymaga wieloletnich, wieloaspektowych i kompleksowych działań, a jej osiągnięcie będzie możliwe poprzez aktywność w ramach wyznaczonych celów we wszystkich 5 sferach:

- ✓ społecznej – likwidacja oraz ograniczenie zjawisk patologicznych, ograniczenie ubóstwa i poprawa dostępności do usług publicznych,
- ✓ gospodarczej – rozwój przedsiębiorczości na terenie obszaru rewitalizacji, ograniczenie zjawiska bezrobocia,
- ✓ środowiskowej – promocja postaw proekologicznych, rozwój odnawialnych źródeł energii,
- ✓ przestrzenno-funkcjonalnej – uporządkowanie przestrzeni publicznej, ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych,
- ✓ technicznej - poprawa i rozwój infrastruktury technicznej, modernizacja zabudowy.

Rysunek 1 Negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno – funkcjonalne oraz techniczne w Gminie Strzyżewice

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Strzyżewice

2.4. Wyznaczenie Obszaru Rewitalizacji

W celu wyznaczenia na terenie gminy Strzyżewice obszaru zdegradowanego i zaproponowania obszaru do rewitalizacji przeprowadzono dla obszaru całej gminy szczegółową diagnozę zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych technicznych i przestrzenno-funkcjonalnych. Przedmiotowa diagnoza została przeprowadzona w oparciu o zapisy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2021 poz. 485). Celem diagnozy było ustalenie, które obszary gminy powinny zostać zakwalifikowane jako zdegradowane, jak również wytypowanie obszaru rewitalizacji.

Konieczne było zatem przystąpienie do kolejnego etapu delimitacji, by móc wskazać na podstawie analizy natężenia wybranych zjawisk społecznych, jak również analizy wartości bezwzględnych tych zjawisk (skala zjawisk) na obszarach zdegradowanych, obszar rewitalizacji, który będzie się zawierał na terenie nie większym niż 20% udziału powierzchni ogółem gminy i zamieszkałym nie więcej niż 30% ogółu ludności Gminy Strzyżewice.

W celu jednoznacznego wyznaczenia Obszaru Rewitalizacji (OR) na terenie Gminy Strzyżewice oraz wskazania na jakim obszarze Gminy Strzyżewice (OZ) występuje największe natężenie negatywnych zjawisk, poszczególnym zjawiskom problemowym (negatywnym) przypisano odpowiadające im wskaźniki.

Punktem odniesienia terytorialnego było wyodrębnienie w ramach miejscowości zdegradowanych Obszaru Rewitalizacji (OR) w oparciu o czynniki kryzysowe:

1. stan przestrzeni publicznej oraz infrastruktury technicznej, która po przeprowadzeniu działań inwestycyjnych może być wykorzystana w celu znaczącej poprawy stanu przestrzeni publicznej szczególnie w obszarze grup dysfunkcyjnych,
2. koncentracja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji w związku z gęstością zaludnienia obszaru, co generuje i wzmacnia z natury negatywne postawy zachowania, szczególnie ze strony osób wykluczonych oraz pochodzących ze środowisk patologicznych.

Procedura wyznaczania OR opierała się na następujących założeniach:

Tabela 30 Delimitacja Obszaru Rewitalizacji Gminy Strzyżewice

Obszar Rewitalizacji			
Numer obszaru	I	II	III
Nazwa obszaru	Strzyżewice	Pszczela Wola	Kolonia Kietczewice Dolne
Powierzchnia obszaru (ha)	114	58	50
Odsetek powierzchni obszaru w ogólnej powierzchni gminy (%)	1,05	0,53	0,46
Liczba ludności obszaru	207	283	131
Odsetek ludności obszaru w ludności ogółem gminy (%)	2,50	3,42	1,58

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 31 Zakres obszaru rewitalizacji

Miejscowość	Numer działki
Strzyżewice	668,693/1,723/1,803,804/4,804/5,804/6,804/8,804/9,804/10,804/12,804/14,804/15,804/16,804/19,804/20,804/22,804/23,804/24,804/26,804/27,804/28804/29,804/30,804/31,804/32,804/33,804/34,804/35,804/36,805/1,806/1807,808,830,857,875/1,876/4,878/1,880/1,880/2,880/8,880/9,880/10,880/11880/12,881,882/1,882/2,882/3,882/4,882/5,882/8,882/11,882/12,882/14,882/15882/16,882/17,882/18,882/19,882/20,882/21,882/22,882/24,882/25,882/26,882/27,882/28,882/29,882/30,882/31,882/32,882/33,882/34,882/35,882/36,882/37882/38,882/39,882/40,883,884,886/1,886/2,941,942/3,942/4,942/5,942/6,942/7942/8,942/9,942/10,942/11,942/12,942/13,942/14,942/15,942/16,942/17,942/18942/19,942/20,943/3,944,945/4,945/6,945/7,946/1,947/1,948/1,948/3,948/4,948/5,948/6,949/1,950/1,951/1,952/1,953/1,954/2,957/1,958/1,958/3,959/1,960/1,960/2,961/2,961/4,961/5,962/1,963/1,964/2,964/4,964/5,964/7,964/8964/9,964/10,964/11,964/12,964/13,965,966/1,966/2,967,968,969,970,972,973974,975/3,975/4,976/2,976/4,976/5,976/6,977/2,978/3,978/4,978/6,979/2,979/3980,981/2,981/4,981/5,981/6,981/7,981/8,981/9,981/10,981/11,981/12,981/13,982,983/9,983/11,983/12,983/13,983/14,984/1,985/1,985/2,985/3,985/4,985/5985/6,986/1,986/2,987/1,988/2,988/3,989,990/3,990/4,990/5,990/6,990/7,991/1991/2,991/3,992,992/1,992/3,992/4,993,994/1,994/2,995,996,997,998,1061,1089/1,1089/2,1089/3,1089/4,1091/1,1091/2,1091/3,1091/4,1091/5,1092,1093/11093/2,1093/3,1093/4,1093/5,1093/6
Pszczela Wola	1,407/4,407/5,407/8,408,409,410,602 (obr. Żabia Wola), 1123/5,1124,1125/3,1125/4,1128,1131, 1135/2,1136/5,1137/3,1137/4,1137/5,1137/6,1138/2,1138/4,1138/7,1138/8, 1138/9,1138/11,1138/12,1138/13,1138/14,1138/15,1138/18,1138/19,1138/20 1138/21,1140,1140/2,1140/3,1140/6,1140/7,1140/8,1140/9,1140/11,1140/12 1140/13,1140/14,1140/15,1140/16,1140/17,1140/18,1140/19,1140/20,1140/22 1140/25,1141,1142/3,1142/4,1142/5,1143/1,1145,1252,1125/5,1127/,1129, 1258 (obr. Osmolice I)
Kolonia Kietczewice Dolne	211,212/1,212/2,213,214,215,216/1,216/2,216/3,216/4,217,218/1,218/2 218/3,218/4,219/1,219/2,220,221,222/1,222/2,223,224,225,226,227,228,229/1

229/2,229/3,230,255/2,255/3,256/4,256/5,256/7,256/9,256/11,257,258/1,259/1
280,509,510,512,513,514,516/1,516/5,516/6,516/7,516/8,516/10,516/14,516/15
516/18,516/20,516/21,516/22,516/23,516/24,521/1,522/1

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Strzyżewice

W myśl ustawy o rewitalizacji (art. 10 ust. 1), obszar obejmujący całość, bądź część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako Obszar Rewitalizacji.

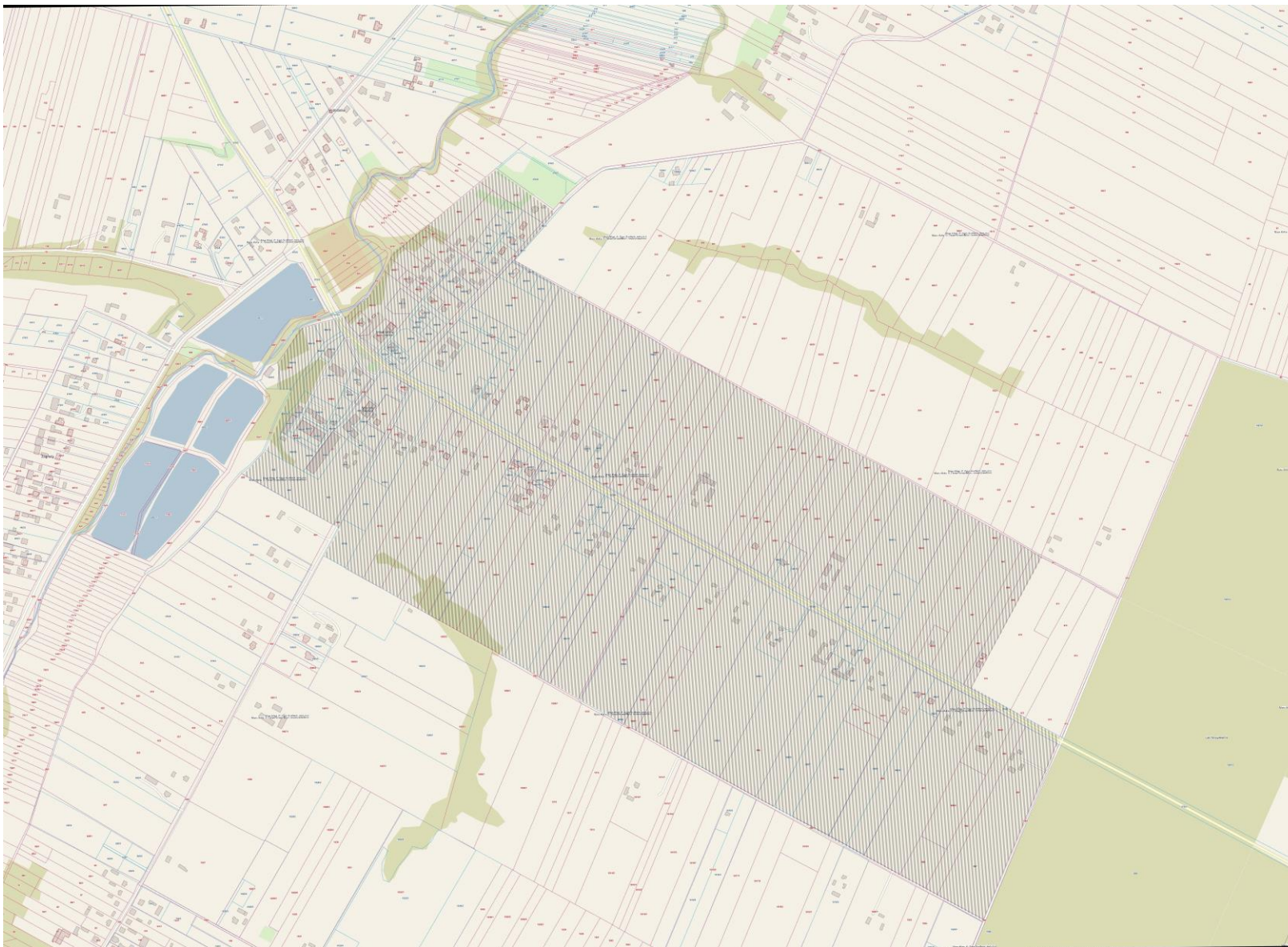
Obszar rewitalizacji ustala się, wybierając z obszarów zdegradowanych te sołectwa, w których występuje najgorsza sytuacja społeczna, na którą nawarstwia się największa liczba innych zdiagnozowanych problemów, przy czym, z uwagi na wymóg łączna powierzchnia wybranych sołectw nie może przekroczyć 20% powierzchni gminy, a ich ludność nie może stanowić więcej niż 30% liczby jej mieszkańców.

UCHWAŁĄ NR LIII/295/23 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Strzyżewice wyznaczony został obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji w Gminie Strzyżewice, który spełnia powyższe kryteria, ponieważ stanowi 2,04% powierzchni gminy (222 ha) i jest zamieszkaný przez 7,5% jej mieszkańców (621 osób).

Tym samym obszar rewitalizacji mieści się w limitach określonych w Wytycznych (< 20% powierzchni gminy i < 30% liczby jej mieszkańców).

3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

3.1.Obszar Rewitalizacji Strzyżewice

Demografia:

Strzyżewice to miejscowość leżąca w gminie Strzyżewice. Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Strzyżewice to 624 z czego 49,8% mieszkańców stanowią kobiety, a 50,2% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 7,7% mieszkańców gminy. Wyodrębniony obszar rewitalizacji Strzyżewice posiada powierzchnię 114 ha i jest zamieszkiwany przez 207 osób.

W latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała o 3,7%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 99 i jest mniejszy od współczynnika feminizacji dla województwa lubelskiego oraz mniejszy od współczynnika dla całej Polski. 56,6% mieszkańców wsi Strzyżewice jest w wieku produkcyjnym, 20,8% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Strzyżewice 76,8 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie większy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz znacznie większy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Mieszkalnictwo i urządzenia sieciowe:

W 2022 roku na obszarze rewitalizacji oddano do użytku 4 mieszkania.

Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 6,41 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa lubelskiego oraz porównywalna do średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach we wsi Strzyżewice to 5,50 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2022 roku na obszarze rewitalizacji to 149,30 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości

w całej Polsce.

Przedsiębiorczość:

W roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 78 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 63 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W roku 2022 zarejestrowano 13 nowych podmiotów, a 5 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (13) podmiotów zarejestrowano w roku 2022, a najmniej (1) w roku 2015. W tym samym okresie najwięcej (6) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2015 roku, najmniej (0) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2021 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną we wsi Strzyżewice najwięcej (3) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (75) jest mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 10,3% (8) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało przemysł i budownictwo, natomiast 89,7% (70) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

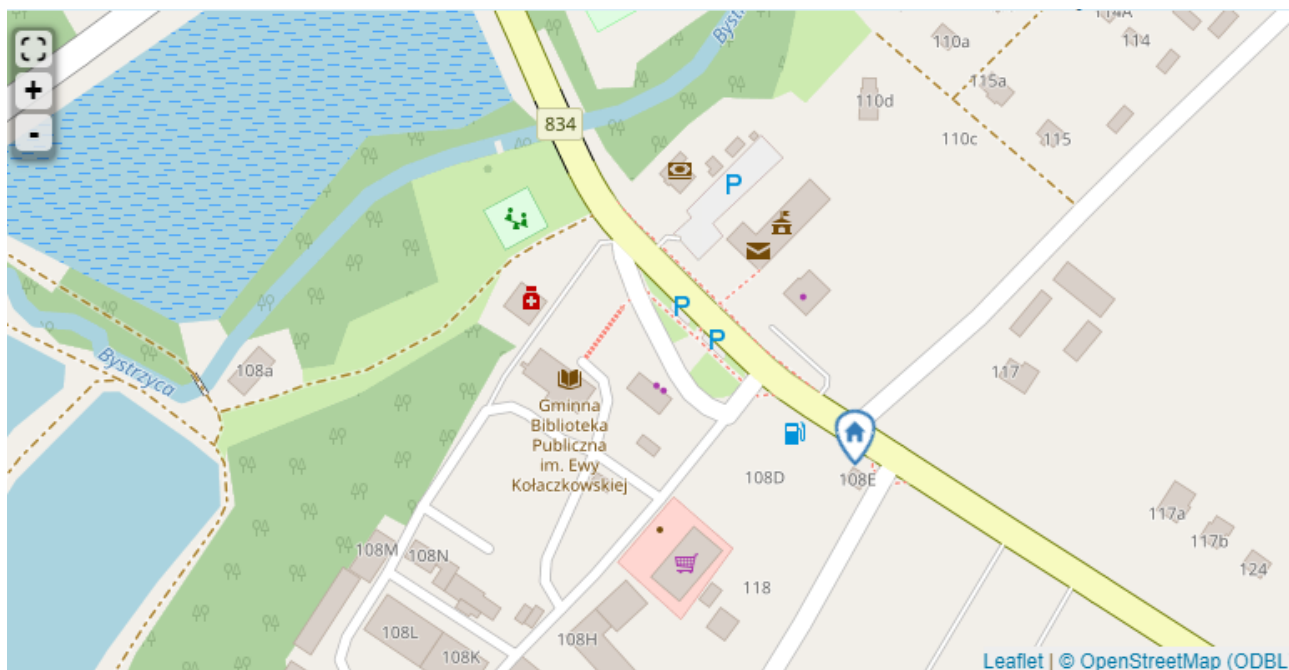
Edukacja:

We wsi Strzyżewice placówkę ma 1 szkoła podstawowa, w której w 8 oddziałach uczy się 85 uczniów. Na obszarze rewitalizacji natomiast nie ma żadnych placówek oświatowych.

Kultura:

Według danych z 2022 na obszarze rewitalizacji działała 1 biblioteka publiczna posiadająca księgozbiór liczący 11 587 wolumenów.

Według danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa (NID) z dnia 15.12.2017 na obszarze rewitalizacji Strzyżewice znajduje się jeden zabytkowy obiekt wpisany do rejestru zabytków.

Kuźnia z poł. XIX w.

Obiekt wpisany do rejestru zabytków NID jako zabytek nieruchomy dnia 1967-03-31, wykaz dokumentów: A/276 z 1967-03-31; brak numeru z 2008-05-14; brak numeru z 2008-12-12

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzyżewice przyjęte uchwałą nr XLII/229/22 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 28 czerwca 2022 r. wyznacza podstawowe kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, które zmierzać będą do tworzenia warunków dla rozwoju podstawowej funkcji gminy tj. rolnictwa oraz w ramach LOM równoległe do obsługi rolnictwa ma być rozwijana funkcja rekreacyjna dla mieszkańców aglomeracji.

Obszar rewitalizacji Strzyżewice pełni ważną funkcję ośrodka rekreacyjnego o istotnym znaczeniu dla tej części regionu.

Obszar rewitalizacji obejmuje część Ośrodka rekreacyjnego Strzyżewice. Ośrodek rekreacyjny Strzyżewice powinien być ukształtowany w oparciu o miejscowość Strzyżewice na obszarze między doliną Bystrzycy (łącznie ze strzyżewickim jej odcinkiem) a lasem istniejącym na wschód od Strzyżewic oraz pomiędzy dwoma wąwozami - od strony północnej i południowej. Będzie to więc ośrodek położony w większości na wierzcholinie, wzdłuż drogi Strzyżewice - Bychawa (w odległości około 5 km od Bychawy). Ośrodek ma szansę mieć charakter małego miasteczka z dominującą funkcją rekreacyjną, ale też funkcjami uzupełniającymi – administracyjną (ośrodek gminny), usługową (dla obsługi mieszkańców gminy) oraz mieszkaniową.

Centrum ośrodka powinno zostać ukształtowane w najatrakcyjniejszej jego części, tj. nad doliną Bystrzycy - w pasie przydolinnym. W jego programie winny się znaleźć usługi rekreacyjne, turystyczno - gastronomiczne, bazy noclegowej, kulturowe i inne, usługi - handlu, zdrowia, oświaty, ochrony (policja, straż pożarna), banki itp. oraz obiekty administracji gminy i ewentualnie inne.

Pod funkcje te należy odpowiednio wykorzystać relikty kulturowe gminy, zachowane zabytkowe obiekty itp. Szczególną atrakcją ośrodka powinien być zbiornik wodny na Bystrzycy (powiązany z istniejącymi stawami). Zaleca się aby pozostały obszar ośrodka gminnego, na wierzcholinie przeznaczony był pod zabudowę mieszkaniową, usługową i również – bazę sportową, turystyczno – rekreacyjną.

Zapleczem rekreacyjnym ośrodka będzie południowy, a częściowo też - środkowy sektor doliny Bystrzycy. Dopuszcza się adaptację istniejącej zabudowy mieszkaniową i innej (usługowej, produkcyjnej).

W zakresie zdiagnozowanego kryzysu w sferze społecznej zwraca się uwagę, iż zdelimitowany obszar charakteryzuje się podwyższonym poziomem bezrobocia, w tym także długotrwałego (wartość wskaźnika dla obszaru Strzyżewice – 3,39, wartość wskaźnika dla gminy 2,86; bezrobocie długotrwałe – 0,85, średnia dla gminy 0,73). Pochodną wysokiego poziomu bezrobocia jest stosunkowo wysoka liczba przestępstw

i wykroczeń. Liczba popełnionych naruszeń prawa na obszarze rewitalizacji na 100 mieszkańców wynosi 0,68 natomiast wartość tego samego wskaźnika dla całej gminy wynosi 0,21. Obserwowane na obszarze rewitalizacji negatywne zjawiska społeczne, takie jak przestępczość, przemoc i uzależnienia świadczą o rozpadzie więzi społecznych, dezintegracji społeczności lokalnej. Niekorzystną sytuację społeczną na obszarze rewitalizacji pogłębia fakt, że charakteryzuje się on niekorzystną strukturą demograficzną, z niższym niż średnia dla gminy wskaźnikiem osób w wieku produkcyjnym (16,27) i wyższym – w wieku poprodukcyjnym (23,90).

Ponadto zauważa się, iż w miejscowości Strzyżewice występuje zwiększona liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej, która wynosi 4,41 osoby na 100 mieszkańców przy średniej gminnej 3,95 mieszkańców.

Analizując pozostałe sfery największe zagęszczenie problemów obszaru dostrzega się w kwestiach technicznych. Znacznym problemem obszaru są tereny zdegradowane – pogłębiona diagnoza wykazała, iż na obszarze wartość wskaźnika wynosi 0,85, natomiast wartość wskaźnika dla całej gminy wynosi 0,59.

Wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi 114 ha i jest zamieszkiwany przez 207 mieszkańców. Obszar rewitalizacji pełni kluczowe funkcje administracyjne, społeczne, edukacyjne i gospodarcze sołectwa i całej gminy. Na terenach tych występuje koncentracja usług publicznych, zwłaszcza w sferze społecznej. Teren ten jest zurbanizowany. **Na obszarze rewitalizacji Strzyżewice funkcjonuje Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki edukacyjne.**

Działalność wymienionych instytucji, wzmacnia potencjał rewitalizacji co pozwala na rozwój przestrzeni integrującej i aktywizującej mieszkańców obszaru rewitalizacji (jak także, w dalszej kolejności, potencjał obszaru jako miejsca realizacji usług różnego rzędu przez mieszkańców innych części gminy, a także turystów).

Dokumentacja zdjęciowa Obszaru Rewitalizacji Strzyżewice, na którym prowadzone będą następujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne: 3. Rewitalizacja centrum Strzyżewic, 8. Program wydarzeń integrujących i aktywizujących społeczność lokalną gminy Strzyżewice:

3.2. Obszar Rewitalizacji Pszczela Wola

Demografia:

Administracyjnie Pszczela Wola została wydzielona stosunkowo niedawno. Wcześniej funkcjonowała jako część położonej nieopodal Żabiej Woli.

Obecnie jest to wyodrębniona miejscowość, którą w większej części stanowi park, w którym znajdują się: Zespół Szkół Rolniczych Centrum kształcenia Zawodowego, internat, budynki gospodarcze, pokaźne boisko szkolne, część parkowa z alejkami, skansen pszczelarski, inkubator przedsiębiorczości dla pszczelarzy.

Położenie Pszczelnej Woli względem innych miejsc w Polsce:

- ✓ Lublin - 13 kilometrów,
- ✓ Bychawa - 12 kilometrów,
- ✓ Niedzwica Duża - 9 kilometrów.

Wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi 58 ha i jest zamieszkiwany przez 283 mieszkańców.

Współczynnik feminizacji w osadzie wynosi 135 i jest znacznie większy od współczynnika feminizacji dla województwa lubelskiego oraz znacznie większy od współczynnika dla całej Polski. 53,5% mieszkańców osady Pszczela Wola jest w wieku produkcyjnym, 18,9% w wieku przedprodukcyjnym, a 27,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada w osadzie Pszczela Wola 86,8 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie większy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz znacznie większy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Przedsiębiorczość:

W Pszczelnej Woli w roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 26 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 10 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

W 2022 roku zarejestrowano 0 nowych podmiotów, a 2 podmioty zostały wyrejestrowane.

Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (19) podmiotów zarejestrowano w roku 2010, a najmniej (0) w roku 2022. W tym samym okresie najwięcej (12) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2010 roku, najmniej (0) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2012 roku. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (24) jest mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 3,8% (1) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 11,5% (3) podmiotów, a 84,6% (22) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w osadzie Pszczela Wola najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (40.0%) oraz przetwórstwo przemysłowe (30.0%).

Edukacja:

W roku 2021 na obszarze rewitalizacji mieściło się 1 przedszkole, w którym do 2 oddziałów uczęszczało 31 dzieci (13 dziewczynek oraz 18 chłopców). Dostępnych było 0 miejsc. W Pszczelnej Woli znajdują się 2 licea ogólnokształcące, w których w 5 oddziałach uczyło się 101 uczniów (81 kobiet oraz 20 mężczyzn). W 2021 zarejestrowano 59 absolwentów. **Centralnym miejscem obszaru rewitalizacji jest Technikum Pszczelarskie oraz Zespół Szkół Rolniczych i Centrum Kształcenia Zawodowego.** Obecnie jest to jedyna na świecie szkoła kształcąca dziennie młodzież w kierunku pszczelarskim. Kształcą się tu uczniowie zarówno z Polski, jak i innych krajów. Oprócz młodzieży, szkoła edukuje w trybie zaocznym także dorosłych w kierunkach zawodowych.

Na terenie ośrodka znajduje się dobrze wyekwipowany skansen pszczelarski, w którym zgromadzono zabytkowe ule i sprzęt pszczelarski. Piękna i bezpieczna okolica sprawia, że Pszczela Wola jest doskonałą bazą wypadową na trasy pieszych i rowerowych wycieczek. **PIERWSZY W POLSCE INKUBATOR PSZCZELARSKI:** Zorganizowany i udostępniany przez Powiat Lubelski – Inkubator Pszczelarstwa to pierwsze na Lubelszczyźnie miejsce, w którym pszczelarze, korzystając z bogato wyposażonej linii technologicznej, mogą dokonać przetwórstwa miodów własnej produkcji. Obiekt znajduje się w Pszczelnej Woli, na terenie Technikum Pszczelarskiego, będącego znanym w Polsce i Europie ośrodkiem edukacji i praktyki pszczelarskiej.

Kultura:

Miejszem przyciągającym do Pszczelej Woli jest także znajdujący się w jednym kompleksie ze szkołą skansen, gromadzący stare ule i akcesoria bartnicze. Zespół zabytkowych uli stanowi ogromną wartość historyczną, która dokumentuje rozwój pszczelarstwa w Polsce, począwszy od XVII wieku - z tego bowiem okresu pochodzi najstarszy ul w zbiorze, wykonany z sosnowego drewna.

W Pszczelej Woli znajduje się dawny kurhan, który położony jest tuż przy prastarej dolinie Bystrzycy – powstały w końcu XVII wieku jest pomnikiem ofiar epidemii oraz bitew.

Do innych zabytków należy również zespół parkowo-pałacowy wybudowany przez Franciszka Rohlanda, generała Wojsk Polskich Królestwa Kongresowego, to tu obecnie mieści się Technikum Pszczelarskie. Otaczająca pałac aleja lipowa nosi nazwę „Alei Rohlandów” i została uznana za pomnik przyrody.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzyżewice przyjęte uchwałą nr XLII/229/22 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 28 czerwca 2022 r. wyznacza podstawowe kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, które zmierzać będą do tworzenia warunków dla rozwoju podstawowej funkcji gminy tj. rolnictwa oraz w ramach LOM równolegle do obsługi rolnictwa ma być rozwijana funkcja rekreacyjna dla mieszkańców aglomeracji. Najważniejsze miejscowości, które pełnią rolę ośrodków lokalnych to Pszczela Wola, Piotrowice, Strzyżewice, w których nastąpiła koncentracja usług podstawowych.

W studium wyznacza się centra (ośrodki) rekreacyjne w miejscowości Osmolice, Piotrowice, Strzyżewice. – ośrodek: Osmolice-Piotrowice wraz z Pszczelą Wolą i Tuszowem, rozwijany w oparciu o skupisko kilku zespołów pałacowo - ogrodowych, atrakcyjne fragmenty dolin rzecznych, lasy i tradycyjne osadnictwo wiejskie, poddane przemianom jakościowym, rewaloryzacyjnym.

W zakresie zdiagnozowanego kryzysu w sferze społecznej zwraca się uwagę, iż zdelimitowany obszar charakteryzuje się podwyższonym poziomem przestępstw i wykroczeń. Liczba popełnionych naruszeń prawa w Pszczelej Woli na 100 mieszkańców wynosi 0,35. Natomiast wartość tego samego wskaźnika dla całej gminy wynosi 0,21. Obserwowane na obszarze rewitalizacji negatywne zjawiska społeczne, takie jak przestępczość, przemoc i uzależnienia świadczą o rozpadzie więzi społecznych, dezintegracji społeczności lokalnej. Niekorzystną sytuację społeczną na obszarze rewitalizacji pogłębia fakt, że charakteryzuje się on niekorzystną strukturą demograficzną, z niższym niż średnia dla gminy (17,53) wskaźnikiem osób w wieku przedprodukcyjnym (8,30).

Analizując pozostałe sfery największe zagęszczenie problemów obszaru dostrzega się w kwestiach gospodarczych i środowiskowych. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców wynosi zaledwie 3,46, przy średniej dla gminy Strzyżewice wynoszącej 7,71. Na uwagę zasługuje fakt, że w Pszczelej Woli nie funkcjonują właściwie rozwiązania ograniczające emisję CO₂ w mieszkalnictwie. Miejscowość charakteryzuje się najniższym w gminie wskaźnikiem zamontowanych urządzeń OZE.

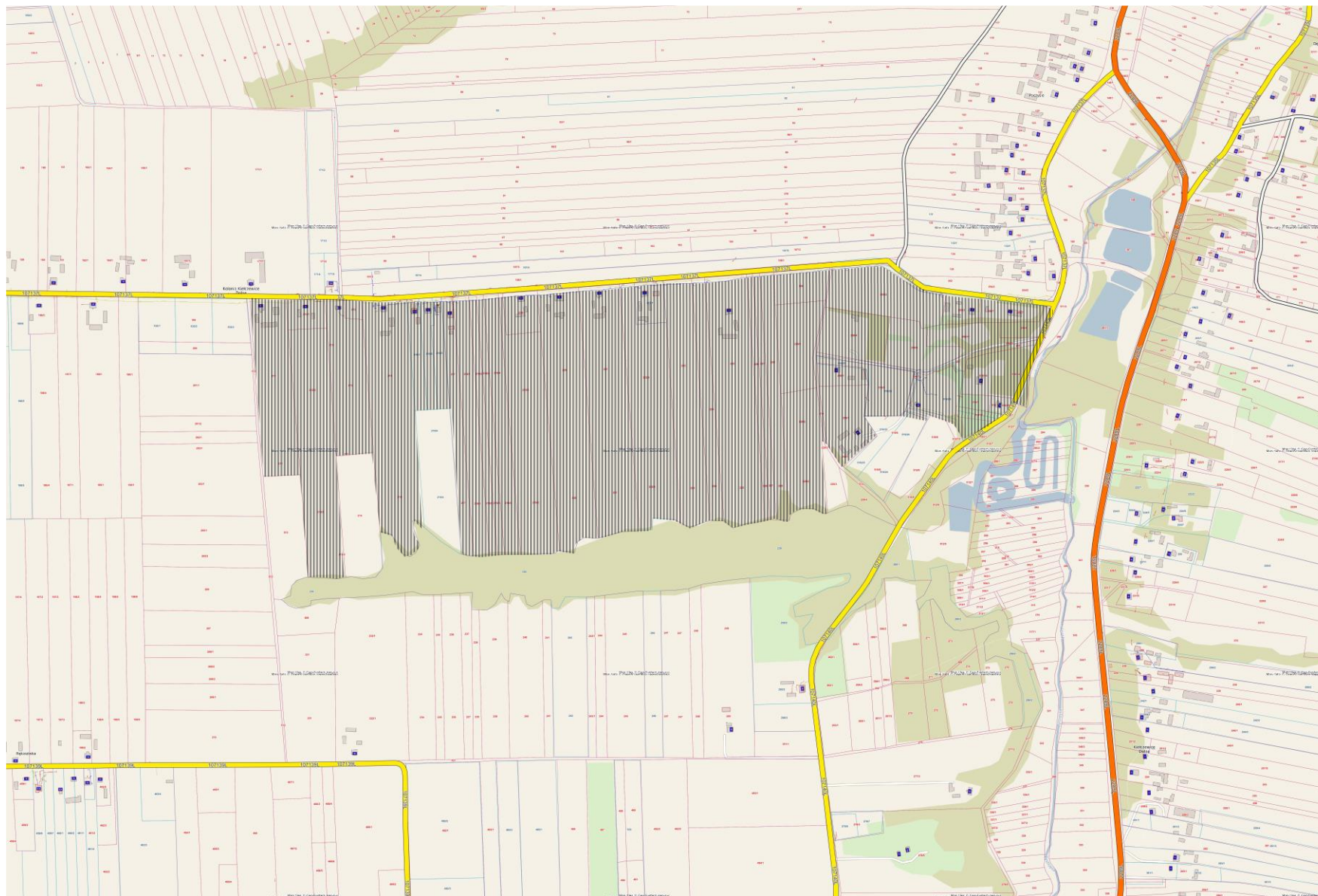
Wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi 58 ha i jest zamieszkiwany przez 283 mieszkańców. Na wyznaczonym obszarze znajdują się: Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Zawodowego, pałac, skansen pszczelarski, stadnina koni, straż pożarna, przedszkole oraz zespół parkowo-pałacowy.

Działalność wymienionych instytucji, wzmacnia potencjał rewitalizacji co pozwala na rozwój przestrzeni integrującej i aktywizującej mieszkańców obszaru rewitalizacji (jak także, w dalszej kolejności, potencjał obszaru jako miejsca realizacji usług różnego rzędu przez mieszkańców innych części gminy, a także turystów).

Dokumentacja zdjęciowa Obszaru Rewitalizacji Pszczela Wola, na którym prowadzone będą następujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne: 1. Przebudowa Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelej Woli, 6. Wsparcie działalności Centrum Aktywacji i Integracji Społecznej w Pszczelej Woli, 4. Green Human Space – Kompleks Muzealno-Wystawienniczy, 5. Green Human Space – Zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy regionu poprzez rewitalizację terenów zielonych i obiektów kultury oraz stworzenie Regionalnego Centrum Turystyczno-Edukacyjnego w Pszczelej Woli, 9. Wsparcie działalności Regionalnego Centrum Turystyczno – Edukacyjnego w Pszczelej Woli:

3.3.Obszar Rewitalizacji Kolonia Kiełczewice Dolne

Demografia:

Kolonia Kiełczewice Dolne to wieś leżąca w gminie Strzyżewice. Należy do województwa lubelskiego, powiatu lubelskiego. Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Kolonia Kiełczewice Dolne to 280 z czego 48,2% mieszkańców stanowią kobiety, a 51,8% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 3,4% mieszkańców gminy. Wyznaczony obszar rewitalizacji leży na południe od drogi gminnej nr 107137L, stanowi 50 ha i jest zamieszkiwany przez 131 mieszkańców.

Cała wieś Kolonia Kiełczewice Dolne ma 280 mieszkańców, z czego 48,2% stanowią kobiety, a 51,8% mężczyźni. W latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała o 13,8%.

Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 93 i jest znacznie mniejszy od współczynnika feminizacji dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejszy od współczynnika dla całej Polski. 53,9% mieszkańców wsi Kolonia Kiełczewice Dolne jest w wieku produkcyjnym, 21,8% w wieku przedprodukcyjnym, a 24,3% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Kolonia Kiełczewice Dolne 85,4 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie większy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz znacznie większy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Mieszkalnictwo:

W 2022 roku oddano do użytku 1 mieszkanie. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 3,57 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach we wsi Kolonia Kiełczewice Dolne to 4,00 i jest nieznacznie mniejsza od przeciętnej liczby izb dla województwa lubelskiego oraz porównywalna do przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce.

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2022 roku we wsi Kolonia Kiełczewice Dolne to 101,00 m² i jest nieznacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa lubelskiego oraz większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Przedsiębiorczość:

W roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 13 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 10 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

W 2022 roku zarejestrowano 2 nowe podmioty, a 1 podmiot został wyrejestrowany.

Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (3) podmiotów zarejestrowano w roku 2019, a najmniej (0) w roku 2017. W tym samym okresie najwięcej (2) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2012 roku, najmniej (0) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 roku.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (13) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 53,8% (7) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało przemysł i budownictwo, natomiast 46,2% (6) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą we wsi Kolonia Kiełczewice Dolne najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są budownictwo (40.0%) oraz przetwórstwo przemysłowe (30.0%).

Kultura:

W parku podworskim na obszarze rewitalizacji w Kolonii Kiełczewice Dolne nie ma już śladów dworu, wcześniej popadł w ruinę, a po wojnie usunięto resztki poniszczonych murów. Na jego miejscu wznosi się Ośrodek Zdrowia.

Z dawnego parku pozostało kilka drzew, a wśród nich rzadkie okazy np. platanów, krzewów ozdobnych, itp.

W pobliskim lesie znajduje się krzyż, wystawiony dla upamiętnienia założenia w 1916 r. przez Romana Okulicz-Kozaryna Polskiej Organizacji Wojskowej.

Na obszarze rewitalizacji znajduje się również cmentarz wojenny z I wojny światowej. Na wspólnej mogile został usypany kurhan, obsadzony drzewami, z krzyżem na szczycie.

W zakresie zdiagnozowanego kryzysu w sferze społecznej zwraca się uwagę, iż zdelimitowany obszar charakteryzuje się niskim poziomem aktywizacji i integracji społecznej. Niekorzystną sytuację społeczną na obszarze rewitalizacji pogłębia fakt, że charakteryzuje się on niekorzystną strukturą demograficzną, z niższym niż średnia dla gminy (17,53) wskaźnikiem osób w wieku przedprodukcyjnym (11,83) oraz wyższym niż średnia dla gminy (21,02) wskaźnikiem liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa [%] (25,95).

Analizując pozostałe sfery największe zagęszczenie problemów obszaru dostrzega się w kwestiach gospodarczych i funkcjonalno-przestrzennych. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców wynosi zaledwie 4,58, przy średniej dla gminy Strzyżewice wynoszącej 7,71. Dostępność do usług kultury i usług społecznych na terenie obszaru rewitalizacji jest niezadowalająca.

Wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi 50 ha i jest zamieszkiwany przez 131 mieszkańców.

Dokumentacja zdjęciowa Obszaru Rewitalizacji Kolonia Kiełczewice Dolne, na którym prowadzone będą następujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne: 2. Utworzenie Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne, 7. Wsparcie działalności Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne:

3.4. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych wynikająca z konsultacji społecznych

W dniu 21.03.2023 roku o godzinie 16.30 w siedzibie Urzędu Gminy Strzyżewice w ramach konsultacji społecznych odbyło się spotkanie podczas którego omówiony został projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Strzyżewice.

W spotkaniu wzięły udział 23 osoby (przedstawiciele Urzędu Gminy Strzyżewice, przedstawiciele OSP, Stowarzyszenie Miłośników Gminy Strzyżewice, przedstawiciele GOPS, KGW "Osmoliczanki" oraz mieszkańcy gminy Strzyżewice).

W trakcie spotkania konsultacyjnego przedstawiono i omówiono między innymi następujące kwestie:

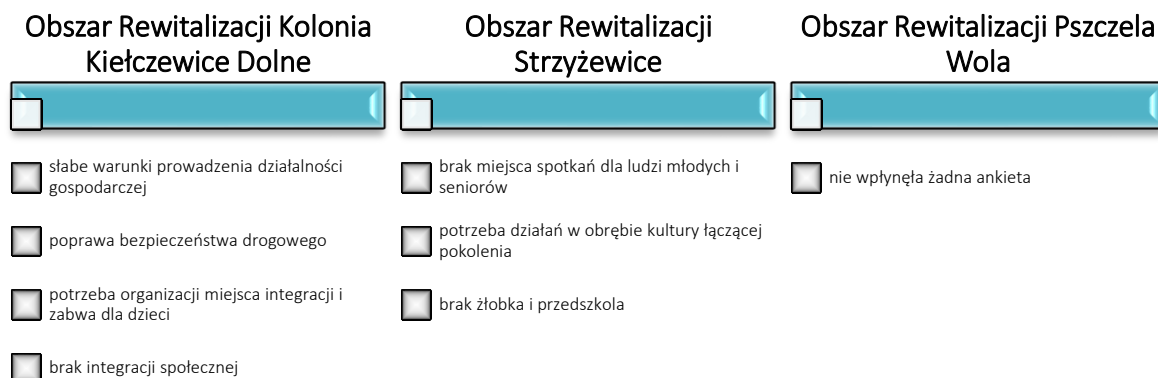
- ✓ projekt uchwały Rady Gminy Strzyżewice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- ✓ mapę określającą granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- ✓ planu wdrożenia GPR Gminy Strzyżewice,
- ✓ Ogólne informacje dotyczące obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji,
- ✓ metodologię wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji,
- ✓ przedstawiono podział gminy na jednostki referencyjne,
- ✓ omówiono przeprowadzoną diagnozę z podziałem na strefę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną,
- ✓ przedstawiono wyznaczony obszar zdegradowany,
- ✓ przedstawiono wyznaczony obszar rewitalizacji,
- ✓ w trakcie spotkania omówiono wstępnie możliwości realizacji przyszłych projektów oraz kwestie możliwości pozyskania finansowania.

Podczas spotkania zdiagnozowano również problemy, które na obszarze rewitalizacji zostały zidentyfikowane podczas konsultacji społecznych w odniesieniu do obszarów rewitalizowanych.

Należą do nich:

- ✓ z zakresu sfery społecznej:
 - starzenie się społeczeństwa i paląca potrzeba zwiększenia dostępności zintegrowanych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb seniorów wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osób starszych przebywających samotnie w swoich domach, chorych i niesamodzielnych.
 - niski poziom integracji i aktywizacji mieszkańców gminy poprzez brak możliwości uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym.
- ✓ z zakresu sfery gospodarczej: niski poziom przedsiębiorczości wynikający z wysokiego i długotrwałego bezrobocia oraz niskiego poziomu wykształcenia mieszkańców, brak dużych zakładów pracy pozwalających na znalezienie zatrudnienia w pobliżu miejsca zamieszkania, mały popyt na produkty i usługi na lokalnym rynku z powodu ubóstwa, brak lokalnych tradycji związanych z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej, brak targowiska oraz terenów pod inwestycje, brak odpowiednich lokali na prowadzenie działalności gospodarczej, niska aktywność przedsiębiorcza;
- ✓ z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej:
 - brak przestrzeni umożliwiającej integrację i aktywizację społeczną oraz wprowadzenie nowych aktywności, które pozwolą na eliminację istniejących problemów społecznych.
- ✓ z zakresu sfery środowiskowej: zaniedbane przestrzenie publiczne, zdegradowane obszary cenne przyrodniczo poprzez brak działań restauratorskich, pilna potrzeba uporządkowania terenów zielonych.

W terminie do 31.10.2023 r. mieszkańcy obszaru rewitalizacji mieli możliwość wypełnienia ankiety celem zebrania niezbędnych opinii na temat jakości życia na obszarze rewitalizacji. Poniżej przedstawiono główne postulaty z ankiet.

Przedstawione powyżej wnioski z przeprowadzonych w gminie konsultacji pokrywają się w dużej mierze z wnioskami z przeprowadzonej analizy statystycznej obszarów rewitalizacji i wskazują na znaczne potrzeby rewitalizacyjne tych terenów. Wybór zatem właściwych zadań rewitalizacyjnych pozwoli na zniwelowanie dysproporcji rozwojowych tych terenów.

Podsumowując, na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano zespół kluczowych problemów, które powinny zostać rozwiązane w pierwszej kolejności. Pozwoli to na odpowiednią, skoncentrowaną tematycznie i przestrzennie interwencję zapewniającą osiągnięcie wymiernych korzyści w postaci poprawy jakości mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W celu podsumowania pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji posłużono się analizą SWOT, tj. metodą umożliwiającą kompleksową analizę strategiczną sytuacji na danym obszarze, z uwzględnieniem wszystkich istotnych aspektów. Zastosowanie tej metody pozwoliło zrozumieć zidentyfikowane zależności pomiędzy danymi i umożliwiło dostrzeżenie wynikających z nich konsekwencji. Proces definiowania elementów analizy SWOT, jak też identyfikacji problemów i potencjałów na obszarze rewitalizacji przeprowadziła grupa ekspercka, wykorzystując w tym celu również m.in. wyniki badań ankietowych mieszkańców oraz wnioski z dyskusji przeprowadzonej podczas spotkań służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wyniki obu analiz przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 32 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji

Mocne strony	Słabe strony
- Potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy dla Lublina i powiatu lubelskiego - Atrakcyjność krajobrazowa obszarów cennych przyrodniczo i chronionych - Dobre warunki do rozwoju różnych form turystyki w oparciu o dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe - Czyste środowisko - Istnienie Zespołu Szkół Rolniczych - Technikum Pszczelarstwa, które jest - jedyną placówką oświatową tego typu w skali Europy.	- Niewystarczająca oferta lokalna w zakresie kultury, sportu i turystyki oraz spędzania czasu wolnego - Brak sprecyzowanego wizerunku i ukierunkowanej promocji) - Brak rozwiniętych funkcji turystycznych - Niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości - Niewystarczająca aktywność organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów społecznych i gospodarczych - Niski poziom estetyki przestrzeni publicznej i infrastruktury komunalnej - Niknące poczucie tożsamości lokalnej - Brak infrastruktury wolnego czasu pozwalającej na integrację i rozwijanie kompetencji i zainteresowań dzieci i młodzieży a także osób starszych
Szanse	Zagrożenia

- Możliwość pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych, pozabudżetowych, w tym funduszy Unii Europejskiej w okresie 2021-2027
- Wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań wzmacniających lokalną integrację i rozwój gminy w oparciu o zasoby kulturowe
- Wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań proekologicznych/zwiększająca się świadomość ekologiczna
- Bardzo duży potencjał na wykorzystanie wyjątkowej specjalizacji, tradycji i doświadczenia Zespołu Szkół Rolniczych - Technikum Pszczelarstwa,
- Wysoki poziom obszarów chronionych, sprzyjający tworzeniu przestrzeni atrakcyjnej wypoczynkowo i turystycznie
- Bardzo duży potencjał na wykorzystanie posiadanych zasobów przyrodniczych do promocji obszaru rewitalizacji oraz rozwoju turystyki i związanych z nią infrastruktury i usług
- Rosnące zainteresowanie różnymi formami rekreacji i spędzania wolnego czasu
- Wzrastająca popularność produktów lokalnych
- Moda na zdrowy styl życia

- Przedłużające się oczekiwanie na środki z Krajowego Planu Odbudowy
- Negatywne konsekwencje dla rozwoju gospodarczego w wyniku przedłużającej się wojny w Ukrainie
- Możliwość wystąpienia kolejnej fali pandemii COVID-19 i związanych z nią negatywnych konsekwencji dla zdrowia mieszkańców i rozwoju gospodarczego
- Długotrwałe, negatywne skutki wywołane izolacją społeczną podczas pandemii COVID-19 (nauka i praca w trybie zdalnym) dla mieszkańców (np. rozluźnienie więzi społecznych, kryzysy psychiczne, pogorszenie stanu zdrowia i kondycji fizycznej)
- Migracja edukacyjna i zarobkowa młodych ludzi poza teren gminy, bez planów powrotu
- Postępujący proces starzenia się społeczeństwa na obszarze rewitalizacji
- Niedobór kapitału społecznego i prywatnego na przedsięwzięcia rewitalizacyjne na terenie gminy

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 33 Poglębiona diagnoza problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji.

Numer problemu	Opis zidentyfikowanych problemów		Opis potencjału umożliwiającego rozwiązanie zidentyfikowanych problemów
P1	Pogłębianie się niekorzystnej struktury demograficznej (starzenie się społeczeństwa),	⇒	Zainteresowanie kupnem działek budowlanych na obszarze rewitalizacji poprzez ożywienie społeczno-gospodarcze gminy
P2	Brak rozwiązań innowacyjnych i przyjaznych środowisku w zakresie wykorzystania istniejącej infrastruktury obiektów kultury	⇒	Wysoki poziom akceptacji społecznej dla działań zmierzających do stosowania rozwiązań ekologicznych/innowacyjnych oraz zasób budynków będących własnością lub współwłasnością gminy, które mogą zostać zmodernizowane
P3	Brak dostępności do infrastruktury kulturalnej i społecznej dla osób niepełnosprawnych/seniorów	⇒	Dostępność obiektów, w których można zapewnić pełną dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami
P4	Niska jakość infrastruktury komunalnej związanej z rozwojem funkcji kulturalnej i edukacyjno- turystycznej na obszarze rewitalizacji	⇒	Duża aktywność lokalnego samorządu w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na poprawę warunków prowadzenia działalności kulturalnej i edukacyjno - turystycznej na obszarze rewitalizacji
P5	Bierność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji	⇒	Organizacje pozarządowe działające na obszarze rewitalizacji, które stanowią potencjał do aktywizacji społecznej mieszkańców
P6	Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji	⇒	Dziedzictwo historyczne i przyrodnicze, które mogą służyć do rozwoju turystyki, usług i handlu

P7	Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	⇒	Wysoki potencjał terenów atrakcyjnych krajobrazowego oraz przestrzeni publicznej umożliwiającej rozwój oferty czasu wolnego
P8	Niewystarczająca aktywność organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej	⇒	Zainteresowanie samorządu lokalnego rozwojem współpracy z organizacjami pozarządowymi, dostępność środków unijnych na aktywizację społeczną
P9	Wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej	⇒	Dostępność obiektów, które można wykorzystać na potrzeby rozwoju usług komunalnych
P10	Niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji	⇒	Wysoki potencjał historycznych miejsc i lokalnych tradycji, które można wykorzystać do umacniania tożsamości lokalnej
P11	Niska estetyka przestrzeni publicznej	⇒	Wysoki potencjał przestrzeni publicznej, która może zostać odnowiona i zagospodarowana w sposób przyjazny mieszkańcom

Źródło: Opracowanie własne.

Jak wynika z powyższego zestawienia, na obszarze rewitalizacji liczba identyfikowanych „słabych” stron zdecydowanie przeważa nad liczbą „mocnych stron”, jednocześnie relatywnie zrównoważona jest liczba zdefiniowanych „szans” i „zagrożeń”. Oznacza to, iż mimo obecnych deficytów, istnieje szereg możliwości wykorzystania pojawiających się szans, a także neutralizacji zdefiniowanych zagrożeń, przynajmniej w zakresie, który zależy od Gminy Strzyżewice. Program zakłada dążenie do przezwyciężenia zjawisk kryzysowych przy wykorzystaniu dostępnych potencjałów. Bazując na diagnozie obszaru rewitalizacji zidentyfikowano konkretne potrzeby rewitalizacyjne, które zostały ujęte w poniższej tabeli.

Tabela 34. Zdefiniowane potrzeby obszaru rewitalizacji w Gminie Strzyżewice

Sfera	Potrzeby
Społeczna	Poprawa stopnia integracji społecznej mieszkańców Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P5 i P10. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - urządzenia lokalnych miejsc tradycji, związanych z dziedzictwem historycznym obszaru rewitalizacji - organizacji imprez sąsiedzkich oraz innych wydarzeń lokalnych, sprzyjających integracji mieszkańców
	Wzrost aktywizacji społecznej mieszkańców (zwłaszcza z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym) oraz organizacji pozarządowych. Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P8. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - rozwoju współpracy lokalnego samorządu z organizacjami pozarządowymi i nieformalnymi grupami mieszkańców, - przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców nie związanych z żadnymi organizacjami pozarządowymi oraz nie uczestniczących w życiu lokalnym - utworzenia miejsca aktywizacji młodzieży oraz seniorów

	Zapotrzebowanie na większą różnorodność i dostępność oferty edukacyjnej, kulturalnej i oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców i turystów z powiatu lubelskiego Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P7. Zdefiniowano m.in. szczegółową potrzebę nowoczesnego podejścia do wykorzystania zasobów lokalnych poprzez rewitalizację i nadanie nowych funkcji społeczno-gospodarczych zabytkowemu kompleksowi Zespołu Pałacowo – Parkowego w Pszczelej Woli oraz zdegradowanym i zaniedbanym terenom przyległym oraz utworzenie Kompleksu Muzealno – Wystawienniczego obejmującego wytworzenie przestrzeni o charakterze kulturowo-edukacyjnym na bazie potencjału miejsca – ekosystemu rzeczno- łąkowego, zabytkowego młyna, tradycji pszczelarskich i regionalnej kultury. Nastąpi rozwój funkcji poznawczych obszaru poprzez znaczne poszerzenie oferty wypoczynku o formy bardziej innowacyjne i organizację przedsięwzięć o charakterze eventów i widowisk związanych z historią i kulturą regionu.
Gospodarcza	Tworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości lokalnej bazującej na potencjale dziedzictwa historycznego, kulturalnego i przyrodniczego Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P6 Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - Rozwój oparty na dziedzictwie kulturowym i tradycjach, który będzie oddziaływał na zacieśnianie więzi społecznych, jak również ma szansę pobudzić aktywizację zawodową mieszkańców, co będzie miało bezpośrednie przełożenie na poprawę sytuacji ekonomiczno- gospodarczej. - Promocja turystyczna oparta na walorach przyrodniczych gminy Strzyżewice (rozwój usług związanych z turystyką, w tym z turystyką weekendową). Zwiększenie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P6 i P4 Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - rozwój kompetencji i umiejętności społecznych przez młodzież, - aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Przestrzenno-funkcjonalna	Poprawa estetyki przestrzeni publicznej Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P11. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - Przeciwdziałanie postępującej degradacji środowiska, kultury, dziedzictwa naturalnego poprzez rewitalizację zdegradowanego obszaru o znacznej wartości kulturowej, turystycznej oraz przyrodniczej w Pszczelej Woli. - Przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych i ochronnych na terenie zabytkowego parku dworskiego. - Renowacja traktu i zabytkowych alei zespołu parkowego oraz ukierunkowanie (organizacja) ruchu turystycznego w obrębie terenów nadrzecznych stworzy przejrzysty system komunikacji. - Uporządkowanie terenów zdegradowanych (likwidacja dzikiego wysypiska, zbiorników na gnojowicę, infrastruktury po dawnej stacji benzynowej).
Techniczna	Wprowadzenie rozwiązań służących poprawie jakości i dostępności infrastruktury komunalnej Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P9. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - Realizacja projektów zgodnie z obowiązującymi zasadami uniwersalnego projektowania i zasadami powszechnej dostępności obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej.

Środowiskowa	Poprawa stanu środowiska poprzez zastosowanie rozwiązań innowacyjnych i przyjaznych środowisku w zakresie wykorzystania istniejącej infrastruktury obiektów kultury Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P2. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - Rewitalizacja ekosystemów rzeczno-łąkowych. - Przeprowadzenie prac konserwatorskich w celu zabezpieczenia drzewostanu zabytkowej 200 - letniej alei lipowej obok szosy z Prawiednik do Pszczelnej Woli o długości ok. 550 m oraz odtworzenie dawnego, zdegradowanego traktu spacerowego. - Utworzenie Arboretum, pełniącego funkcję turystyczno-edukacyjną i naukowo – badawczą związanego z zabytkowym parkiem dworskim, z alejami drzew i krzewów rodzimych i ozdobnych, nieinwazyjnymi roślinami miododajnymi. - Instalacja odnawialnych źródeł energii (OZE) na budynkach użyteczności publicznej. - Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne na terenie obszaru rewitalizowanego. - Edukacja ekologiczna mieszkańców.
--------------	---

Źródło: opracowanie własne

3.5. Potencjały obszaru rewitalizacji i ich wzajemne powiązania

Przedmiotem pogłębionej diagnozy jakościowej obszaru rewitalizacji były wybrane problemy zidentyfikowane w wyniku analizy wskaźnikowej, oraz potencjały tego obszaru.

Narzędzia diagnozy jakościowej oraz partycypacji społecznej pozwoliły przyjrzeć się bliżej wybranym kwestiom problemowym, dały również możliwość rozpoznania potrzeb i oczekiwań poszczególnych grup społecznych: młodzieży, seniorów, rodziców małych dzieci, społeczników i aktywnych mieszkańców, przedsiębiorców - czyli mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji.

Badana problematyka dotyczyła wzajemnych powiązań kwestii społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych.

Obszar rewitalizacji, jak i cała gmina Strzyżewice, dysponuje bogatym potencjałem środowiskowym, przestrzenno-technicznym jak i społeczno-gospodarczym.

Wskazać należy w szczególności na walory krajobrazowo - kulturowe (zespoły dworsko-pałacowe, ekosystemy rzeczno-łąkowe, zabytkowe drzewostany) (**sfera środowiskowa i funkcjonalno-przestrzenna**), które w połączeniu z możliwością pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych, pozabudżetowych, w tym funduszy Unii Europejskiej w okresie 2021-2027 stanowią bardzo duży potencjał na wykorzystanie posiadanych zasobów do promocji obszaru rewitalizacji oraz rozwoju turystyki i związanych z nią infrastruktury i usług (**sfera gospodarcza**). Realizacja inwestycji infrastrukturalnych będzie odzwierciedlała zapisy koncepcji działań rewitalizacyjnych ujętych w GPR gminy Strzyżewice, tak aby dostrzegalne było pozytywne oddziaływanie projektu na zrewitalizowaną przestrzeń szczególnie w aspektach społecznych oraz gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych oraz środowiskowych zgodnie z przeprowadzoną diagnozą i opisem obszaru poddanego przekształceniom - rewitalizacji. Celem realizacji zamierzeń GPR jest przeciwdziałanie postępującej degradacji środowiska, kultury, dziedzictwa naturalnego poprzez rewitalizację zdegradowanych obszarów o znacznej wartości kulturowej, turystycznej oraz przyrodniczej.

Planowane działania zwiększą potencjał regionu oraz wpłyną pozytywnie na pobudzenie rozwoju i zmian jakościowych w następstwie ożywienia aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawy stanu zamieszkiwanego środowiska.

Ponadto, obszar rewitalizacji dysponuje bogatym rezerwuarem zasobów przestrzenno- technicznych – gminnych nieruchomości i terenu, którym należy nadać nowe funkcje oraz poprawić ich kondycję i stan zagospodarowania (**sfera funkcjonalno - przestrzenna**), co w połączeniu z wysokim poziomem wsparcia mieszkańców dla działań wzmacniających lokalną integrację i rozwój gminy w oparciu o zasoby kulturowe (**sfera społeczna**) będzie stanowić podstawę działań zmierzających do modernizacji zdegradowanych budynków

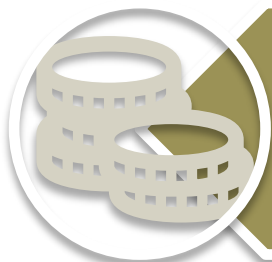
służącej celom społecznym (**sfera techniczna**). Przez wyznaczony obszar rewitalizacji przebiega linia elektroenergetyczna najwyższych napięć: – 220 kV relacji Stalowa Wola – Abramowice. Wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań proekologicznych (**sfera społeczna**) przyczyni się do propagowania zastosowania w budynkach nowoczesnych, odnawialnych źródeł energii i poprawy jakości środowiska (**sfera środowiskowa**).

Spotkania z mieszkańcami oraz organizacjami takimi jak: Koła Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenia działające na terenie gminy (m.in. STOWARZYSZENIE „KLUB SENIORA KIEŁCZEWICE”, Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych, Strzyżewickie Towarzystwo Regionalne, Stowarzyszenie Miłośników Gminy Strzyżewice, Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet Gminy Strzyżewice „ALE BABKI”) wskazują przede wszystkim na konieczność lepszego wykorzystania istniejących potencjałów, a w szczególności łączenia i integrowania zasobów, funkcji i środowisk, w celu podniesienia jakości życia mieszkańców i dalszego wzmacniania kondycji społeczno-gospodarczej gminy Strzyżewice.

Sfera społeczna

- Wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań wzmacniających lokalną integrację i rozwój gminy w oparciu o zasoby kulturowe
- Wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań proekologicznych/zwiększająca się świadomość ekologiczna
- Jakość kapitału społecznego w postaci mieszkańców chcących aktywnie włączyć się w działania rewitalizacyjne

Sfera gospodarcza

- Możliwość pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych, pozabudżetowych, w tym funduszy Unii Europejskiej w okresie 2021-2027
- Bardzo duży potencjał na wykorzystanie posiadanych zasobów przyrodniczych do promocji obszaru rewitalizacji oraz rozwoju turystyki i związanych z nią infrastruktury i usług

Sfera środowiskowa

- propagowanie zastosowania w budynkach jednorodzinnych nowoczesnych, odnawialnych źródeł energii
- czyste środowisko
- Duże walory przyrodnicze i krajobrazowe

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

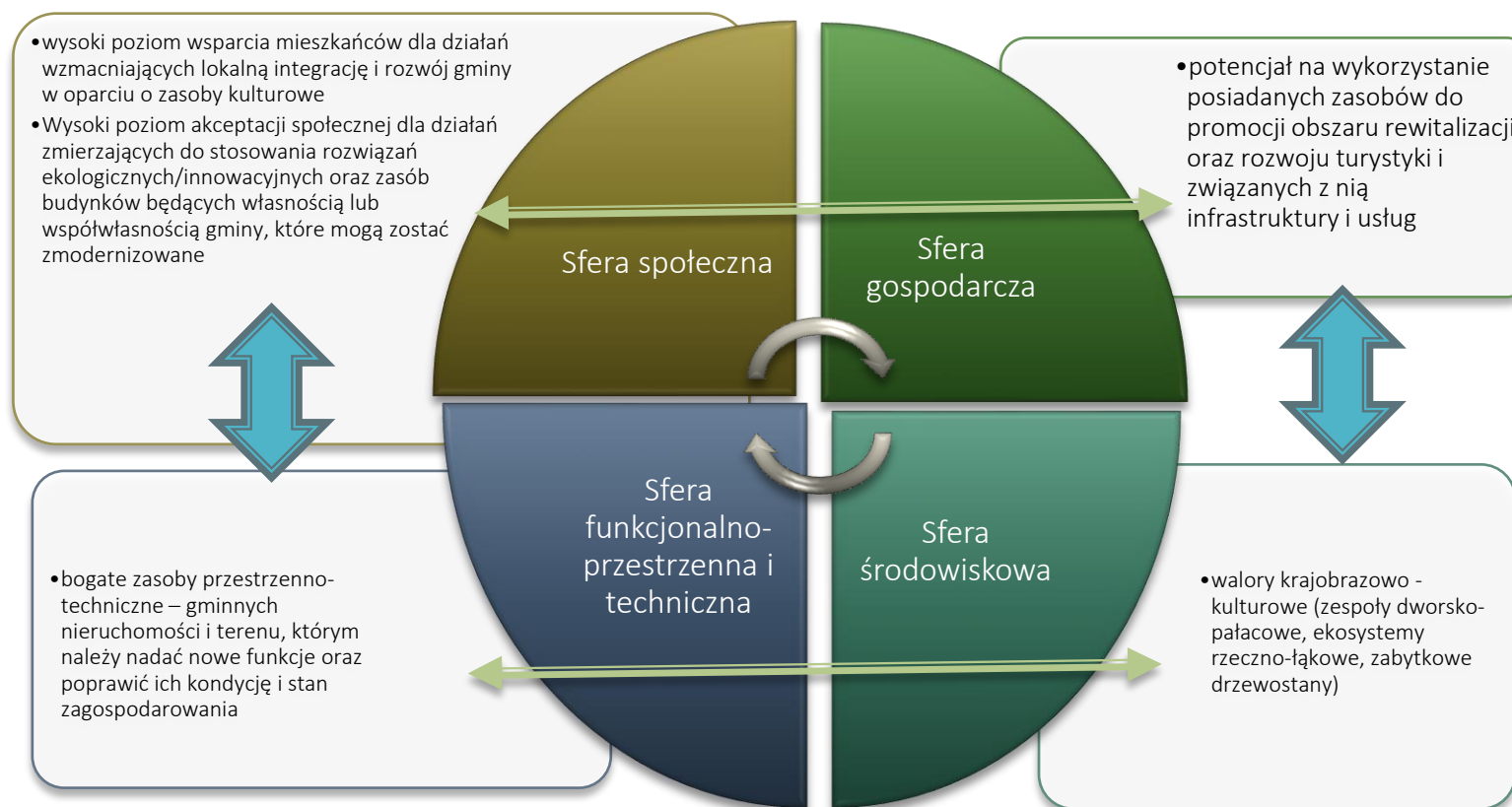
- Dostępność obiektów, które można wykorzystać na potrzeby rozwoju usług komunalnych
- Wysoki potencjał przestrzeni publicznej, która może zostać odnowiona i zagospodarowana w sposób przyjazny mieszkańcom

Sfera techniczna

- Wysoki poziom akceptacji społecznej dla działań zmierzających do stosowania rozwiązań ekologicznych/innowacyjnych oraz zasób budynków będących własnością lub współwłasnością gminy, które mogą zostać zmodernizowane

Tabela 35 Powiązania potencjałów rozwojowych w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej

3.6. Podobszary Rewitalizacji - tereny zalewowe

Gmina Strzyżewice położona jest w rejonie rzeki Bystrzyca, dla której obszary szczególnego zagrożenia powodzią (OSZP) określone zostały na mapach zagrożenia powodziowego, które to zostały opublikowane na stronie internetowej pod adresem: wody.isok.gov.pl. Tereny objęte projektem programu rewitalizacji częściowo znajdują się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Bystrzyca. Zgodnie z zapisami art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są m.in. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, natomiast zgodnie z art. 166 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy, obszary te uwzględnia się m.in. w gminnym programie rewitalizacji.

Mając na uwadze, że ochrona przed powodzią polega na zarządzaniu ryzykiem powodziowym należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 16 pkt 4 Prawa wodnego celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Odzwierciedleniem tego celu są ustalenia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, który mówi między innymi Właściwym sposobem ochrony przed powodzią jest użytkowanie terenów zalewowych w sposób niewrażliwy na skutki zalania. Najskuteczniejszym i najwłaściwszym sposobem uniknięcia szkód na obszarach narażonych na zalanie wodami powodziowymi jest maksymalne ograniczenie ich zainwestowania.

Zgodnie z art. 166 ust. 1 ustawy Prawo wodne obszary szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w gminnym programie rewitalizacji, natomiast na podstawie art. 166 ust. 10 cytowanej ustawy zagospodarowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią proponowane w gminnym programie rewitalizacji nie może:

- naruszać ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym,
- stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków,
- naruszać funkcjonowania infrastruktury krytycznej,
- utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.

Mapa 3 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% Strzyżewice

Mapa 4 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 10% Strzyżewice

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

- 72,56 maksymalna rzędna zwierciadła wody
- 75,15 rzędna korony wału przeciwpowodziowego lub zapory bocznej
- 50 kilometr rzeki
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- głębokość wody $h \leq 0,5$ [m]
- głębokość wody $0,5 < h \leq 2,0$ [m]
- głębokość wody $2,0 < h \leq 4,0$ [m]
- głębokość wody $h > 4,0$ [m]
- ciek naturalny i kanał
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- miejsce przelania się wody przez wał przeciwpowodziowy lub zapórę boczną

Mapa 5 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% Kol. Kiełczewice Dolne

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

- 72,56 maksymalna rzędna zwierciadła wody
- 75,15 rzędna korony wału przeciwpowodziowego lub zapory bocznej
- 50 kilometr rzeki
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- głębokość wody $h \leq 0,5$ [m]
- głębokość wody $0,5 < h \leq 2,0$ [m]
- głębokość wody $2,0 < h \leq 4,0$ [m]
- głębokość wody $h > 4,0$ [m]
- ciek naturalny i kanał
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- miejsce przelania się wody przez wał przeciwpowodziowy lub zapórę boczną

Mapa 6 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 10% Kol. Kielczewice Dolne

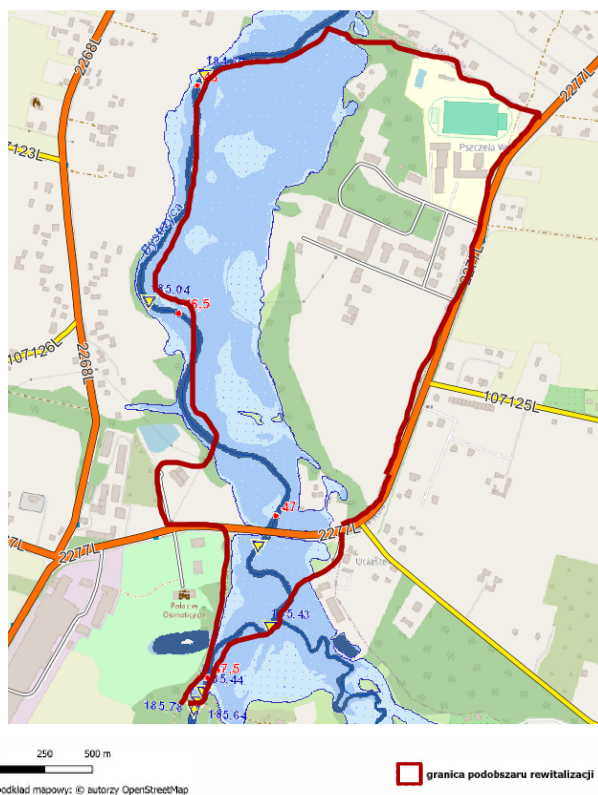

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

- 72,56 maksymalna rzędna zwierciadła wody
- 75,15 rzędna korony wału przeciwpowodziowego lub zapory bocznej
- 50 kilometr rzeki
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- głębokość wody $h \leq 0,5$ [m]
- głębokość wody $0,5 < h \leq 2,0$ [m]
- głębokość wody $2,0 < h \leq 4,0$ [m]
- głębokość wody $h > 4,0$ [m]
- ciekі naturalne i kanały
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- miejsce przelania się wody przez wał przeciwpowodziowy lub zaporę boczną

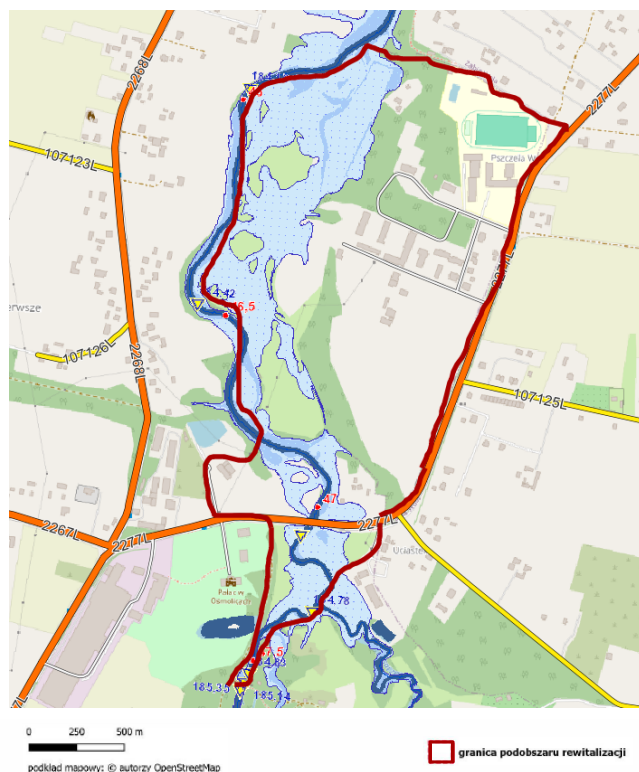
Mapa 7 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% Pszczela Wola

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

- 72,56 maksymalna rzędna zwierciadła wody
- 75,15 rzędna korony wału przeciwpowodziowego lub zapory bocznej
- 50 kilometr rzeki
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- głębokość wody $h \leq 0,5$ [m]
- głębokość wody $0,5 < h \leq 2,0$ [m]
- głębokość wody $2,0 < h \leq 4,0$ [m]
- głębokość wody $h > 4,0$ [m]
- ciekі naturalne i kanały
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- miejsce przelania się wody przez wał przeciwpowodziowy lub zaporę boczną

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

- 72,56 maksymalna rzędna zwierciadła wody
- 75,15 rzędna korony wału przeciwpowodziowego lub zapory bocznej
- 50 kilometr rzeki
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- głębokość wody $h \leq 0,5$ [m]
- głębokość wody $0,5 < h \leq 2,0$ [m]
- głębokość wody $2,0 < h \leq 4,0$ [m]
- głębokość wody $h > 4,0$ [m]
- cieki naturalne i kanały
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- miejsce przelania się wody przez
- wał przeciwpowodziowy lub zapórę boczną

4. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Zgodnie z art. 15 ust. 3 i 4 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. gminny program rewitalizacji powinien zawierać m.in. „opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji oraz cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk”. Wizja obszaru rewitalizacji przedstawia jego obraz stanowiący efekt działań rewitalizacyjnych, będący jednocześnie pożądanym z punktu widzenia mieszkańców i innych interesariuszy. Pokazuje, jakie pozytywne skutki przyniosły wiązki przedsięwzięć. Kształt wizji odpowiada zarówno potrzebom i oczekiwaniom lokalnych społeczności, jak i zdiagnozowanym wcześniej problemom, a co za tym idzie – określonym na ich podstawie celom projektowanych działań.

Wizja stanu obszaru zdegradowanego przewidzianego do rewitalizacji została zdefiniowana następująco:

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Planowane działania rewitalizacyjne zwiększą potencjał regionu i gminy oraz wpłyną pozytywnie na pobudzenie rozwoju i zmian jakościowych w następstwie ożywienia aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawy stanu zamieszkiwanego środowiska.

Nowoczesne podejście do wykorzystania zasobów lokalnych pozytywnie wpłynie na wizerunek Gminy Strzyżewice jako miejsca o dużej atrakcyjności zarówno do życia, nauki, pracy jak i wypoczynku.

Rozwój oparty na dziedzictwie kulturowym i tradycjach będzie oddziaływał na zacieśnianie więzi społecznych oraz pobudzi aktywizację zawodową mieszkańców, co będzie miało bezpośrednie przełożenie na poprawę sytuacji ekonomiczno- gospodarczej.

Nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Strzyżewice poprzez rewitalizację i nadanie nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenom zdegradowanym.

Rewitalizacja jest procesem, który ma na celu wyprowadzić daną jednostkę z sytuacji problemowej związanej z koncentracją przede wszystkim problemów społecznych. Przystępując do prac nad Programem Rewitalizacji, Gmina Strzyżewice w pierwszej kolejności podjęła działania zmierzające do określenia rodzaju oraz natężenia zjawisk niekorzystnych w przestrzeni gminy. Przeprowadzona na wstępie diagnoza pozwoliła określić główne grupy problemów charakteryzujących poszczególne jednostki (miejscowości wiejskie) oraz wyłonić te, których rozwiązanie przy wykorzystaniu dostępnych dla władz gminy (oraz pozostałych interesariuszy działań) narzędzi i możliwych źródeł finansowania są możliwe oraz przyniosą wymierne korzyści dla gminy w postaci poprawy jakości życia jej mieszkańców.

5. Cele i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji

Zgodnie z ustawą zdefiniowany obszar rewitalizacji będzie rewitalizowany z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Szczególny nacisk będzie ukierunkowany na stopień nasilenia problemów społecznych na danym obszarze – głównie w zakresie marginalizacji i wykluczenia społecznego mieszkańców danego obszaru.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice wyznaczone zostały główne cele rewitalizacji:

- 1 Rozwój kapitału społecznego oraz stworzenie warunków
 umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców**
- 2 Wykorzystanie lokalnych potencjałów dla rozwoju
 przedsiębiorczości**
- 3 Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz
 poprawa stanu środowiska**

Cele są względem siebie komplementarne i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane deficyty i problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji. Każdy z celów strategicznych rewitalizacji jest dopełniany przez kierunki działań.

Sfera	Cel główny	Kierunek działań	Zdiagnozowane problemy	Beneficjenci	Przewidywane efekty
Społeczna	1. Rozwój kapitału społecznego oraz stworzenie warunków umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców	1.1. Integracja społeczna, aktywizacja mieszkańców oraz wzrost poczucia tożsamości lokalnej 1.2. Zwiększenie dostępności zintegrowanych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb seniorów wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym 1.3. Rozwój oferty kulturalno – edukacyjnej w oparciu o lokalne potencjały	– wysokie bezrobocie – duża liczba osób korzystających z opieki społecznej – wysoka przestępczość – niska integracja społeczna – wykluczenie społeczne osób ubogich i starszych – brak oferty czasu wolnego dla młodzieży	Wszyscy mieszkańcy obszarów rewitalizacji, a zwłaszcza: – osoby niepełnosprawne – osoby bezrobotne – dzieci i młodzież – organizacje pozarządowe	– aktywizacja i integracja społeczna – poprawa jakości życia mieszkańców – atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży – włączenie społeczne osób starszych i niepełnosprawnych – wydarzenia kulturalne, integracyjne i edukacyjne – promocja lokalnych potencjałów
Gospodarcza	2. Wykorzystanie lokalnych potencjałów dla rozwoju przedsiębiorczości	2.1. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców	– wysokie bezrobocie – duża liczba osób korzystających z opieki społecznej – niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji	– osoby bezrobotne – dzieci i młodzież	- rozwój kompetencji i umiejętności społecznych przez młodzież - doradztwo zawodowe dla mieszkańców obszaru rewitalizacji

Funkcjonalno - przestrzenna, techniczna i środowiskowa	3.Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska	3.1. Modernizacja infrastruktury publicznej i jej adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne wraz ze zwiększeniem ich dostępności	– występowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej	Wszyscy mieszkańcy miejscowości, a zwłaszcza: – osoby niepełnosprawne – osoby bezrobotne – dzieci i młodzież – organizacje pozarządowe	– uporządkowanie przestrzeni publicznych – zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców – poprawa dostępności do obiektów użyteczności publicznej – poprawa estetyki miejscowości – poprawa jakości środowiska
		3.2. Uporządkowanie architektoniczne oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznej	– brak dostosowania budynków użyteczności publicznej dla osób o szczególnych potrzebach		
		3.3. Zrównoważone wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego, zapobieganie degradacji środowiska oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	– ograniczony dostęp do usług społecznych i publicznych – zdegradowane przestrzenie publiczne		

6. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. wprost wskazuje, że gminny program rewitalizacji powinien obejmować opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym. W dokumencie można wydzielić podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne i pozostałe dopuszczalne (uzupełniające). Adekwatnie pierwszy typ powinien zawierać konkretny opis, tj.: nazwę, podmiot realizujący, zakres zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji oraz opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.

Jak wskazują wytyczne dotyczące rewitalizacji, projekty główne to projekty, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa, a obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z sytuacji kryzysowej. Ważne, by projekty uzupełniały się i były ze sobą spójne.

W rozdziale zaprezentowano zestawienie planowanych oraz przygotowanych zgodnie z zapisami art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2023- 2030 . Przedstawiona lista projektów jest zgodna z wymogami art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji oraz art. 36 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), co pozwala uznać niniejszy program rewitalizacji za strategię IIT.

Projekty identyfikowane były oddolnie w ramach otwartego naboru na przedsięwzięcia rewitalizacyjne. W terminie od 27.07.2023 r. do 31.08.2023 r. został przeprowadzony nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogły być ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji. Fiszki służące do stworzenia projektów udostępniono na stronie internetowej Gminy Strzyżewice.

Przedsięwzięcia na liście podstawowej zawarte w GPR zostały zweryfikowane przez Urząd Gminy Strzyżewice, przede wszystkim pod kątem:

- formalnym, tj. położenia na podobszarach rewitalizacji (lub właściwego uzasadnienia
- w przypadku położenia poza obszarem),
- opisu przedsięwzięcia, w tym problemów obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie, głównego celu projektu oraz zakresu realizowanych zadań,
- spójności z celami procesu rewitalizacji oraz skali ich wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców,
- osiągniętych prognozowanych rezultatów zgłaszanych projektów wraz ze sposobem ich oceny
- w odniesieniu do celów rewitalizacji, ich wykonalności z punktu widzenia prawa własności nieruchomości, na których przewidziano interwencję,
- pod kątem działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie, czasu realizacji (w latach obowiązywania GPR).

Założeniem naboru było zebranie projektów przyczyniających się do poprawy lub rozwiązania problemów obszaru rewitalizacji w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno - funkcjonalnej i technicznej – zdiagnozowanych na etapie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji.

Projekty główne to te, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa, a obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z sytuacji kryzysowej. Ważne, by projekty uzupełniały się i były ze sobą spójne.

Wszystkie przedsięwzięcia, które zostały ujęte na liście projektów podstawowych, spełniają warunek poprawy dostępności w stosunku do osób, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Horyzont czasowy realizacji projektów

wskazano na lata 2025-2030, co umożliwi ich realizację w okresie obowiązywania GPR.

Opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały opracowane w oparciu o aktualny, faktyczny stan ich przygotowania. W przypadku projektów niekompletnych na dzień składania formularza projektowego, które np. nie posiadały dokumentacji technicznej, ich opisy zostały ujęte w sposób ogólny z założeniem ich sprecyzowania na dalszym etapie.

Odpowiedzialność za deklaracje dotyczące sposobu realizacji projektów, zakładanych celów, szacowanej wartości oraz planowanych do wykorzystania źródeł finansowania jest każdorazowo przypisywana podmiotom zgłaszającym.

W zakresie wartości przedsięwzięć oraz typu ich finansowania zapisy GPR nie definiują ostatecznie rodzaju i źródła finansowania, ponieważ będą one precyzowane każdorazowo przez wnioskodawcę na etapie dokumentacji technicznej oraz analiz finansowych, wykonywanych na potrzeby aplikowania o zewnętrzne granty.

Zestawienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiono poniżej. Zgłoszone przedsięwzięcia rewitalizacyjne przyczynią się w głównej mierze do rozwiązania problemów zdiagnozowanych na etapie opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, takich jak:

- niekorzystna struktura demograficzna, tj. niższym niż średnia dla gminy wskaźnik osób w wieku produkcyjnym i wyższym – w wieku poprodukcyjnym,
- wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
- wysoka liczba przestępstw,
- niska aktywność organizacji pozarządowych,
- niski poziom przedsiębiorczości,
- wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
- ograniczony dostęp do infrastruktury wolnego czasu.

Jednocześnie wskazane przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają na celu wzmocnienie potencjału obszaru rewitalizacji, co doprowadzi do jego wyjścia z sytuacji kryzysowej.

1.	Nazwa przedsięwzięcia: Przebudowa Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelej Woli
Sfera rewitalizacji	
Społeczna/ Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna i środowiskowa	
Cel GPR	
3. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska	
Kierunek Działań GPR	
3.1. Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne wraz ze zwiększeniem ich dostępności	
3.2. Uporządkowanie architektoniczne oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznej	
Podmiot realizujący projekt	
Gmina Strzyżewice	
Zakres realizowanych zadań	
Zakres rzeczowy projektu będzie obejmował przebudowę budynku Ochotniczej Straży Pożarnej Żabia Wola wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku oraz z zakupem wyposażenia na cele Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w budynku nr 8A w Pszczelej Woli.	
Cele projektu	

Celem projektu będzie stworzenie miejsca przeznaczonego do integracji i aktywizacji mieszkańców gminy poprzez wzrost uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym. Inwestycja umożliwi zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych, podniesie atrakcyjność gminy jako „dobrego miejsca” do życia, a przez to wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców.

Miejsce realizacji projektu

Projekt zlokalizowany na obszarze rewitalizacji. Działka 1140/22 i 1140/20 obręb Osmolice Pierwsze

Okres realizacji projektu

2025-2030

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
2 000 000	300 000	-	1 700 000	-	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
- Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem -350 osób
- Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych podmiotów realizujących usługi społeczne – 350 osób

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Realizacja inwestycji ma na celu efektywne osiągnięcie korzyści społecznych i gospodarczych, zarówno w wymiarze regionalnym, jak i lokalnym. Stworzenie Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej przyczyni się do wzrostu integracji społecznej i aktywizacji lokalnej społeczności.

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

- ✓ P3 Brak dostępności do infrastruktury kulturalnej i społecznej dla osób niepełnosprawnych/seniorów
- ✓ P4 Niska jakość infrastruktury komunalnej związanej z rozwojem funkcji kulturalnej i rekreacyjno-sportowej na obszarze rewitalizacji
- ✓ P5 Bierność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji
- ✓ P7 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
- ✓ P8 Niewystarczająca aktywność organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej
- ✓ P9 Wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej
- ✓ P10 Niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji
- ✓ P11 Niska estetyka przestrzeni publicznej

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności

2.	Nazwa przedsięwzięcia: Utworzenie Centrum Seniora w Kolonii Kielczewice Dolne					
Sfera rewitalizacji						
Społeczna/ Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna i środowiskowa						
Cel GPR						
3. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska						
Kierunek Działań GPR						
3.1. Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne wraz ze zwiększeniem ich dostępności						
3.2. Uporządkowanie architektoniczne oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznej						
Podmiot realizujący projekt						
Gmina Strzyżewice						
Zakres realizowanych zadań						
Zakres rzeczowy projektu obejmuje przebudowę oraz rozbudowę, a także zakup wyposażenia na cele Centrum Seniora w budynku nr 1A w Kolonii Kielczewice Dolne, który pełnił do 2020 roku funkcję Wiejskiego Ośrodka Zdrowia wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku i przebudową drogi wewnętrznej dojazdowej.						
Placówka przeznaczona będzie dla nieaktywnych zawodowo osób w wieku 60+. Przystosowana będzie do potrzeb oraz możliwości osób niepełnosprawnych, pozbawiona będzie barier funkcjonalnych i zapewni podopiecznym dostęp do usług opiekuńczych w pełnym zakresie.						
Cele projektu						
Celem projektu będzie zwiększenie dostępności zintegrowanych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb seniorów wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osób starszych przebywających samotnie w swoich domach, chorych i niesamodzielnych. Projekt przewidywał będzie kompleksowe wsparcie kierowane do ww. osób poprzez utworzenie Centrum Seniora i zapewnienie dostępności do wysokiej jakości usług społecznych, odpowiadających na ich specyficzne potrzeby.						
Miejsce realizacji projektu						
Projekt zlokalizowany na obszarze rewitalizacji. Działka ewidencyjna nr 516/14, obręb Kolonia Kielczewice Dolne						
Okres realizacji projektu						
2025-2030						
Szacunkowa wartość projektu [PLN]						
Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
3 000 000	450 000	-	2 550 000	-	-	-
Wskaźniki produktu						
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.						
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.						
- Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 1 szt.						
Wskaźniki rezultatu						

- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem - 400 osób
- Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych podmiotów realizujących usługi społeczne – 400 osób

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Realizacja inwestycji ma na celu efektywne osiągnięcie korzyści społecznych i gospodarczych, zarówno w wymiarze regionalnym, jak i lokalnym. Stworzenie Centrum Seniora przyczyni się do wzrostu integracji społecznej i zmniejszenia wykluczenia społecznego, osób starszych przebywających samotnie w swoich domach, chorych i niesamodzielnych.

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

- ✓ P3 Brak dostępności do infrastruktury kulturalnej i społecznej dla osób niepełnosprawnych/seniorów
- ✓ P4 Niska jakość infrastruktury komunalnej związanej z rozwojem funkcji kulturalnej i rekreacyjno-sportowej na obszarze rewitalizacji
- ✓ P5 Bierność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji
- ✓ P7 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
- ✓ P8 Niewystarczająca aktywność organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej
- ✓ P9 Wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej
- ✓ P10 Niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji
- ✓ P11 Niska estetyka przestrzeni publicznej

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

3. Nazwa przedsięwzięcia: Rewitalizacja centrum Strzyżewic

Sfera rewitalizacji

Społeczna/ Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna i środowiskowa oraz gospodarcza

Cel GPR

3. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska

Kierunek Działań GPR

- 3.2. Uporządkowanie architektoniczne oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznej
- 3.3. Zrównoważone wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego, zapobieganie degradacji środowiska oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców

Podmiot realizujący projekt

Gmina Strzyżewice

Zakres realizowanych zadań

Zakres projektu obejmował będzie zagospodarowanie terenu w centrum wsi Strzyżewice obejmujące:

- stworzenie plenerowego miejsca spotkań i aktywności mieszkańców wsi poprzez wykonanie m.in. nasadzeń zieleni, montaż elementów małej architektury, wykonanie ogrodzenia terenu, budowa ciągów pieszo- z miejscami parkingowymi;
- przeprowadzenie kompleksowych prac budowlano-konserwatorskich związanych z renowacją i konserwacją budynku spichlerza położnego w zespole dworsko-parkowym w Strzyżewicach, pochodzącego z początku XX w., który wykorzystywany był jako magazyn zbożowy. Dzięki jego odnowie, przedmiotowy budynek będzie pełnił funkcję hali targowej.

Cele projektu

Celem projektu będzie utworzenie przestrzeni umożliwiającej integrację i aktywizację społeczną oraz wprowadzenie nowych aktywności, które pozwolą na eliminację istniejących problemów społecznych.

Miejsce realizacji projektu

Projekt zlokalizowany na obszarze rewitalizacji. Strzyżewice, Działka ewidencyjna nr : 804/20, 805/1, 804/30, 804/31, 804/29, 804/24, 804/12, 804/16, 804/15

Okres realizacji projektu

2025-2030

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFSA		
1 000 000	150 000	-	850 000	-	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba wybudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych – 1 szt.
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach -1 szt.
- Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem - 350 osób

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Efektom realizacji projektu będzie podniesienie jakości i dostępności terenów służącym celom społecznym i rozwojowi przedsiębiorczości w Gminie Strzyżewice.

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

- ✓ P2 Brak rozwiązań innowacyjnych i przyjaznych środowisku w zakresie wykorzystania istniejącej infrastruktury obiektów kultury
- ✓ P 6 Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji
- ✓ P 7 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
- ✓ P 9 Wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej
- ✓ P 10 Niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji
- ✓ P 11 Niska estetyka przestrzeni publicznej

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

4.	Nazwa przedsięwzięcia: Green Human Space – Kompleks Muzealno – Wystawienniczy
Sfera rewitalizacji	
Społeczna/ Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna i środowiskowa	
Cel GPR	
3. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska	
Kierunek Działań GPR	
3.1. Modernizacja infrastruktury publicznej i jej adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne wraz ze zwiększeniem ich dostępności	
3.2. Uporządkowanie architektoniczne oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznej	
Podmiot realizujący projekt	
Powiat Lubelski	
Zakres realizowanych zadań	
Utworzenie Kompleksu Muzealno – Wystawienniczego jest elementem Przedsięwzięcia Green Human Space - Biegun Rozwoju Zielonej Gospodarki (GHS), które obejmuje szereg zintegrowanych zadań częściowych prowadzących do powstania obiektu zrzeszającego aktywności edukacyjne, naukowe, badawcze, wdrożeniowe i usługowe w celu podniesienia stopnia wykorzystania lokalnych zasobów społecznych, środowiskowych i infrastrukturalnych w kierunku stymulacji lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego. Komponent - II GHS czyli Kompleks Muzealno – Wystawienniczy obejmie wytworzenie przestrzeni o charakterze kulturowo-edukacyjnym na bazie potencjału miejsca – ekosystemu rzeczno- łąkowego, zabytkowego młyna, tradycji pszczelarskich i regionalnej kultury. Nastąpi rozwój funkcji poznawczych obszaru poprzez znaczne poszerzenie oferty wypoczynku o formy bardziej innowacyjne i organizację przedsięwzięć o charakterze eventów i widowisk związanych z historią i kulturą regionu. Komponent - II Green Human Space – Kompleks Muzealno – Wystawienniczy obejmuje następujące elementy: – Utworzenie infrastruktury obejmującej Interaktywne Muzeum Pszczelarstwa i Tradycji Regionalnych – ekspozycja sprzętu pszczelarskiego (tradycyjnego, historycznego i nowoczesnego) oraz wystaw poświęconych pszczołom i ich użytkowaniu, rozszerzona o prezentacje owadów pożytecznych dla człowieka i jego gospodarki; ekspozycja produktów kultury regionu (w szczególności związanej z tradycyjnymi obrzędami stanowiącymi dziedzictwo kulturowe regionu np. obrzędy dożynkowe). Lokalizacja muzeum planowana jest w istniejącym budynku o powierzchni 576 m², będącym własnością Powiatu Lubelskiego, na terenie technikum pszczelarskiego w Pszczelej Woli. – Renowacja, rewaloryzacja obejmująca roboty budowlane w istniejącym zabytkowym Młynie Wodnym wraz z zagospodarowaniem terenu w najbliższym otoczeniu budynku. Przeprowadzenie prac pozwoli na udostępnienie obiektu zabytkowego wraz z przyległymi do niego terenami dla	

funkcji, poznawczych, edukacyjnych.

- Wykonanie ekspozycji - utworzenie interaktywnych przestrzeni i ścieżek edukacyjnych (związanych z pszczelarstwem i życiem pszczół, tradycjami bartnickimi i rolniczymi, jak również edukacją w zakresie poznawania przyrody, ekologii, człowieka w jego środowisku i nauce: mikroklimat, bioróżnorodność, fauna i flora, nauki o ziemi, cykle życia, człowiek w naturze etc.) na terenach objętych projektem, eksponowanie ekosystemów — rzeczno i łąkowo. Planuje się 3 ścieżki edukacyjne planowanych do utworzenia w ramach zadania. Przedsięwzięcie będzie zlokalizowane na działkach o powierzchni ponad 25 ha, będących własnością powiatu Lubelskiego.

Cele projektu

Jednym z celów utworzenia Green Human Space jest wzmocnienie sieciowych powiązań aktywności samorządu, środowisk naukowych i gospodarczych województwa lubelskiego.

Powyższe działania przyczynią się do integracji funkcjonalno-przestrzennej powiatu lubelskiego i województwa lubelskiego, co będzie przekładać się na bardziej efektywne ekonomicznie i przyjazne mieszkańcom świadczenie usług edukacyjnych, publicznych i kulturowych.

Celem projektu jest wzmocnienie znaczenia obiektów kultury poprzez podniesienie atrakcyjności kulturalnej regionu w obszarze unikalnej specjalizacji – pszczelarstwie.

Będzie on realizowany za pośrednictwem celów szczegółowych polegających na przygotowaniu odpowiednich warunków infrastrukturalnych (stworzenie Interaktywnego Muzeum Pszczelarstwa planowanego do realizacji na terenie jedyne w Europie technikum pszczelarskiego oraz renowację zabytkowego Młyna Wodnego w Osmolicach, a także odnowę terenów zlokalizowanych wokół planowanego do renowacji Młyna związanego z dziedzictwem kulturowym, przyczyniających się do zwiększania spójności społecznej dzięki umożliwieniu aktywnego uczestnictwa w kulturze i w życiu społecznym dla ustalonych w Projekcie grup docelowych.

Miejsce realizacji projektu

Projekt zlokalizowany na obszarze rewitalizacji.

- obręb Żabia Wola działki ewidencyjne o nr: 410, 602,

- obręb Osmolice I działki ewidencyjne o nr: 1124 1125/4, 1125/3, 1135/2, 1137/6, 1138/18, 1138/19, 1140/20, 1140/16, 1140/17,

Okres realizacji projektu

2024-2030

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet JST	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
26 551 814	3 982 773	-	22 569 041	-	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 2 szt.

- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 2 szt.

- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 2 szt.

- Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 1000 osób

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Poprzez nadanie i rozwój funkcji kulturowej i edukacyjnej w regionie, w sferze społeczno-ekonomicznej Projekt w sposób bezpośredni przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców i warunków ich funkcjonowania. Zostaną utworzone warunki do rozwoju przedsiębiorczości lokalnej – możliwość generowania usług związanych z zwiedzaniem, powstanie również szansa na stworzenie nowych miejsc pracy, co w przyszłości przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionu. Stworzenie całego kompleksu zaktywizuje zarówno lokalną społeczność, jak i przyciągnie ewentualnych inwestorów i przedsiębiorców z regionu (z uwagi na fakt udostępnienia oferty kulturalnej w sieci oddziaływanie będzie szersze - ogólnokrajowe, jak i poza granicami kraju). Z oferty poznania kultury regionu powstałej w wyniku realizacji projektu będą korzystać wszystkie grupy docelowe zdiagnozowane w celu szczegółowym - mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu, turyści.

Teren na którym realizowany będzie projekt jest zamieszany przez osoby dotknięte największymi barierami w dostępie do dóbr kultury, dlatego też jego realizacja, w szczególności poprzez udostępnienie obiektu zabytkowego wraz z przyległymi do niego terenami dla funkcji edukacyjnych i kulturotwórczych, spowoduje, że będą mieć oni możliwość zapoznania się z historycznymi dobrami materialnymi – zabytkowym młynem, jak i niematerialnymi (wokół zabytku zostanie zbudowana idea dawnych zwyczajów).

Wybór Pszczelej Woli jako miejsca, w którym planowana jest realizacja przedsięwzięcia wynika z faktu, iż jest to miejsce, które na mapie Polski najbardziej kojarzy się z sektorem pszczelarstwu. W Pszczelej Woli od 1944 roku funkcjonuje jedyne w Polsce Technikum Pszczelarstwu. Jest to jednocześnie jedyna tego typu szkoła w Europie co sprawia, iż grupę kształcących się tam uczniów stanowią zarówno osoby przyjeżdżające z terenów całej Polski, jak i zagraniczni kursanci. W Pszczelej Woli funkcjonuje również ośrodek edukacji pozaszkolnej z zakresu pszczelarstwa. Jest to miejsce, gdzie organizowane są warsztaty, spotkania, konferencje czy sympozja z dziedziny pszczelarstwa, gromadzące uczestników z całego kraju.

Na terenie szkoły znajduje się Skansen Pszczelarstwu, który gromadzi zabytki pszczelarstwu z terenu całej Polski. Zlokalizowany tam zespół uli przedstawia rozwój branży pszczelarstwu w okresie ostatnich trzystu lat i stanowi istotną wartość dokumentalną dla historii pszczelarstwa w Polsce.

Wiele eksponatów pamięta trzy ubiegłe stulecia, przypominając nam o naszym pochodzeniu, korzeniach, kulturze, sztuce oraz obyczajach. Najstarszym eksponatem w funkcjonującym od 1973 roku Skansenie jest pochodzący z XVII wieku ul wykonany z drewna sosnowego. Znajdują się tam także takie unikalne eksponaty jak stare ule, naczynia na miód, narzędzia bartne, prasy do miodu, miodarki drewniane i wiele innych przedmiotów, które dokumentują sztukę, pracę bartnika i pszczelarza na przestrzeni kilku ostatnich wieków.

Zgromadzone zabytki wymagają uporządkowania, usankcjonowania i zadbania o ich stan. Utworzenie interaktywnego Muzeum pozwoli na realizację powyższego, jak również spowoduje możliwość udostępnienia ich oraz wiedzy nt. pszczelarstwa szerokiej grupie odbiorców. Rozpowszechnienie wiedzy dotyczącej pszczelarstwa i życia pszczoł przyczynia się do budowania postaw proekologicznych wśród odbiorców. Idea pszczelarstwa wywołuje pozytywny odbiór wśród społeczeństwa, co pozwoli na przyciąganie szerokiej grupy społeczeństwa. Pozwoli to zwiększyć aktywność wszystkich użytkowników, w tym OzN (wszystkie działania w ramach projektu przystosują ofertę dla OzN), seniorów, dzieci w sferze kulturalnej.

W województwie lubelskim brak jest obiektów związanych z dziedzina pszczelarstwa wyczerpujących tematykę pszczelarstwa. Na terenie kraju jest to również dziedzina, gdzie konkurencja jest niewielka. Poza wystawami dotyczącymi pszczelarstwa zostanie również stworzona ekspozycja produktów kultury regionu (w szczególności związanej z tradycyjnymi obrzędami stanowiącymi dziedzictwo kulturowe

regionu np. obrzędy dożynkowe). Idea kultury regionu wpleciona w ofertę muzeum ściśle powiązana zostanie z zabytkiem planowanym do renowacji w ramach projektu – młyna wodnego. Połączony z historią miejsca, planowany do renowacji młyn wodny jest kolejnym elementem stworzenia Kompleksu i pozwoli na poszerzenie oferty kulturowej.

Wybudowany ponad 150 lat temu młyn turbinowy, dwukondygnacyjny z dużym poddaszem użytkowym jest wpisany na listę zabytków.

Renowacja zabytku, związanego z kulturą, zwyczajami, odniesieniami do wartości historycznej obszaru, zaspokoi potrzebę zadbania o dobra kultury na terenie i poszerzy działania regionalne w temacie. Przywrócenie dobrego stanu obiektu i udostępnienie go zwiedzającym poszerzy ofertę kulturową i przyciągnie osoby zwiedzające, jak i ewentualnych przedsiębiorców mogących świadczyć usługi dla osób zwiedzających. Dodatkowym atutem obiektu po renowacji jest fakt, że brak jest w województwie lubelskim tego typu zabytków w dobrym stanie, udostępnionych do zwiedzania.

Kolejnym elementem projektu, który buduje kompleksowość zamierzeń jest planowane utworzenie interaktywnych przestrzeni i ścieżek edukacyjnych, na terenach objętych projektem, eksponowanie ekosystemów — rzeczno i łąkowo jako elementów nawiązujących do edukacji z dziedziny pszczelarstwa, w tym roślinności miododajnej. W tej przestrzeni odnajdzie się grupa osób, którzy mają potrzebę poznania ekosystemu (edukacja), jak również osoby potrzebujące wytchnienia, relaksu, kontaktu z przyrodą. Ścieżki będą wprowadzać w funkcje związane z młynem wodnym.

Wykorzystanie potencjału miejsca (unikatowości dziedziny pszczelarstwa, zabytku – młyna z otoczeniem, elementów historii i kultury, miejsca wypoczynku aktywnego i relaksu) pozwoli, przy jednoczesnym zadbaniu o kulturę (renowacja młyna, udostępnienie historii regionu) na wzmocnienie walorów środowiskowych, atrakcyjności przestrzeni i zapewnienie pełną ofertę dla wielu grup odbiorców (każdy bez względu na indywidualne ograniczenia, będzie mógł skorzystać z elementów kompleksu).

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P2 Brak rozwiązań innowacyjnych i przyjaznych środowisku w zakresie wykorzystania istniejącej infrastruktury obiektów kultury

P3 Brak dostępności do infrastruktury kulturalnej i społecznej dla osób niepełnosprawnych/seniorów

P4 Niska jakość infrastruktury komunalnej związanej z rozwojem funkcji kulturalnej i edukacyjno-turystycznej na obszarze rewitalizacji

P5 Bierność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji

P6 Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

P7 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji

P8 Niewystarczająca aktywność organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej

P9 Wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej

P10 Niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji

P 11 Niska estetyka przestrzeni publicznej

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności

5.	Nazwa przedsięwzięcia: Green Human Space – Zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy regionu poprzez rewitalizację terenów zielonych i obiektów kultury oraz stworzenie Regionalnego Centrum Turystyczno-Edukacyjnego w Pszczelej Woli
Sfera rewitalizacji	
Społeczna/ Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna i środowiskowa	
Cel GPR	
3. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska	
Kierunek Działań GPR	
3.1. Modernizacja infrastruktury publicznej i jej adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne wraz ze zwiększeniem ich dostępności	
3.2. Uporządkowanie architektoniczne oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznej	
3.3. Zrównoważone wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego, zapobieganie degradacji środowiska oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	
Podmiot realizujący projekt	
Powiat Lubelski	
Zakres realizowanych zadań	
W ramach realizacji Projektu planuje się:	
1. Przeprowadzenie prac restauratorsko-konserwatorskich (odnowa i adaptacja budynku z uwzględnieniem pełnej dostępności dla wszystkich rodzajów interesariuszy w tym dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami) zabytkowego dworku Rohlandów o powierzchni ok 400 m ² (Zespół Pałacowo – Parkowy w Pszczelej Woli objęty jest prawną ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków woj. Lubelskiego pod nr A/702) wraz z przyległym parkiem dworskim. Planowane prace mają na celu przywrócenie stanu pozwalającego na bezpieczne użytkowanie budynku, nadanie mu nowej funkcji publicznej – siedziba Regionalnego Centrum Turystyczno-Edukacyjnego. Przewiduje się zakup niezbędnego wyposażenia na potrzeby funkcjonowania Centrum m.in. umożliwiającego korzystanie z budynku osobom z dysfunkcjami oraz ze szczególnymi potrzebami.	
Na terenie Centrum planowane jest:	
- zwiedzanie – ukazanie tradycji, walorów historycznych, kulturowych związanych z historią regionu lubelskiego w kontekście produkcji tradycyjnej (lokalnej), jak również dziedzictwa pszczelarskiego i bartniczego związanego z Pszczelą Wolą - świata pszczół i pszczelarstwa oraz związanymi z tą tematyką działaniami proekologicznymi, zarówno w głównym obiekcie tj. dworku, jak również na bezpośrednio otaczającym go terenie oraz na utworzonych ścieżkach edukacyjnych prowadzących po zrewitalizowanym terenie parku łączących m.in. arboretum, łąki kwietne, pasieki, - organizacja warsztatów pszczelarskich, podczas których uczestnicy będą mogli skosztować i wykonywać samodzielnie wyroby pszczelarskie oraz poznawać tajniki pracy pszczelarza, - pasieki edukacyjne – umożliwiające zapoznanie się ze szczegółami hodowli i życia pszczół. Podczas wizyt w pasiece prowadzone będą działania edukacyjne m.in. z zakresu organizacji własnego ogrodu przyjaznego pszczołom i innym owadom zapylającym, - apiterapia – innowacyjny element prozdrowotny w postaci utworzenia na terenie parku trzech tymczasowych, przenośnych, sezonowych drewnianych domków inhalacyjnych (w konstrukcji demontowalnych altan) tzw. apidomków. W apidomkach możliwe będzie wdychanie nasyconego api-elementami powietrza, które ma udowodnione medycznie działanie prozdrowotne. Efektem	

wzmacniającym wartości terapeutyczne będzie przebywanie w leczniczym środowisku naturalnych dźwięków wydawanych przez pracujące pszczoły.

2. Przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych i ochronnych na terenie zabytkowego parku dworskiego (o powierzchni ok. 6,5 ha) mających na celu poprawę warunków oraz standardu życia lokalnej społeczności, pobudzenie ruchu turystycznego na tym terenie a przy okazji przywrócenie dobrostanu i podniesienia wartości przyrodniczej znajdujących się tu pomników przyrody, a co za tym idzie zabezpieczenie i poprawę stanu siedlisk przyrodniczych oraz rodzimych gatunków roślin i zwierząt, co bez wątpienia wpłynie na zwiększenie potencjału rekreacyjno-turystycznego tego obszaru. Przywrócenie dobrostanu starodrzewu poprzez podjęcie działań pielęgnacyjnych, leczniczych i konserwatorskich ma na celu również zwiększenie bezpieczeństwa uczniów (ze zlokalizowanego w sąsiedztwie Technikum Pszczelarskiego), mieszkańców oraz osób korzystających z wypoczynku i utworzonej na bazie zrewitalizowanej tkanki oferty turystycznej. W celu udostępnienia interesariuszom oraz zapobiegania degradacji zrewitalizowanych terenów zostaną wykonane alejki i ścieżki edukacyjno-turystyczne, ukierunkowujące ruch w obszarze cennym przyrodniczo, wyposażone w niezbędną infrastrukturę (np. oświetlenie), małą architekturę podnoszącą walory estetyczne i funkcjonalne przestrzeni jak również mające na celu zwiększenie dostępności i atrakcyjności dla odbiorców i uczestników ruchu rekreacyjno- turystycznego.
3. Rewitalizacja ekosystemów rzeczno-łąkowych o powierzchni ponad 25 ha w celu włączenia wskazanego terenu do użytkowania przez lokalną społeczność oraz osoby wypoczywające na tym terenie. Przywrócenie naturalnego charakteru łąk ma na celu ich prawidłowe wykorzystanie w ramach pożytków pszczelarskich z jednoczesnym udostępnieniem do celów naukowych, badawczych i dydaktycznych i jest wyjściem naprzeciw potrzebom tworzenia miejsc umożliwiających wykorzystanie turystyczne, ekologiczny wypoczynek na łonie natury oraz ekoturystykę. Wykorzystanie zasobów wodnych rzeki Bystrzycy ma na celu wzmocnienie atrakcyjności rewitalizowanych terenów łąkowych i parkowych. Zabezpieczenie ww. terenów przed degradacją poprzez wykonanie ścieżek kierujących ruch turystyczno-edukacyjny pozwoli na zachowanie naturalnego charakteru zrewitalizowanych terenów. Ponadto przewiduje się wyznaczenie tras rowerowych i konnych, ustawienie tablic informacyjnych opisujących występujące na tym terenie gatunki roślin i zwierząt oraz rys historyczny, jak również planuje się wykonanie galerii plenerowych prezentujących udostępniane środowisko naturalne. Zachowane zostaną zadrzewienia nadrzeczne na długości ok. 1800 m wzdłuż rzeki Bystrzyca oraz zadrzewienia na skarpie na obszarze ok. 3 ha w celu rozwijania zarówno turystyki wodnej (kajaki) jak również wędkarstwa. Rewitalizacja ekosystemów rzeczno-łąkowych (w tym łąki kwietne) jest działaniem niezbędnym dla funkcjonowania tworzonego Centrum Turystyczno - Edukacyjnego. Udostępnienie ww. terenów uczestnikom warsztatów, turystom oraz lokalnej społeczności stanowi element zapewniający spójność całego projektu. Zrewitalizowane tereny umożliwią organizację różnych form aktywności, w tym np. warsztaty zielarskie, zielone szkoły czy zajęcia rekreacyjne. Centrum wraz z terenami objętymi działaniami projektowymi stanie się zarzewiem aktywności społecznej mieszkańców oraz odwiedzających. Teren obecnie jest zdegradowany, nie umożliwia normalnego korzystania z wyjątkowych walorów terenów łąk i rzek (brak dostępu).

Powyższe zadania wymienione w pkt. 2-3 ze względu na ochronę konserwatorską będą realizowane na podstawie inwentaryzacji przyrodniczej oraz projektu rewitalizacji terenu parku, łąk oraz istniejącego starodrzewu. Przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji pozwoli na ustalenie jakościowe i ilościowe występujących na tym terenie gatunków roślin i zwierząt, a także podjęcie właściwych interwencji w celu przywrócenia i podniesienia wartości ekosystemów. Projekt wykonawczy określi zakres prac niezbędnych do przeprowadzenia, mających na celu zabezpieczenie i odtworzenie terenów zielonych w

ramach istniejących elementów przyrody i obejmujący wszystkie tereny z wyjątkiem terenów przekształconych, w tym przestrzenie pomiędzy istniejącymi obiektami kubaturowymi.

4. Utworzenie Arboretum, pełniącego funkcję turystyczno-edukacyjną i naukowo – badawczą związanego z zabytkowym parkiem dworskim, z alejami drzew i krzewów rodzimych i ozdobnych, nieinwazyjnymi roślinami miododajnymi. Nowo powstałe arboretum na niezadrzewionym terenie w bliskości zabytkowego parku będzie stanowiło również pulę genową drzew znajdujących się na tym zrewitalizowanym obszarze. Arboretum podniesie walory przyrodnicze i znacznie zwiększy atrakcyjność terenu objętego rewitalizacją co wpłynie na pobudzenie ruchu turystycznego zgodnie z wyrażanymi oczekiwaniami społecznymi. Niewątpliwie zagospodarowanie nieużytkowanego terenu znacznie wpłynie na poprawę otoczenia i pozytywną zmianę warunków życia mieszkańców.
5. Przeprowadzenie prac konserwatorskich w celu zabezpieczenia drzewostanu zabytkowej 200 - letniej alei lipowej obok szosy z Prawiednik do Pszczeliej Woli o długości ok. 550 m oraz odtworzenie dawnego, zdegradowanego traktu spacerowego. Stanowi on zabytkowy układ komunikacyjny terenu parkowo-dworskiego i tworzy spójne założenie funkcjonalno-przestrzenne. Obecnie jest to teren zielony, nieutwardzony, z nieregularną ścieżką gruntową, który w okresach wiosenno-zimowych, w tym przy dużych opadach deszczu znacznie utrudnia, a osobom niepełnosprawnym uniemożliwia komunikację. W związku z powyższym tylko kompleksowe odtworzenie zabytkowego układu komunikacyjnego umożliwi dostępność do obiektów i terenów objętych rewitalizacją - zabytkowego parku i dworu oraz ekosystemu rzeczno-łaskowego. Trakt jest elementem tworzącym układ komunikacyjny, który ukierunkowuje (organizuje) ruch turystyczny, a także usprawnia komunikację lokalną. Planowane prace odtworzeniowe przewidują wykonanie utwardzonej nawierzchni, której rodzaj zostanie uzgodniony z Konserwatorem Zabytków, wyposażenie w elementy małej architektury (np. ławki, kosze na śmiecie) oraz niezbędne energooszczędne oświetlenie typu parkowego [wykonanie ciągu pieszego warunkowane jest zastosowaniem nawierzchni z materiałów naturalnych, przepuszczalnych, np. kliniec, żwir utwardzony miałem kamiennym, bez głębokiego korytowania oraz z użyciem obrzeży np. z listw stalowych (bez możliwości realizacji typowych krawężników)]. Działania takie maksymalnie ograniczą uszkodzenia zabytkowych drzew oraz pozwolą na swobodne przenikanie wód opadowych do stref korzeniowych oraz wymianę gazową. Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków poddaje również rozważeniu sposób wykonania oświetlenia historycznej alei. Obecnie jest ona doświetlona przy wykorzystaniu latarni drogowych, w obrębie których zawieszone są oprócz wysokich opraw drogowych, również niższe oprawy doświetlające ciąg pieszey. Najwłaściwszym działaniem byłoby zatem wykorzystanie istniejących punktów oświetleniowych przy uwzględnieniu wymiany istniejących słupów oraz opraw na nowe o większych walorach estetycznych. Bezzasadne natomiast pozostaje wykonanie dodatkowego oświetlenia w postaci reflektorów podświetlających korony drzew. Odnosząc się do działań związanych z pielęgnacją historycznego drzewostanu rosnącego w alei lipowej należy wyjaśnić, że winny się one ograniczyć do niezbędnego minimum tj.: do cięć sanitarnych (mających na celu usunięcie gałęzi martwych, nadłamanych i zainfekowanych przez patogeny), cięć ratowniczych (przywracających statykę) oraz założenia wiązań w koronach]. Stan zdrowotny większości zabytkowych drzew jest bardzo zły. Wieloletnie zaniedbania doprowadziły do degradacji drzew oraz ich otoczenia. Powstanie licznych dziupli i ubytków wewnątrz pni powoduje wyłamywanie się gałęzi i konarów, co stanowi duże zagrożenie dla korzystających z ciągu komunikacyjnego. Na mechaniczne osłabienie drzew wskazuje obecność grzybów, które są szkodliwe dla roślin i powodują stosunkowo szybkie osłabienie i rozkład drewna przez co zwiększa się prawdopodobieństwo rozłamania, złamania konarów bądź wykrotów np. przy silnych wiatrach. Drzewa są zasiedlane przez owady drążące drewno, co również obniża ich żywotność i odporność

na warunki atmosferyczne. Liczne drzewa były cięte lub uszkodzane jednostronnie od strony jezdni, co spowodowało utratę naturalnej statyki i jest to kolejny czynnik zwiększającym ryzyko złamania lub wykrotu. Wiele drzew ma odspojoną korowinę, ubytki powierzchniowe, wadliwe i słabe rozgałęzienia, wewnętrzne wypróchnienia i zgnilizny. Planowane prace będą miały na celu zatrzymanie dewastacji drzewostanu, zwalczanie szkodników i chorób, zmniejszenie zagrożeń dla ludzi i mienia, uzyskanie poprawy stanu żywotności drzew. Zabiegi pielęgnacyjne pozwolą zminimalizować niebezpieczeństwo wynikające z możliwości wywrotu, złomu pni lub gałęzi drzew. Zostaną wykonane cięcia sanitarne, cięcia kształtujące koronę, cięcia techniczne, cięcia mające na celu usunięcie odrostów, usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych, utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa, wykonanie specjalistycznego zabiegu przywracającego statyki drzewa. Zostaną wykonane zabiegi lecznicze oraz nowe nasadzenia gatunków nawiązujących do istniejącego drzewostanu. Zabiegi będą wykonane z wykorzystaniem zasad i osiągnięć arborystyki, ochrony konserwatorskiej, poza okresem lęgowym ptaków. Podjęcie prac rewitalizacyjnych umożliwi bezpieczną i szybką komunikację pomiędzy wszystkimi terenami objętymi projektem. Ponad to jest elementem niezbędnym projektu, który stanowi całościowe przedsięwzięcie skoncentrowane terytorialnie i korzystnie wpływa na rzecz aktywności społeczności, rozwój przedsiębiorczości i usług oraz lokalnej gospodarki.

1. Renowacja traktu i zabytkowych alei zespołu parkowego oraz ukierunkowanie (organizacja) ruchu turystycznego w obrębie terenów nadrzecznych stworzy przejrzysty system komunikacji. Będzie on poprawiał dostęp do atrakcji i cennych przyrodniczo i kulturowo obiektów objętych rewitalizacją oraz usprawni prowadzenie codziennej aktywności przez lokalną społeczność tj. poprawi możliwość przemieszczania się w obszarze rewitalizacji. Wyżej wymienione prace przyczynią się również do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i użytkowników utworzonej alei spacerowej, m.in. poprzez zamontowanie oświetlenia, wykonanie nawierzchni utwardzonej oraz poprawę kondycji drzewostanu.
2. Wykonanie:
 - na zrewitalizowanym terenie energooszczędnego oświetlenia typu parkowego wraz z instalacją projektorów i reflektorów podświetlających roślinność zasługującą na jej ekspozycję, (w obrębie parku, w sąsiedztwie zabudowy dworku, na terenach po likwidacji wysypiska/po dawnej stacji benzynowej, w zadłuż traktu z zabytkową aleją lipową),
 - automatycznego systemu nawadniania i nawożenia wymagających tego rozwiązania grup roślinności (w obrębie parku, w sąsiedztwie zabudowy dworku, na terenach po likwidacji wysypiska/dawnej stacji benzynowej),
 - systemu kładek i mostków podnoszących walory ekspozycyjne zrewitalizowanych przestrzeni (na obszarze rzeczno-łąkowym),
 - altan widokowych pozwalających na schronienie się użytkowników zrewitalizowanych terenów przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi (w obrębie parku i na obszarze rzeczno – łąkowym).
3. Uporządkowanie terenów zdegradowanych (likwidacja dzikiego wysypiska, zbiorników na gnojowicę, infrastruktury po dawnej stacji benzynowej). Przeprowadzenie planowanych prac jest niezbędne w celu uzyskania planowanego efektu wizualnego i nadania nowej turystyczno – edukacyjnej funkcji. Opisany teren przynależy do parku dworskiego i zostanie z nim połączony poprzez utworzenie ścieżek turystyczno – edukacyjnych. Ponadto przewiduje się wykorzystanie terenu do usytuowania apidomków. Obszar objęty Projektem charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem cech środowiska i wysokimi (w skali województwa lubelskiego) walorami turystyczno-kulturowymi. W znaczącej części obejmuje cenne przyrodniczo tereny dolin rzecznych Bystrzycy i Kosarzewki oraz teren dworu i parku

o wysokich walorach historycznych oraz krajobrazowych.

Projekt zostanie zrealizowany zgodnie z obowiązującymi zasadami uniwersalnego projektowania i zasadami powszechnej dostępności obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej. Zasady te stanowią horyzontalną ramę do prowadzenia działań w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji.

Cele projektu

Projekt będzie realizowany w celu eliminacji zdiagnozowanych na rewitalizowanym obszarze i w jego bezpośrednim otoczeniu problemów dotyczących: niekorzystnej struktury społecznej (demograficznej, edukacyjnej i zawodowej), występującego zjawiska pauperyzacji społeczności lokalnej oraz zjawiska wykluczenia i patologii społecznych. Zabezpieczy i udostępni w kierunku wszechstronnej aktywizacji (szczególnie poprzez działalność miejscowych organizacji społecznych i pożytku publicznego) cenną przestrzeń i obiekty dziedzictwa kulturowego. Koncentruje się na poprawie sytuacji społecznej na terenie Gminy Strzyżewice i Powiatu Lubelskiego poprzez podniesienie poziomu życia i rozszerzenie zakresu edukacji, aktywizowanie mieszkańców w zakresie działań prospołecznych i proekologicznych.

Celem nadrzędnym projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Strzyżewice poprzez rewitalizację i nadanie nowych funkcji społeczno-gospodarczych zabytkowemu kompleksowi Zespołu Pałacowo – Parkowego w Pszczylej Woli oraz zdegradowanym i zaniedbanym terenom przyległym. Realizacja inwestycji infrastrukturalnych będzie odzwierciedlała zapisy koncepcji działań rewitalizacyjnych ujętych w GPR gminy Strzyżewice, tak aby dostrzegalne było pozytywne oddziaływanie projektu na zrewitalizowaną przestrzeń szczególnie w aspektach społecznych oraz gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych oraz środowiskowych zgodnie z przeprowadzoną diagnozą i opisem obszaru poddawanego przekształceniom - rewitalizacji w ramach projektu.

Celem projektu jest przeciwdziałanie postępującej degradacji środowiska, kultury, dziedzictwa naturalnego poprzez rewitalizację zdegradowanego obszaru o znacznej wartości kulturowej, turystycznej oraz przyrodniczej w Pszczylej Woli. Planowane działania zwiększą potencjał regionu oraz wpłyną pozytywnie na pobudzenie rozwoju i zmian jakościowych w następstwie ożywienia aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawy stanu zamieszkiwanego środowiska

Miejsce realizacji projektu

Projekt zlokalizowany na obszarze rewitalizacji.

- obręb Żabia Wola - działki ewidencyjne o nr: 410, 602,

- obręb Osmolice I - działki ewidencyjne o nr: 1124, 1125/3, 1135/2, 1137/6, 1138/18, 1138/19, 1140/20, 1140/16, 1140/17, 114 (działka zlokalizowana poza obszarem rewitalizacji, jednak niezbędna do realizacji przedsięwzięcia i osiągnięcia założonych celów projektu, znajdujące się w obszarze bezpośredniego oddziaływania inwestycji)

Okres realizacji projektu

2024-2030

Szacunkowa wartość projektu (EUR)

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet JST	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
8 235 294	1 235 294	-	7 000 000	-	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 2 szt.

- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na

rewitalizowanych obszarach – 2 szt.

- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 2 szt.

- Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem - 2 szt.

- Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego – 4 szt.

- Liczba wspartych obiektów związanych z ochroną przyrody – 4 szt.

- Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach rewitalizacji – 35 ha

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – **1000 osób**

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Poprzez nadanie i rozwój funkcji kulturowej i edukacyjnej w regionie, w sferze społeczno-ekonomicznej Projekt w sposób bezpośredni przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców i warunków ich funkcjonowania. Zostaną utworzone warunki do rozwoju przedsiębiorczości lokalnej – możliwość generowania usług związanych z zwiedzaniem, powstanie również szansa na stworzenie nowych miejsc pracy, co w przyszłości przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionu. Stworzenie całego kompleksu zaktywizuje zarówno lokalną społeczność, jak i przyciągnie ewentualnych inwestorów i przedsiębiorców z regionu (z uwagi na fakt udostępnienia oferty kulturalnej w sieci oddziaływanie będzie szersze - ogólnokrajowe, jak i poza granicami kraju). Z oferty poznania kultury regionu powstałej w wyniku realizacji projektu będą korzystać wszystkie grupy docelowe zdiagnozowane w celu szczegółowym - mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu, turyści.

Teren na którym realizowany będzie projekt jest zamieszany przez osoby dotknięte największymi barierami w dostępie do dóbr kultury, dlatego też jego realizacja, w szczególności poprzez udostępnienie obiektu zabytkowego wraz z przyległymi do niego terenami dla funkcji edukacyjnych i kulturotwórczych, spowoduje, że będą mieć oni możliwość zapoznania się z historycznymi dobrami materialnymi – zabytkowym młynem, jak i niematerialnymi (wokół zabytku zostanie zbudowana idea dawnych zwyczajów).

Wybór Pszczelej Woli jako miejsca, w którym planowana jest realizacja przedsięwzięcia wynika z faktu, iż jest to miejsce, które na mapie Polski najbardziej kojarzy się z sektorem pszczelarstwu. W Pszczelej Woli od 1944 roku funkcjonuje jedyne w Polsce Technikum Pszczelarstwu. Jest to jednocześnie jedyna tego typu szkoła w Europie co sprawia, iż grupę kształcących się tam uczniów stanowią zarówno osoby przyjeżdżające z terenów całej Polski, jak i zagraniczni kursanci. W Pszczelej Woli funkcjonuje również ośrodek edukacji pozaszkolnej z zakresu pszczelarstwa. Jest to miejsce, gdzie organizowane są warsztaty, spotkania, konferencje czy sympozja z dziedziny pszczelarstwa, gromadzące uczestników z całego kraju.

Na terenie szkoły znajduje się Skansen Pszczelarstwu, który gromadzi zabytki pszczelarstwu z terenu całej Polski. Zlokalizowany tam zespół uli przedstawia rozwój branży pszczelarstwu w okresie ostatnich trzystu lat i stanowi istotną wartość dokumentalną dla historii pszczelarstwa w Polsce.

Wiele eksponatów pamięta trzy ubiegłe stulecia, przypominając nam o naszym pochodzeniu, korzeniach, kulturze, sztuce oraz obyczajach. Najstarszym eksponatem w funkcjonującym od 1973 roku Skansenie jest pochodzący z XVII wieku ul wykonany z drewna sosnowego. Znajdują się tam także takie unikalne eksponaty jak stare ule, naczynia na miód, narzędzia bartne, prasy do miodu, miodarki drewniane i wiele innych przedmiotów, które dokumentują sztukę, pracę bartnika i pszczelarza na przestrzeni kilku ostatnich wieków.

Zgromadzone zabytki wymagają uporządkowania, usankcjonowania i zadbania o ich stan. Utworzenie

interaktywnego Muzeum pozwoli na realizację powyższego, jak również spowoduje możliwość udostępnienia ich oraz wiedzy nt. pszczelarstwa szerokiej grupie odbiorców. Rozpowszechnienie wiedzy dotyczącej pszczelarstwa i życia pszczoł przyczynie się do budowania postaw proekologicznych wśród odbiorców. Idea pszczelarstwa wywołuje pozytywny odbiór wśród społeczeństwa, co pozwoli na przyciąganie szerokiej grupy społeczeństwa. Pozwoli to zwiększyć aktywność wszystkich użytkowników, w tym OzN (wszystkie działania w ramach projektu przystosują ofertę dla OzN), seniorów, dzieci w sferze kulturalnej.

W województwie lubelskim brak jest obiektów związanych z dziedziną pszczelarstwa wyczerpujących tematykę pszczelarstwa. Na terenie kraju jest to również dziedzina, gdzie konkurencja jest niewielka. Poza wystawami dotyczącymi pszczelarstwa zostanie również stworzona ekspozycja produktów kultury regionu (w szczególności związanej z tradycyjnymi obrzędami stanowiącymi dziedzictwo kulturowe regionu np. obrzędy dożynkowe). Idea kultury regionu wpleciona w ofertę muzeum ściśle powiązana zostanie z zabytkiem planowanym do renowacji w ramach projektu – młyna wodnego. Połączony z historią miejsca, planowany do renowacji młyn wodny jest kolejnym elementem stworzenia Kompleksu i pozwoli na poszerzenie oferty kulturowej.

Wybudowany ponad 150 lat temu młyn turbinowy, dwukondygnacyjny z dużym poddaszem użytkowym. Przedmiotowy obiekt wpisany został w ramach ww. zespołu pałacowo – parkowego do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/720 (la działek nr ew. 1125/3, 1125/4 i 1124 w Osmolicach Pierwszych, które położone są na terenie zespołu pałacowo – parkowego w Osmolicach Pierwszych wpisanego do rejestru zabytków pod nr A/720 – nie została określona forma ich ochrony konserwatorskiej).

Renowacja zabytku, związanego z kulturą, zwyczajami, odniesieniami do wartości historycznej obszaru, zaspokoi potrzebę zadbania o dobra kultury na terenie i poszerzy działania regionalne w temacie. Przywrócenie dobrego stanu obiektu i udostępnienie go zwiedzającym poszerzy ofertę kulturową i przyciągnie osoby zwiedzające, jak i ewentualnych przedsiębiorców mogących świadczyć usługi dla osób zwiedzających. Dodatkowym atutem obiektu po renowacji jest fakt, że brak jest w województwie lubelskim tego typu zabytków w dobrym stanie, udostępnionych do zwiedzania.

Kolejnym elementem projektu, który buduje kompleksowość zamierzeń jest planowane utworzenie interaktywnych przestrzeni i ścieżek edukacyjnych, na terenach objętych projektem, eksponowanie ekosystemów – rzeczno-łaskowego jako elementów nawiązujących do edukacji z dziedziny pszczelarstwa, w tym roślinności miododajnej. W tej przestrzeni odnajdzie się grupa osób, którzy mają potrzebę poznania ekosystemu (edukacja), jak również osoby potrzebujące wytchnienia, relaksu, kontaktu z przyrodą. Ścieżki będą wprowadzać w funkcje związane z młynem wodnym.

Wykorzystanie potencjału miejsca (unikatowości dziedziny pszczelarstwa, zabytku – młyna z otoczeniem, elementów historii i kultury, miejsca wypoczynku aktywnego i relaksu) pozwoli, przy jednoczesnym zadbaniu o kulturę (renowacja młyna, udostępnienie historii regionu) na wzmocnienie walorów środowiskowych, atrakcyjności przestrzeni i zapewnieni pełną ofertę dla wielu grup odbiorców (każdy bez względu na indywidualne ograniczenia, będzie mógł skorzystać z elementów kompleksu).

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P2 Brak rozwiązań innowacyjnych i przyjaznych środowisku w zakresie wykorzystania istniejącej infrastruktury obiektów kultury

P3 Brak dostępności do infrastruktury kulturalnej i społecznej dla osób niepełnosprawnych/seniorów

P4 Niska jakość infrastruktury komunalnej związanej z rozwojem funkcji kulturalnej i edukacyjno-turystycznej na obszarze rewitalizacji

P5 Bierność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji

P6 Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

P7 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji

P8 Niewystarczająca aktywność organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej

P9 Wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej

P10 Niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji

P 11 Niska estetyka przestrzeni publicznej

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

6.	Nazwa przedsięwzięcia: Wsparcie działalności Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelej Woli
Sfera rewitalizacji	
Społeczna, Gospodarcza	
Cel GPR	
1. Rozwój kapitału społecznego oraz stworzenie warunków umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców 2. Wykorzystanie lokalnych potencjałów dla rozwoju przedsiębiorczości	
Kierunek Działań GPR	
1.1. Integracja społeczna, aktywizacja mieszkańców oraz wzrost poczucia tożsamości lokalnej 2.1. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców	
Podmiot realizujący projekt	
Gmina Strzyżewice we współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, instytucjami kultury	
Zakres realizowanych zadań	
W nowoutworzonym Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej planuje się realizację szeregu działań polegających na prowadzeniu szkoleń oraz warsztatów z następujących dziedzin: • kursy językowe, kursy plastyczne, zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży, • szkolenia dot. możliwości założenia własnej działalności, • kursy tańca dla dorosłych, zwłaszcza seniorów • akcje charytatywne, • półkolonie w czasie ferii i wakacji, • warsztaty ludowe - kultywowanie rodzinnych tradycji np. wikliniarstwo, hafciarstwo, szycie, wycinanki, malowanie na szkle, rzeźba. Pozwoli to na ograniczenie zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji, które związane są m.in. z niedostateczną aktywnością społeczną i kulturalną mieszkańców, niedostatecznie rozwiniętym kapitałem ludzkim i społecznym, a także problemami wychowawczymi i niesamodzielnością rodzin w tym zakresie.	
Cele projektu	

Celem projektu będzie prowadzenie działań związanych z integracją i aktywizacją mieszkańców gminy poprzez organizację zajęć, warsztatów, imprez i innych działań pozwalających na pobudzanie i wspieranie aktywności lokalnych. Pozwoli to na aktywizowanie i mobilizowanie ludzi do działania, podejmowania własnej działalności gospodarczej oraz budowanie sieci lokalnej współpracy.

Miejsce realizacji projektu

Projekt zlokalizowany na obszarze rewitalizacji. Pszczela Wola 1140/22 i 1140/20 obręb Osmolice Pierwsze

Okres realizacji projektu

2025-2030

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
1 000 000	100 000	-	-	600 000	-	300 000

Wskaźniki produktu

- Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem – 40 osób
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem – 30 osób
- Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem – 60 osób
- Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem – 100 osób

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu – 200 osób

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

- P1 Pogłębianie się niekorzystnej struktury demograficznej (starzenie się społeczeństwa),
P5 Bierność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji
P6 Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji
P7 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
P8 Niewystarczająca aktywność organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej
P10 Niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji projektu zostanie uczestnikom zapewniona dostępność tj. brak barier, czyli przeszkód architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia na równi z innymi osobami.

7. Nazwa przedsięwzięcia: Wsparcie działalności Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne

Sfera rewitalizacji rewitalizacji

Społeczna

Cel GPR

1. Rozwój kapitału społecznego oraz stworzenie warunków umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców

Kierunek Działań GPR

1.2. Zwiększenie dostępności zintegrowanych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb seniorów wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym

Podmiot realizujący projekt

Gmina Strzyżewice we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, KP Policji w Bychawie

Zakres realizowanych zadań

Projekt zakłada aktywizację seniorów oraz dorosłych osób z niepełnosprawnościami, szkolenia np. z opieki nad dzieckiem, gotowania, zarządzania domem, sprzątnięcia oraz przeprowadzenie kampanii Świadomy Senior, której tematem będą zagadnienia związane, m.in. z zagrożeniami: czyhającymi w Internecie, podczas użytkowania kart płatniczych, komputerów, telefonów czy bankomatów. Projekt obejmował będzie m.in.: usługi opiekuńcze dziennego pobytu, warsztaty integracyjne o różnym charakterze, integracyjnej zabawy taneczne i imprezy plenerowe, zabiegi fizykoterapeutyczne i inne. Planowane oferowane formy wsparcia obejmowały będą m.in. usługi: socjalne, w tym posiłek, serwis kawowy, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej, sportowo-rekreacyjne, aktywizujące społecznie, terapie zajęciowe, zabiegi fizykoterapeutyczne.

Cele projektu

Celem projektu będzie zwiększenie dostępności zintegrowanych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb seniorów wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osób starszych przebywających samotnie w swoich domach, chorych i niesamodzielnych. Projekt przewidywał będzie kompleksowe wsparcie kierowane do ww. osób poprzez utworzenie Centrum Seniora i zapewnienie dostępności do wysokiej jakości usług społecznych, odpowiadających na ich specyficzne potrzeby.

Miejsce realizacji projektu

Projekt zlokalizowany na obszarze rewitalizacji. Działka ewidencyjna nr 516/14, obręb Kolonia Kiełczewice Dolne

Okres realizacji projektu

2025-2030

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFSD		
1 000 000	150 000	-	-	850 000	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem – 30 osób
- Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem – 50 osób
- Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie – 30 osób

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu – 90 osób

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P1 Pogłębianie się niekorzystnej struktury demograficznej (starzenie się społeczeństwa),
 P5 Bierność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji
 P6 Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji
 P7 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru

rewitalizacji

P8 Niewystarczająca aktywność organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej

P10 Niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji projektu zostanie uczestnikom zapewniona dostępność tj. brak barier, czyli przeszkód architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia na równi z innymi osobami. Umożliwienie udziału w wydarzeniach osobom ze szczególnymi potrzebami (preferencje podczas zapisów na warsztaty i zajęcia).

8. Nazwa przedsięwzięcia: Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Strzyżewice

Sfera rewitalizacji

Społeczna

Cel GPR

1. Rozwój kapitału społecznego oraz stworzenie warunków umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców

Kierunek Działań GPR

1.1. Integracja społeczna, aktywizacja mieszkańców oraz wzrost poczucia tożsamości lokalnej

Podmiot realizujący projekt

Gmina Strzyżewice we współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami

Zakres realizowanych zadań

Projekt zakłada się organizację w obszarze centrum wsi Strzyżewice, który zostanie poddany rewitalizacji imprez kulturalno-artystycznych. Działania te będą realizowane w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego. Organizacja przez lokalny samorząd uzupełniających działań np. wystawa prac plastycznych dzieci i młodzieży; pokazy rękodzieła regionalnego w wykonaniu seniorów; konkursy potraw regionalnych; turnieje rywalizacji rodzin, grup sąsiedzkich i ulic; wspólne śniadania na trawie, festyny sąsiedzkie itp.

Cele projektu

Projekt jest odpowiedzią na zidentyfikowany problem związany z niedostatecznym zaangażowaniem mieszkańców w aktywność społeczną i kulturalną oraz częściowym brakiem identyfikacji z miejscem zamieszkania. Zidentyfikowane potrzeby: niedostateczna liczba działań integrujących społeczność obszaru rewitalizacji, niedostateczny poziom dostępu do oferty kulturalnej, niska aktywność społeczna, ograniczona oferta działań skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji a dotyczących spędzania wolnego czasu.

Miejsce realizacji projektu

Projekt zlokalizowany na obszarze rewitalizacji. Strzyżewice, działka ewidencyjna nr : 804/20, 805/1, 804/30, 804/31, 804/29, 804/24, 804/12, 804/16, 804/15

Okres realizacji projektu

2025-2030

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy	Budżet	Środki	Fundusze UE	Krajowe
------------	--------	--------	-------------	---------

koszt ogólny	Gminy	prywatne	EFRR	EFS+	środki publiczne	Inne
60 000	20 000	-	-	-	20 000	20 000

Wskaźniki produktu

- Liczba wspartych wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 4 szt.

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających wydarzenia integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 500 osób

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P1 Pogłębianie się niekorzystnej struktury demograficznej (starzenie się społeczeństwa),
P5 Bierność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji
P7 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
P8 Niewystarczająca aktywność organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej
P10 Niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji projektu zostanie uczestnikom zapewniona dostępność tj. brak barier, czyli przeszkód architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia na równi z innymi osobami.

9.	Nazwa przedsięwzięcia: Wsparcie działalności Regionalnego Centrum Turystyczno-Edukacyjnego w Pszczelęj Woli
Sfera rewitalizacji	
Społeczna	
Cel GPR	
1. Rozwój kapitału społecznego oraz stworzenie warunków umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców	
Kierunek Działań GPR	
1.3. Rozwój oferty kulturalno – edukacyjnej w oparciu o lokalne potencjały	
Podmiot realizujący projekt	
Powiat Lubelski	
Zakres realizowanych zadań	
Na terenie Centrum planowane jest:	
✓ zwiedzanie – ukazanie tradycji, walorów historycznych, kulturowych związanych z historią regionu lubelskiego w kontekście produkcji tradycyjnej (lokalnej), jak również dziedzictwa pszczelarskiego i bartniczego związanego z Pszczelą Wolą - świata pszczół i pszczelarstwa oraz związanymi z tą tematyką działaniami proekologicznymi, zarówno w głównym obiekcie tj. dworku, jak również na bezpośrednio otaczającym go terenie oraz na utworzonych ścieżkach edukacyjnych prowadzących po zrewitalizowanym terenie parku łączących m.in. arboretum, łąki kwietne, pasieki, ✓ organizacja warsztatów pszczelarskich, podczas których uczestnicy będą mogli skosztować	

- i wykonywać samodzielnie wyroby pszczelarskie oraz poznawać tajniki pracy pszczelarza,
- ✓ pasieki edukacyjne – umożliwiające zapoznanie się ze szczegółami hodowli i życia pszczoł. Podczas wizyt w pasiece prowadzone będą działania edukacyjne m.in. z zakresu organizacji własnego ogrodu przyjaznego pszczołom i innym owadom zapylającym,
- ✓ apiterapia – innowacyjny element prozdrowotny w postaci utworzenia na terenie parku trzech tymczasowych, przenośnych, sezonowych drewnianych domków inhalacyjnych (w konstrukcji demontowalnych altan) tzw. apidomków. W apidomkach możliwe będzie wdychanie nasyconego api-elementami powietrza, które ma udowodnione medycznie działanie prozdrowotne. Efektem wzmacniającym wartości terapeutyczne będzie przebywanie w leczniczym środowisku naturalnych dźwięków wydawanych przez pracujące pszczoły.

Cele projektu

Projekt będzie realizowany w celu eliminacji zdiagnozowanych na rewitalizowanym obszarze i w jego bezpośrednim otoczeniu problemów dotyczących: niekorzystnej struktury społecznej (demograficznej, edukacyjnej i zawodowej), występującego zjawiska pauperyzacji społeczności lokalnej oraz zjawiska wykluczenia i patologii społecznych. Zabezpieczy i udostępni w kierunku wszechstronnej aktywizacji (szczególnie poprzez działalność miejscowych organizacji społecznych i pożytku publicznego) cenną przestrzeń i obiekty dziedzictwa kulturowego. Koncentruje się na poprawie sytuacji społecznej na terenie Gminy Strzyżewice i Powiatu Lubelskiego poprzez podniesienie poziomu życia i rozszerzenie zakresu edukacji, aktywizowanie mieszkańców w zakresie działań prospołecznych i proekologicznych.

Miejsce realizacji projektu

Projekt zlokalizowany na obszarze rewitalizacji.

- obręb Żabia Wola - działki ewidencyjne o nr: 410, 602,

- obręb Osmolice I - działki ewidencyjne o nr: 1124, 1125/3, 1135/2, 1137/6, 1138/18, 1138/19, 1140/20, 1140/16, 1140/17, 114

Okres realizacji projektu

2025-2030

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet JST	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
900 000	150 000	-	-	750 000	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba instytucji kultury objętych wsparciem – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem - **1000 osób**.

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

- P1 Pogłębianie się niekorzystnej struktury demograficznej (starzenie się społeczeństwa), ubytek liczby mieszkańców
- P3 Niewystarczająca oferta kulturalna i rekreacyjno-sportowa na obszarze rewitalizacji
- P4 Niska jakość infrastruktury komunalnej związanej z rozwojem funkcji kulturalnej i rekreacyjno-sportowej na obszarze rewitalizacji
- P7 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
- P10 Niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji projektu zostanie uczestnikom zapewniona dostępność tj. brak barier, czyli przeszkód architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia na równi z innymi osobami.

Jednocześnie jak wskazał Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków planowane działania rewitalizacyjne w obrębie wszystkich ww. zespołów zabytkowych obejmują roboty budowlane związane z naruszeniem warstw ziemnych i istnieje duże prawdopodobieństwo odsłonięcia w trakcie ich prowadzenia elementów dawnej zabudowy lub innych przedmiotów związanych z funkcjonowaniem uprzednio w tym miejscu dawnych rezydencji dworskich/pałacowych. Stąd wskazuje się na potrzebę przeprowadzenia badań archeologicznych w zakresie inwestycji, w obrębie przestrzeni, w stosunku do których planowane jest wykonywanie robót wymagających ingerencji w podłoże gruntowe. W trakcie badań należy skoncentrować się na obserwacji odsłoniętych nawarstwień, zarejestrowaniu ewentualnych obiektów archeologicznych oraz pozyskaniu zabytków kultury materialnej. Badania archeologiczne zapobiegają zniszczeniu lub uszkodzeniu odsłoniętych podczas realizacji inwestycji archeologicznych substancji zabytkowych. Z tego względu zastosowanie znajduje w tym miejscu art. 31a ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wskazujący, że przed rozpoczęciem robót Inwestor zobowiązany jest do uzyskania odrębnej decyzji LWKZ, w której ustalony zostanie zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych.

6.2. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Wyżej wymienione projekty główne uzupełnione zostaną poprzez realizację projektów komplementarnych. Projekty te w mniejszym stopniu oddziałują na obszar rewitalizacji, ale są również istotne, ponieważ uzupełniają bądź wzmacniają działania podstawowe na obszarze rewitalizacji. Projekty uzupełniające są spójne z celami i kierunkami GPR i pozytywnie wpływają na cały obszar objęty procesem rewitalizacji. Ich realizacja z pewnością przyczyni się do lepszej integracji działań rewitalizacyjnych na całym obszarze objętym procesem rewitalizacji. Planowana jest realizacja projektów:

- Wzmocnienie świadomości ekologicznej i zdrowotnej mieszkańców:
 - Warsztaty ekologiczne dla mieszkańców;
 - Kampania dot. azbestu;
 - Kampania dot. zapobiegania niskiej emisji;
 - Szkolenia i wsparcie w zakresie wymiany źródeł ciepła;
 - Kampanie dot. ochrony wód;
 - Kampanie dot. segregacji i zagospodarowywania odpadów;
- Promocja zdrowego stylu życia:
 - Poprawa nawyków żywieniowych mieszkańców;
 - Promocja aktywności fizycznej;
- Zagospodarowanie terenów zieleni na cele rekreacyjne, sportowe i kulturalne;
- Rozwój sieci ścieżek rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą;
- Remonty, budowy i modernizacje budynków oświatowych.

GPR przewiduje także realizację we współpracy z organizacjami pozarządowymi, dodatkowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą wypełniały następujące cele:

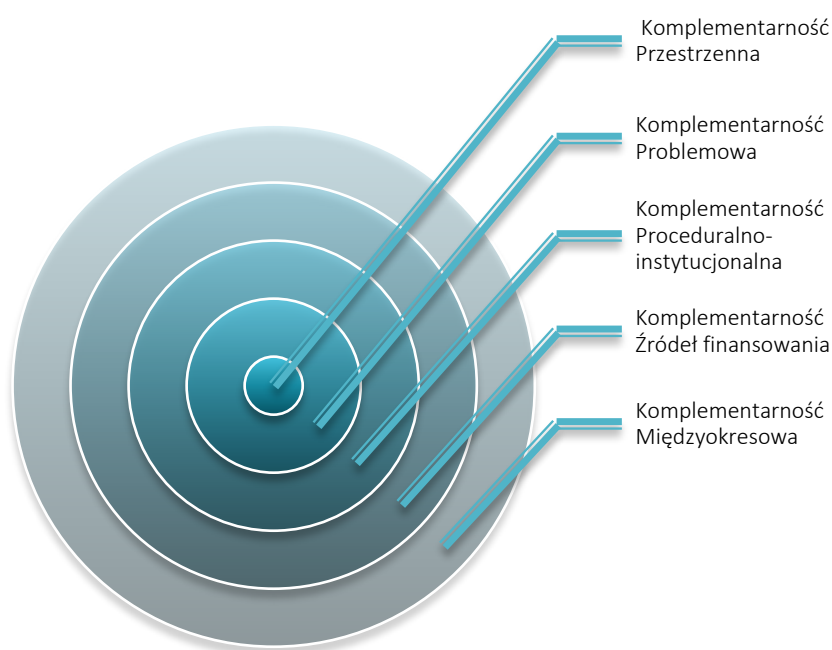
- ✓ wyposażenie mieszkańców w narzędzia umożliwiające wdrażanie długotrwałych i pozytywnych zmian w miejscu, w którym żyją;
- ✓ poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych;
- ✓ pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne;
- ✓ zachęcenie mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego;
- ✓ zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich;
- ✓ wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym;
- ✓ wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwo kulturowe);
- ✓ wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności.

Ponadto wszystkie inwestycje zawarte w przedmiotowym GPR będą wykazywały zgodność z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej zgodnie z Ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 869).

7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz podmiotami i ich działaniami realizowanymi na obszarze rewitalizacji

W zasadach regulujących procesy rewitalizacji podkreśla się konieczność integracji realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zapewnienia ich kompleksowości. Przepisy nakazują, aby zadania były spójne i nie powodowały "rozgraniczenia" rewitalizacji na osobne sfery społeczne, gospodarcze, itd., ale aby one wzajemnie się uzupełniały.

Komplementarność stanowi istotny element budowy GPR. Wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Powiązania rozpatrywane są w 5 głównych kontekstach:

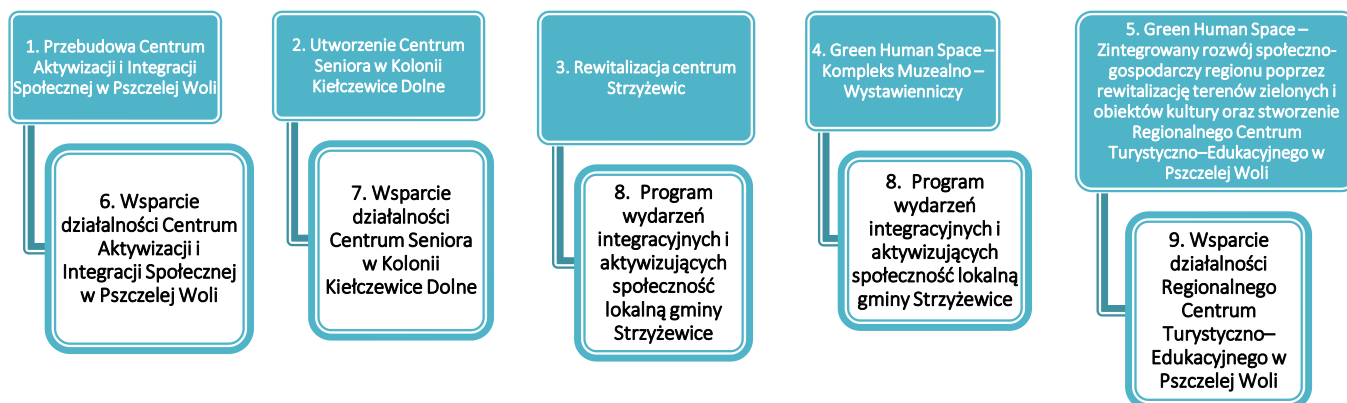

7.1. Komplementarność przestrzenna

Projekty realizowane w ramach rewitalizacji muszą oddziaływać na obszar rewitalizacji, nawet jeśli w wyjątkowych przypadkach realizowane są poza nim. Nie można doprowadzić do sytuacji, w której nastąpi rozprzestrzenienie się jakiegoś problemu poza obszar rewitalizacji.

W Programie Rewitalizacji zaproponowano szereg przedsięwzięć oraz projektów rewitalizacyjnych, które realizowane będą na wyznaczonych w efekcie pogłębionej diagnozy obszarach rewitalizacji.

Realizację projektów miękkich zaplanowano w budynkach i przestrzeniach publicznych zlokalizowanych w miejscowościach objętych rewitalizacją:

Przestrzeń traktowana jest jako całość, w której efekty działań rewitalizacyjnych będą oddziaływać nie punktowo, ale poprzez efekt synergii na całe otoczenie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne skoncentrowane są na obszarze rewitalizacji, przez co charakteryzują się komplementarnością przestrzenną. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozytywne skutki ich oddziaływania widoczne będą na całym obszarze rewitalizacji, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru, ale także całej gminy. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe i przeciwdziałać rozlewaniu się ich na inne części gminy czy też przeciwdziałać niepożądanym efektom takim jak segregacja społeczna czy wykluczenie.

7.2. Komplementarność problemowa

Realizowane w ramach procesów rewitalizacyjnych projekty powinny się przenikać i wzajemnie uzupełniać. Komplementarność ta wymaga koordynacji na wyższym poziomie, przy uwzględnieniu strategicznych decyzji wynikających często z innych dokumentów, a odnoszących się również do obszaru rewitalizacji.

W ramach GPR zaplanowano przedsięwzięcia mające na celu przeciwdziałać występowaniu zdiagnozowanych sytuacji kryzysowych na obszarze rewitalizacji. Na liście przedsięwzięć zadbano o to, aby przedsięwzięcia infrastrukturalne stanowiły wsparcie i uzupełnienie do przedsięwzięć mających rozwiązywać problemy społeczne. Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców). Wskazane w programie zadania zostały zaprojektowane zgodnie z zasadą integrowania działań realizowanych w ramach EFRR oraz EFS +.

Działania inwestycyjne skupiają się na umożliwieniu realizacji przedsięwzięć miękkich - społecznych, jednocześnie porządkując przestrzeń publiczną, zwiększając ład przestrzenny i docelowo poprawiając jakość

życia mieszkańców. Zasada komplementarności problemowej wyraża się także w tym, że poszczególne przedsięwzięcia wpisują się w kierunki działań przewidziane do rewitalizacji, a co za tym idzie również w cele główne rewitalizacji. Dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych jak również powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając kompleksowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Planuje się, aby wskazane w diagnozie deficyty obszaru zostały zniwelowane poprzez realizowane projekty społeczne (dla których realizacji niezbędna jest realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych) – projekty edukacyjne dla dzieci i młodzieży wyposażą uczestników zajęć w dodatkowe kompetencje ułatwiające dalszą naukę i funkcjonowanie na rynku pracy.

Projekty zintegrowane wraz z uzasadnieniem:

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
6. Wsparcie działalności Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelej Woli	1. Przebudowa Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelej Woli
Uzasadnienie zintegrowania	
Działania w ramach projektu będą realizowane na zrewitalizowanej infrastrukturze w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego. Rezultatem podjętych działań będzie zintegrowanie mieszkańców poszczególnych podobszarów i zachęcenie ich do podejmowania inicjatyw na rzecz poprawy jakości życia na obszarach rewitalizacji. W Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelej Woli planuje się realizację szeregu działań polegających na prowadzeniu szkoleń oraz warsztatów z następujących dziedzin: • kursy językowe, kursy plastyczne, zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży, • szkolenia dot. możliwości założenia własnej działalności, • kursy tańca dla dorosłych, zwłaszcza seniorów • akcje charytatywne, • półkolonie w czasie ferii i wakacji, • warsztaty ludowe - kultywowanie rodzinnych tradycji np. wikliniarstwo, hafciarstwo, szycie, wycinanki, malowanie na szkle, rzeźba. Pozwoli to na ograniczenie zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji, które związane są m.in. z niedostateczną aktywnością społeczną i kulturalną mieszkańców, niedostatecznie rozwiniętym kapitałem ludzkim i społecznym, a także problemami wychowawczymi i niesamodzielnnością rodzin w tym zakresie.	

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
7. Wsparcie działalności Centrum Seniora w Kolonii Kielczewice Dolne	2. Utworzenie Centrum Seniora w Kolonii Kielczewice Dolne
Uzasadnienie zintegrowania	
Projekt zakłada aktywizację seniorów oraz dorosłych osób z niepełnosprawnościami, szkolenia np. z opieki nad dzieckiem, gotowania, zarządzania domem, sprzątnięcia oraz przeprowadzenie kampanii Świadomy Senior, której tematem będą zagadnienia związane, m.in. z zagrożeniami: czyhającymi w Internecie, podczas użytkowania kart płatniczych, komputerów, telefonów czy bankomatów. Projekt obejmował będzie m.in.: usługi opiekuńcze dziennego pobytu, warsztaty integracyjne o różnym charakterze, integracyjnej zabawy taneczne i imprezy plenerowe, zabiegi fizykoterapeutyczne i inne. Planowane oferowane formy wsparcia obejmowały będą m.in. usługi: socjalne, w tym posiłek, serwis kawowy, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej, sportowo-rekreacyjne, aktywizujące społecznie, terapie zajęciowe, zabiegi fizykoterapeutyczne. Bazą do przeprowadzenia powyższych inicjatyw będzie budynek w pełni dostosowany do	

potrzeb osób niepełnosprawnych budynek Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne.

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
8. Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Strzyżewice	3. Rewitalizacja centrum Strzyżewic 4. Green Human Space – Kompleks Muzealno – Wystawienniczy
Uzasadnienie zintegrowania	
Projekt zakłada się organizację w na obszarze zrewitalizowanym w miejscowości Strzyżewice (stworzenie plenerowego miejsca spotkań i aktywności mieszkańców wsi poprzez wykonanie m.in. nasadzeń zieleni, montaż elementów małej architektury, wykonanie ogrodzenia terenu, budowa ciągów pieszych z miejscami parkingowymi), wydarzeń, imprez kulturalno-artystycznych. Działania te będą realizowane w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego. Ponadto planuje się organizację przedsięwzięć o charakterze eventów i widowisk związanych z historią i kulturą regionu dla mieszkańców gminy Strzyżewice na terenie utworzonego Kompleksu Muzealno – Wystawienniczego w Pszczelę Woli.	

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
9. Wsparcie działalności Regionalnego Centrum Turystyczno–Edukacyjnego w Pszczelę Woli	5. Green Human Space – Zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy regionu poprzez rewitalizację terenów zielonych i obiektów kultury oraz stworzenie Regionalnego Centrum Turystyczno–Edukacyjnego w Pszczelę Woli
Uzasadnienie zintegrowania	
Na terenie Centrum Turystyczno–Edukacyjnego w Pszczelę Woli planowane jest: ✓ zwiedzanie – ukazanie tradycji, walorów historycznych, kulturowych związanych z historią regionu lubelskiego w kontekście produkcji tradycyjnej (lokalnej), jak również dziedzictwa pszczelarstwa i bartniczego związanego z Pszczelą Wolą - świata pszczół i pszczelarstwa oraz związanymi z tą tematyką działaniami proekologicznymi, zarówno w głównym obiekcie tj. dworku, jak również na bezpośrednio otaczającym go terenie oraz na utworzonych ścieżkach edukacyjnych prowadzących po zrewitalizowanym terenie parku łączących m.in. arboretum, łąki kwietne, pasieki, ✓ organizacja warsztatów pszczelarskich, podczas których uczestnicy będą mogli skosztować i wykonywać samodzielnie wyroby pszczelarskie oraz poznawać tajniki pracy pszczelarza, pasieki edukacyjne – umożliwiające zapoznanie się ze szczegółami hodowli i życia pszczół. Podczas wizyt w pasiece prowadzone będą działania edukacyjne m.in. z zakresu organizacji własnego ogrodu przyjaznego pszczołom i innym owadom zapylającym, ✓ apiterapia – innowacyjny element prozdrowotny w postaci utworzenia na terenie parku trzech tymczasowych, przenośnych, sezonowych drewnianych domków inhalacyjnych.	

7.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Wdrażanie i zarządzanie Programem będzie należało do **koordynatora rewitalizacji**. Natomiast za przygotowanie i realizację poszczególnych przedsięwzięć odpowiadać będą podmioty realizujące m.in. organizacje pozarządowe, jednostki miejskie, instytucje kultury.

Powołany zostanie także **Komitet Rewitalizacji**, który zgodnie z Ustawą stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą wójta.

Przedsięwzięcia zostały określone w ramach procesu partycypacji i dialogu społecznego. Realizatorów odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych przedsięwzięć wskazano w podrozdziale dotyczącym przedsięwzięć rewitalizacyjnych. System zarządzania został szczegółowo opisany w części zarządczej Programu.

W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego. Instytucje te odpowiedzialne będą nie tylko za konsultowanie, opiniowanie projektów i działań rewitalizacyjnych w ramach prac Komitetu Rewitalizacji, ale także będą uczestniczyły w realizacji poszczególnych przedsięwzięć na zasadach zlecania zadań publicznych wg procedury przewidzianej w ustawie działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

Nie wyklucza się – na etapie realizacji konkretnych projektów – włączenia jako ich wykonawców także organizacji pozarządowych czy lokalnych liderów. Zwłaszcza prawdopodobne jest to na terenach wiejskich, gdzie mieszkańcy w dużej mierze sami organizują życie społeczne i kulturalne. Lokalne stowarzyszenia zajmujące się pielęgnowaniem tradycji przede wszystkim realizować mogą działania z tej sfery. Niewątpliwie jednak to gmina i jednostki publiczne będą liderami realizowanych projektów i przedsięwzięć, koordynując wszystkie związane z nimi działania.

7.4. Komplementarność międzyokresowa

Odnosi się do spójności przedsięwzięć wdrażanych w poprzednim programowaniu, a tych projektowanych obecnie.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030 stanowi kontynuację polityki rozwojowej i inwestycyjnej gminy. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach GPR są kontynuacją i niezbędnym uzupełnieniem działań prowadzonych w poprzednich latach. Podobnie jak realizowane do tej pory, nowe przedsięwzięcia założone do realizacji w GPR na lata 2023-2030 nastawione są na rozwiązywanie zdiagnozowanych w mieście problemów społecznych oraz poprawy jakości życia i funkcjonowania mieszkańców obszaru rewitalizacji. W tabeli przedstawiono zrealizowane projekty w latach 2013-2022, których ideową kontynuację stanowią projekty zaproponowane w GPR.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość i źródło finansowania	Okres realizacji	Opis zrealizowanego zakresu
1.	Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację	Wartość projektu: 5 121 821,85 zł. Środki EFRR: 3 593 573,61 zł, budżet państwa: 512 047,95 zł. Wkład gminy: 1 016 200,26 zł.	01.10.2014 – 31.03.2021	Projekt zrealizowany był w partnerstwie 9 gmin Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego. Jednostki wchodzące w skład partnerstwa to: Gmina Strzyżewice, Gmina Konopnica, Gmina Niemce, Gmina Lubartów, Gmina Niedrzwica Duża, Gmina Piaski, Gmina Jabłonna oraz Gmina Jastków - lider projektu. W ramach projektu wykonano rewitalizację zespołu dworsko - parkowego w Strzyżewicach. Przeprowadzono kompleksowy remont dworku Kołaczkowskich wraz z zagospodarowaniem terenu wokół niego. Budynek pełni funkcję

				kulturalną (biblioteka na parterze oraz pomieszczenia Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice na poddaszu, sale warsztatowe, miejsce spotkań dla seniorów oraz organizacji pozarządowych), usługi medyczne: z trzema gabinetami, poczekalnią i zapleczem socjalno- sanitarnym w części parteru po stronie zachodniej oraz lokal gastronomiczny mieszczący się w części piwnicznej budynku z kuchnią z niezbędnym zapleczem i pomieszczeniami socjalno- sanitarnymi.
2.	Utworzenie Dziennego Domu "Senior+" w Piotrowicach	Wartość projektu: 387 643,69 zł. Kwota dotacji: 247 313,00 zł. Wkład własny: 140 330,69 zł.	01.01.2018 r. – 31.12.2018 r.	W ramach projektu powstała placówka Dziennego Domu "Senior+" spełniająca standardy dla osób starszych. Dzięki niemu seniorzy otrzymali wsparcie poprzez korzystanie z oferty obejmującej m.in. usługi: socjalne, w tym posiłek, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej, sportowo - rekreacyjne, aktywizujące społecznie, w tym wolontariat międzypokoleniowy oraz terapie zajęciowe. Zakres rzeczowy projektu obejmował przebudowę pomieszczeń i dostosowanie ich do potrzeb osób starszych oraz zakup wyposażenia, w wyniku czego powstały następujące pomieszczenia: - sala spotkań wraz z jadalnią i częścią klubową wyposażoną w biblioteczkę, prasę, sprzęt RTV oraz kanapy, fotele i stoliki umożliwiające relaks i odpoczynek, - pomieszczenie kuchenne wyposażone w sprzęty, urządzenia i naczynia do przygotowania posiłku i jego spożycia, - miejsce do utrzymania i zwiększenia aktywności ruchowej lub kinezyterapii wyposażone w podstawowy sprzęt, odpowiedni do potrzeb i sprawności seniorów (drabinki, orbitrek magnetyczny, rower magnetyczny, rotor rehabilitacyjny oraz maty do ćwiczeń), - pokój wielofunkcyjny: zabiegowo - pielęgniarstwo, poradnictwa indywidualnego - łazienka wyposażona w 2 toalety (dla kobiet i mężczyzn), - szatnia dla seniorów i personelu.
3.	Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w Piotrowicach, Piotrowice 176, 23 – 107 Strzyżewice	Wartość zadania: 224 800,00 zł. Kwota dotacji: 64 797,00 zł	01.01.2023 r. – 31.12.2023 r.	Gmina Strzyżewice otrzymała dotację z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania w ramach Programu Wieloletniego "Senior+" na lata 2021-2025, edycja 2023 r. Placówka funkcjonuje od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 16.00. Pobyt w Dziennym Domu jest bezpłatny. Przeznaczona jest dla nieaktywnych zawodowo osób w wieku 60+. Wsparcie otrzymały 2 grupy liczące do 15 osób. Placówka przystosowana została do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych oraz pozbawiona jest barier architektonicznych. Seniorzy mają zapewnioną opiekę i pomoc ze

				strony zatrudnionych opiekunów. Zatrudniony jest także terapeuta zajęciowy. Dyżuruje pielęgniarka środowiskowa, która świadczy poradnictwo i organizuje tematyczne pogadanki prozdrowotne. Pozostali instruktorzy świadczą usługi w ramach umów cywilnoprawnych, wolontariatu oraz współpracy międzyjednostkowej. Gmina Strzyżewice zapewnia dowóz seniorów do placówki. Projekt obejmował przeprowadzenie zajęć: - usługi opiekuńcze dziennego pobytu w placówce, w tym: terapie zajęciowe w postaci wykonywania ćwiczeń fizycznych usprawniających aktywność ruchową, zajęcia edukacyjno-kulturalne, które będą prowadzone w każdej grupie 2 x w tygodniu po 3 godziny dziennie, opieka medyczna pielęgniarki środowiskowej (1 x w miesiącu po 3 godziny) oraz zapewniony zostanie posiłek i serwis kawowy, - zajęcia z muzykoterapii, - wycieczki turystyczne, - wyjazdy integracyjno-kulturalne, - spotkania z psychologiem, - warsztaty integracyjne o różnym charakterze, spotkanie międzypokoleniowe i inne spotkania okolicznościowe, - prelekcje ze znanymi lokalnymi artystami.
4.	Adaptacja budynku na potrzeby świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych	Wartość zadania: 887 996,26 zł. Kwota dofinansowania ze środków EFRROW:: 499 999,00 zł. Wkład własny: 387 997,26 zł.	2019-2020	Zakres projektu obejmował adaptację budynku remizy OSP wraz ze zmianą sposobu jego użytkowania do funkcji świetlicy wiejskiej. W ramach inwestycji zakupiono wyposażenie, które jest niezbędne do korzystania ze świetlicy oraz prowadzenia działań w ramach oferty społeczno – kulturalnej.
5.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Bystrzyca Stara	Wartość zadania: 147 999,56 zł. Kwota dofinansowania ze środków EFRROW: 97 157,00 zł. Wkład własny: 50 842,56 zł.	30.10.2014 r. – 27.01.2015 r.	Zakres projektu obejmował zagospodarowanie terenu przestrzeni publicznej przy PSP w Bystrzycy Starej, gdzie wykonano: utwardzenie placu, ogrodzenie z bramą, trawniki, nasadzenia w postaci rabat z roślin wieloletnich oraz montaż ławek parkowych i koszy na śmieci.
6.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Strzyżewice	Wartość zadania: 320 415,18 zł. Kwota dofinansowania ze środków EFRROW: 210 237,00 zł.	14.04.2014r. – 21.11.2014r.	Projekt obejmował wykonanie zagospodarowania przestrzeni publicznej w Strzyżewicach poprzez: - wykonanie utwardzenia placu z kostki betonowej, - wykonanie chodników z kostki, - wykonanie ogrodzenia, - nasadzenia roślin wieloletnich, - montaż urządzeń siłowni zewnętrznej,

		Wkład własny: 110 178,18 zł.		- montaż urządzeń małej architektury - tablica regulaminowa, kosze na śmieci oraz ławki parkowe.
7.	Zagospodarowanie terenu przestrzeni publicznej w miejscowości Żabia Wola	Wartość zadania: 46 944,13 zł. Kwota dofinansowania ze środków EFRROW: 24 291,79 zł. Wkład własny: 22 652,34 zł.	30.04.2013 r. – 11.06.2014 r.	Zakres projektu obejmował wykonanie zagospodarowania przestrzeni publicznej przy PSP w Żabiej Woli poprzez wykonanie remontu chodników oraz nasadzeń rabat z roślin wieloletnich.
8.	Piknik „Postaw na Rodzinę”	Wartość zadania: 19 709,04 zł. Kwota dofinansowania ze środków Ministerstwa Sprawiedliwości: 19 709,04 zł.	01.03.2023 r – 30.06.2023 r.	W ramach zadania Gmina Strzyżewice wspólnie z 6 Kołami Gospodyń Wiejskich z terenu gminy zorganizowała Piknik "Postaw na Rodzinę" mający na celu zorganizowanie przedsięwzięcia informacyjnego skierowanego do 3 pokoleń społeczności lokalnej ukierunkowanego na przeciwdziałanie zjawiskom: przemocy domowej, przestępstw na szkodę małoletnich, cyberprzestępczości, oszustw, lichwy oraz promowania bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W trakcie imprezy przeprowadzone zostały również m.in. działania na temat bezpieczeństwa w szkole, bezpiecznego powrotu do domu, bezpiecznego internetu, bezpieczeństwa w ruchu drogowym, bezpieczny senior, jak zachować się w chwili zagrożenia oraz z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Na piknik zaproszeni zostali specjaliści w zakresie profilaktyki. Podczas Pikniku odbył się „Bieg Awdańców”, którego celem było promowanie rodzinnych wartości, propagowanie zdrowego stylu życia oraz obywatelskich postaw. Przeprowadzono konkursy sportowo-rekreacyjne, konkurs rysunkowy, zajęcia umysłowe – w tym quiz na temat wiedzy o profilaktyce uzależnień. Rozdano również opaski odblaskowe dzięki którym nastąpi poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym naszych mieszkańców. Zakres rzeczowy projektu obejmował: zakup ulotek i gadżetów promocyjnych, zakup artykułów spożywczych przeznaczonych na poczęstunek oraz zakup sprzętu i wyposażenia przeznaczonego dla KGW z terenu Gminy Strzyżewice, które wzięły udział w realizacji projektu.
9.	Dzienny dom seniora w Gminie Strzyżewice	Wartość zadania: 846 666,81 zł. Kwota dofinansowania ze środków UE: 707 903,84 zł, budżet państwa: 41 670,98 zł,	01.01.2019 r. – 30.06.2022 r.	Celem projektu było zwiększenie dostępności zintegrowanych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb min. 30 seniorów – mieszkańców Gminy Strzyżewice, wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, starszych przebywających samotnie w swoich domach, osób chorych i niesamodzielnych przy wsparciu społeczności lokalnej. Zakres projektu

budżet gminy:
97 091,99 zł.

obejmował następujące działania: usługi opiekuńcze dziennego pobytu, warsztaty integracyjne o różnym charakterze, integracyjne zabawy taneczne i imprezy plenerowe oraz zabiegi fizykoterapeutyczne.

7.5 Komplementarność źródeł finansowania

Oznacza łączenie różnych rodzajów środków do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zapewnienie komplementarności problemowej w ramach rewitalizacji w Gminie Strzyżewice związane jest komplementarnością źródeł finansowania. Wśród przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono różną strukturę finansowania.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne finansowane będą ze środków publicznych (wkład własny Gminy), środków prywatnych środki właścicieli nieruchomości, oraz w ramach możliwego wsparcia z regionalnych, krajowych oraz unijnych programów. Zasadniczo planuje się, aby głównym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych były środki UE w ramach Funduszy Europejskich dla Lubelskiego, w szczególności przeznaczone na „wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich”.

Poza wskazanym źródłem przewiduje się także możliwość współfinansowania projektów ze źródeł sektorowych (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Fundusz Sprawiedliwości itp.) Taki montaż finansowy uwzględniający różne metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań.

Komplementarność źródeł finansowania obejmie również synergii pomiędzy projektami społecznymi (finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz infrastrukturalnymi (finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego). Przewiduje się, że podczas wdrażania programu, dzięki prowadzeniu akcji informacyjnej, do realizacji projektów zachęcona zostanie większa liczba realizatorów, np. organizacje pozarządowe, a w związku z tym, rozszerzony zostanie wachlarz wykorzystanych źródeł finansowania.

Tabela 36 Źródła finansowania GPR

Źródło finansowania	Opis źródła finansowania
Środki własne gminy	Dochody gminy – dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa.
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	Podstawą opracowania FEDL jest Umowa Partnerstwa. Umowa ta określa cele i sposób inwestowania funduszy unijnych z polityki spójności, w tym także środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Pieniądze na programy regionalne w nowej perspektywie finansowej podzielono według algorytmu opartego na obiektywnych kryteriach. Brano pod uwagę między innymi liczbę ludności, wartość PKB na mieszkańca, ubytek ludności, nakłady na B+R na mieszkańca, emisję zanieczyszczeń pyłowych przez zakłady szczególnie uciążliwe, wskaźnik międzygałęziowej dostępności transportowej (kolejowy/pasażerski), stopę bezrobocia osób w wieku 50+ (według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności) oraz funkcjonowanie organizacji według głównej dziedziny działalności (rozwój lokalny. Zapisy FEDL wynikają ponadto z Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Województw. Wsparciem obligatoryjnym objęte zostaną Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją.
Krajowe Programy Operacyjne	Krajowe Programy Operacyjne uwzględniają cele polityki regionalnej i są ukierunkowane na: a) innowacje, inteligentny wzrost- wsparcie wszystkich etapów tworzenia innowacji; b) rynek pracy i adaptacyjność, włączenie społeczne i walkę z ubóstwem, edukację; c) dobre rządzenie; d) poprawę jakości powietrza, niską energochłonność, czystą energię, ograniczenie ekstremalnych skutków zmian klimatu, czystą wodę, ochronę przed powodzią i suszą, różnorodność biologiczną i

	ochronę przyrody oraz gospodarkę o obiegu zamkniętym; d) bezpieczeństwo energetyczne; dostępność transeuropejską i międzyregionalną; f) spójność terytorialną.
--	--

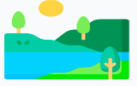
Fundusz Odbudowy UE

Fundusz Odbudowy jest odpowiedzią Unii Europejskiej na kryzysowe zagrożenia i wyzwania, jakie spowodowała pandemia. Składa się on z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz mniejszych funduszy i programów.

Podstawą do uzyskania pieniędzy z Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności jest Krajowy Plan Odbudowy, którego celem jest zwiększenie produktywności gospodarki oraz tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy. Główne obszary wsparcia to: odporność i konkurencyjność gospodarki; zielona energia i zmniejszenie energochłonności; transformacja cyfrowa; dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia; zielona, inteligentna mobilność.

7.6. Podsumowanie komplementarności

Tabela 37 Matryca komplementarności (komplementarność przedsięwzięć z celami i kierunkami działań GPR)

Lp.	Projekt	1. Rozwój kapitału społecznego oraz stworzenie warunków umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców			2 Wykorzystanie lokalnych potencjałów dla rozwoju przedsiębiorczości	3.Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska		
		1.1. Integracja społeczna, aktywizacja mieszkańców oraz wzrost poczucia tożsamości lokalnej	1.2. Zwiększenie dostępności zintegrowanych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb seniorów wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	1.3.Rozwój oferty kulturalno – edukacyjnej w oparciu o lokalne potencjały	2.1. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców	3.1. Modernizacja infrastruktury publicznej i jej adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne wraz ze zwiększeniem ich dostępności	3.2. Uporządkowanie architektoniczne oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznej	3.3. Zrównoważone wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego, zapobieganie degradacji środowiska oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
1	Przebudowa Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelnej Woli							
2	Utworzenie Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne							
3	Rewitalizacja centrum Strzyżewic							
4	Green Human Space – Kompleks Muzealno – Wystawienniczy							
5	Green Human Space – Zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy regionu poprzez rewitalizację terenów zielonych i obiektów kultury oraz stworzenie Regionalnego Centrum Turystyczno-Edukacyjnego w Pszczelnej Woli							
6	Wsparcie działalności Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelnej Woli							
7	Wsparcie działalności Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne							
8	Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Strzyżewice							
9	Wsparcie działalności Regionalnego Centrum Turystyczno-Edukacyjnego w Pszczelnej Woli							

Źródło: opracowanie własne

8. Zarządzanie wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji

8.1. Szacunkowe ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz harmonogram ich wdrażania

Tabela 38 Ramy finansowe

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Źródło finansowania	Budżet gminy	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
				EFRR	EFS+		
1	Przebudowa Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelnej Woli	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	300000	1700000	-	-	-
2	Utworzenie Centrum Seniora w Kolonii Kielczewice Dolne	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	450000	2550000	-	-	-
3	Rewitalizacja centrum Strzyżewic	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	150000	850000	-	-	-
4	Green Human Space – Kompleks Muzealno – Wystawienniczy	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	3982773	22569 041	-	-	-
5	Green Human Space – Zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy regionu poprzez rewitalizację terenów zielonych i obiektów kultury oraz stworzenie Regionalnego Centrum Turystyczno–Edukacyjnego w Pszczelnej Woli	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	1235294 (EUR)	7000000 (EUR)	-	-	-
6	Wsparcie działalności Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelnej Woli	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	100000	-	600000	-	300000

7	Wsparcie działalności Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	150000	-	850000	-	-
8	Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Strzyżewice	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	20000	-	20000	-	20000
9	Wsparcie działalności Regionalnego Centrum Turystyczno–Edukacyjnego w Pszczelnej Woli	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	150000	-	750000	-	-

Źródło: opracowanie własne

Tabela 39 Harmonogram wdrażania GPR

Wdrażanie GPR	Termin realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice	2024 r.
Podjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji	2024 r.
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Strzyżewice	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji	Od 2024 do 2030 (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Projekty Rewitalizacyjne	Termin realizacji
Przebudowa Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelnej Woli	2025-2030
Utworzenie Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne	2025-2030
Rewitalizacja centrum Strzyżewic	2025-2030
Green Human Space – Kompleks Muzealno – Wystawienniczy	2025-2030
Green Human Space – Zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy regionu poprzez rewitalizację terenów zielonych i obiektów kultury oraz stworzenie Regionalnego Centrum Turystyczno–Edukacyjnego w Pszczelnej Woli	2025-2030
Wsparcie działalności Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelnej Woli	2025-2030
Wsparcie działalności Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne	2025-2030
Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Strzyżewice	2025-2030
Wsparcie działalności Regionalnego Centrum Turystyczno–Edukacyjnego w Pszczelnej Woli	2025-2030
Monitoring i ewaluacja	Termin realizacji

Monitoring	Od 2024 r. do 2030 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2024 r. do 2030 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2023 r. do 2030 r.

Źródło: opracowanie własne

8.2. System zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030 ulokowany zostanie w ogólnym systemie zarządzania gminą, co umożliwi efektywne współdziałanie instytucji samorządowych na szczeblu gminy, jak również wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur, z zapewnieniem nienaruszalności zasady subsydiarności.

System zarządzania programem zaprojektowany został z uwzględnieniem istniejących rozwiązań organizacyjnych, jakie działają w Urzędzie Gminy Strzyżewice, przy czym zorientowany został na realizację zasad partycypacji, współdecydowania i partnerstwa.

Strukturalnie za tematykę rewitalizacji odpowiedzialne będą następujące organy:

Wójt Gminy Strzyżewice:

Wójt zajmuje się koordynacją całego procesu, przygotowuje sprawozdania z realizacji, zapewnia obsługę administracyjną Komitetu Rewitalizacji oraz podejmuje decyzje bezpośrednio lub pośrednio oddziałujące na realizację Programu.

Rada Gminy Strzyżewice:

Do zadań radnych należy uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice, uchwalanie ewentualnych zmian w treści dokumentu, podejmowanie innych decyzji (w formie uchwał), które mają wpływ na realizację GPR-u oraz przyjmowanie sprawozdań z jego realizacji.

Komitet Rewitalizacji:

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany spośród przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji i jako taki pełnił będzie funkcję opiniodawczo-doradczą w kontekście rewitalizacji. Posiada uprawnienia do wyrażania opinii m.in. dotyczących informacji z realizacji, raportów z ewaluacji. Ponadto może artykułować propozycje rozwiązań usprawniających proces rewitalizacji. Rolą Komitetu Rewitalizacji jest doradztwo Wójtowi w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR, prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy, a także uczestnictwo procesie ewaluacji. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Gminy w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Urząd Gminy Strzyżewice:

Na poziomie wdrożeniowym z kolei zostanie wyznaczona komórka organizacyjna Urzędu Gminy Strzyżewice będąca niejako operatorem rewitalizacji (**Referat Strategii i Funduszy**).

Do jej zadań należeć będzie:

- ✓ organizacja i prowadzenie monitoringu GPR-u we współpracy z innymi komórkami urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz wnioskodawcami,
- ✓ prowadzenie monitoringu zewnętrznych źródeł finansowania rewitalizacji,
- ✓ opracowanie sprawozdań z realizacji,
- ✓ utrzymanie kontaktu z Komitetem Rewitalizacji oraz interesariuszami,
- ✓ koordynacja działań promujących rewitalizację oraz wdrażanie mechanizmów włączania mieszkańców i innych podmiotów w proces rewitalizacji,
- ✓ gromadzenie danych (np. analizy, badania, sprawozdania, rejestry) dotyczących rewitalizacji.

Podmioty składające projekty odpowiadają za realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych spójnych z wizją, celami rewitalizacji oraz wytyczonymi kierunkami działania. Do ich obowiązków należy też bieżąca współpraca z operatorem rewitalizacji w zakresie prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej poziomu zaawansowania realizowanych projektów rewitalizacyjnych.

Zespoły zadaniowe:

W przypadku skomplikowanych projektów rewitalizacyjnych (wymagających współpracy specjalistów z różnych dziedzin), wójt w drodze zarządzenia może powołać zespoły zadaniowe składające się z wyspecjalizowanych komórek Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych gminy.

Jednostki organizacyjne gminy:

Jednostki organizacyjne gminy będą bezpośrednio zaangażowane w realizację przedsięwzięć ujętych w GPR, zgodnie z ich właściwościami.

Interesariusze rewitalizacji:

Współzarządzanie procesem rewitalizacji przez interesariuszy rewitalizacji odbywać się będzie za

pośrednictwem Komitetu Rewitalizacji oraz form przewidzianych w rozdziale – uspołecznienie wdrażania GPR.

8.3. Koszty zarządzania realizacją Programu

Struktura zarządzania Programem jest osadzona w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy Strzyżewice. Tym samym wszelkie prace będą wykonywane w ramach kompetencji pracowników Urzędu Gminy Strzyżewice (**Referat Strategii i Funduszy**), Wójta oraz Rady Gminy Strzyżewice.

W przypadku Komitetu Rewitalizacji stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostaną określone w drodze uchwały Rady Gminy Strzyżewice, poprzedzonej konsultacjami społecznymi. W zasadach tych znajdzie się zapis ujmujący, że uczestnictwo w Komitecie ma charakter społeczny tym samym za udział w posiedzeniach i pracach Komitetu nie przysługuje wynagrodzenie.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych Urzędu Gminy Strzyżewice, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każda z komórek Urzędu i/lub jednostek organizacyjnych Gminy będzie wdrażała te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące zadania własne Gminy Strzyżewice będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Strzyżewice Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi potrzebnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie **Skarbnik Gminy Strzyżewice** oraz **Referat Finansowo-Podatkowy**.

9. System monitoringu, oceny skuteczności i wprowadzania modyfikacji do Gminnego Programu Rewitalizacji

9.1. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Monitoring zmierza do oceny stopnia wdrożenia założeń rewitalizacji określonych w *Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030*. **Realizowany będzie w cyklu trzyletnim, w oparciu o wskaźniki rewitalizacji.** Źródłem ich weryfikacji będą dane statystyczne oraz dane źródłowe.

Źródłem danych pozwalających weryfikować osiągnięcie celów rewitalizacji (wskaźników) będą informacje gromadzone przez wnioskodawców i komórkę organizacyjną Urzędu Gminy Strzyżewice odpowiedzialną za proces rewitalizacji.

Punkt odniesienia w procesie weryfikacji wskaźników stanowić będą dane z roku 2020 (wykorzystane do diagnozy) bądź też inne – w uzasadnionych przypadkach.

Tak jak na etapie diagnozy pochodzić będą z Urzędu Gminy Strzyżewice, Komendy Powiatowej Policji w Lublinie, Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzyżewicach, Powiatowego Urzędu Pracy w Lublinie.

W procesie monitoringu, w sytuacji braku postępów, które świadczyłyby o wdrażaniu GPR-u, identyfikowane będą bariery wdrażania.

Tabela 40 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Cel Główny	Kierunek działań	Wskaźniki	Wartość bazowa (2023)	Wartość docelowa (2030)	Źródło pomiaru
1. Rozwój kapitału społecznego oraz stworzenie warunków umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców	1.1. Integracja społeczna, aktywizacja mieszkańców oraz wzrost poczucia tożsamości lokalnej	Wskaźnik produktu			
		Liczba przeprowadzonych wydarzeń integracyjnych (szt.)	0	4	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba przestępstw na 100 mieszkańców (szt.)	0,21	0,18	Dane Policji
		Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach integracyjnych (osoby)	0	500	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
	1.2. Zwiększenie dostępności zintegrowanych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb seniorów wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Wskaźnik produktu			
		Liczba przeprowadzonych projektów z zakresu aktywizacji osób wykluczonych (szt.)	0	8	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Wskaźnik rezultatu			

		Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (osoby)	2,86	2,76	Dane PUP
		Liczba bezrobotnych długotrwałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców (osoby)	0,73	0,63	Dane PUP
		Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (osoby)	3,95	3,35	Dane OPS Strzyżewice
	1.3.Rozwój oferty kulturalno – edukacyjnej w oparciu o lokalne potencjały	Wskaźnik produktu			
		Liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów/kursów (szt.)	0	10	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców (szt.)	0,49	0,56	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice, BLD GUS
2. Wykorzystanie lokalnych potencjałów dla rozwoju przedsiębiorczości	2.1. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców	Wskaźnik produktu			
		Liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów/kursów z zakresu wspierania przedsiębiorczości (szt.)	0	2	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (szt.)	7,71	8,86	Rejestr CEIDG
3: Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska	3.1. Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne wraz ze zwiększeniem ich dostępności	Wskaźnik produktu			
		Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	8	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
		Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	0	8	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
		Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne	0	2	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)

		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)	0	1000	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych podmiotów realizujących usługi społeczne	0	750	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (statystyki)
		Wskaźnik produktu			
	3.2. Uporządkowanie architektoniczne oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznej	Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach rewitalizacji (ha)	0	35	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice i Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
		Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.)	0	4	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)	0	1350	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice i Starostwa Powiatowego w Lublinie (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
	3.3. Zrównoważone wykorzystanie potencjału przyrodniczego, zapobieganie degradacji środowiska oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	Wskaźnik produktu			
		Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach rewitalizacji (ha)	0	35	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice i Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
		Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego (szt.)	0	4	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice i Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
		Liczba wspartych obiektów związanych z ochroną przyrody (szt.)	0	4	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice i Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)	0	1000	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice i Starostwa Powiatowego w Lublinie (dane szacunkowe)

Źródło: opracowanie własne

Zmiany stanu obszaru rewitalizacji

Monitorowanie stanu realizacji poszczególnych przedsięwzięć będzie polegać na ich śledzeniu, rejestrowaniu i raportowaniu postępów, ze szczególnym uwzględnieniem zaplanowanych przez podmioty rezultatów. Odnośnie przedsięwzięć wpisanych do realizacji w Programie, istotą monitoringu jest porównywanie realizacji faktycznej z wcześniej przyjętym założeniem. W przypadku ich opóźnień będzie podejmowana decyzja o ewentualnym wykreśleniu przedsięwzięcia. Oprócz monitoringu, czy poszczególne przedsięwzięcia są realizowane lub zostały już zrealizowane będzie oceniana ich efektywność przez określone mierniki/wskaźniki wskazane w przedsięwzięciach.

Tabela 41 Ocena i system monitorowania stanu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa Przedsięwzięcia	Wskaźniki	Wartość bazowa (2023)	Wartość docelowa (2030)	Źródło pomiaru
1. Przebudowa Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelnej Woli	Wskaźnik produktu			
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)	0	350	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
2. Utworzenie Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych podmiotów realizujących usługi społeczne (osoby)	0	350	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
	Wskaźnik produktu			
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
	Wskaźnik rezultatu			
3. Rewitalizacja centrum Strzyżewic	Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem (osoby)	0	400	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych podmiotów realizujących usługi społeczne (osoby)	0	400	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
	Wskaźnik produktu			
	Liczba wybudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych – 1 szt.	0	1	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)

	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (dokumentacja, odbiory)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)	0	350	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
4. Green Human Space – Kompleks Muzealno – Wystawienniczy	Wskaźnik produktu			
	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 2 (szt)	0	2	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	2	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	2	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.)	0	1	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)	0	1000	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dane szacunkowe)
5. Green Human Space – Zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy regionu poprzez rewitalizację terenów zielonych i obiektów kultury oraz stworzenie Regionalnego Centrum Turystyczno-Edukacyjnego w Pszczylej Woli	Wskaźnik produktu			
	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.)	0	2	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	2	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	2	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.)	0	2	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego (szt.)	0	4	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów związanych z ochroną przyrody (szt.)	0	4	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
	Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach rewitalizacji (ha)	0	35	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (dokumentacja, odbiory)
Wskaźnik rezultatu				

	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)	0	1000	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
6. Wsparcie działalności Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelej Woli	Wskaźnik produktu			
	Liczba osób objętych wsparciem (osoby)	0	230	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu (osoby)	0	200	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (listy uczestników szkoleń/kursów/warsztatów)
7. Wsparcie działalności Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne	Wskaźnik produktu			
	Liczba osób objętych wsparciem (osoby)	0	110	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu (osoby)	0	90	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (listy uczestników szkoleń/kursów/warsztatów)
8. Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Strzyżewice	Wskaźnik produktu			
	Liczba wspartych wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	4	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających wydarzenia integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (osoby)	0	500	Dane Urzędu Gminy Strzyżewice (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)
9. Wsparcie działalności Regionalnego Centrum Turystyczno-Edukacyjnego w Pszczelej Woli	Wskaźnik produktu			
	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.)	0	1	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (osoby)	0	1000	Dane Starostwa Powiatowego w Lublinie (listy uczestników zajęć)

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji:

- ✓ Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- ✓ Ocena sporządzona przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w ust. 2.

- ✓ W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

9.2. Ewaluacja

Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice polega na badaniu wpływu projektów rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania gminy oraz występowanie i kumulację negatywnych zjawisk na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.

Ewaluacja prowadzona jest na wszystkich etapach (od tworzenia, poprzez wdrażanie i zakończenie) Gminnego Programu Rewitalizacji:

Ewaluacja ex-ante prowadzona była na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, polegała na dokonaniu oceny zasadności poszczególnych działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ich wpływu na społeczność lokalną i obszary strategiczne, a także logiki interwencji i przewidywanych rezultatów programu. Taka ocena dokumentu pozwoliła na poprawę jego jakości oraz przygotowanie jego ostatecznej wersji.

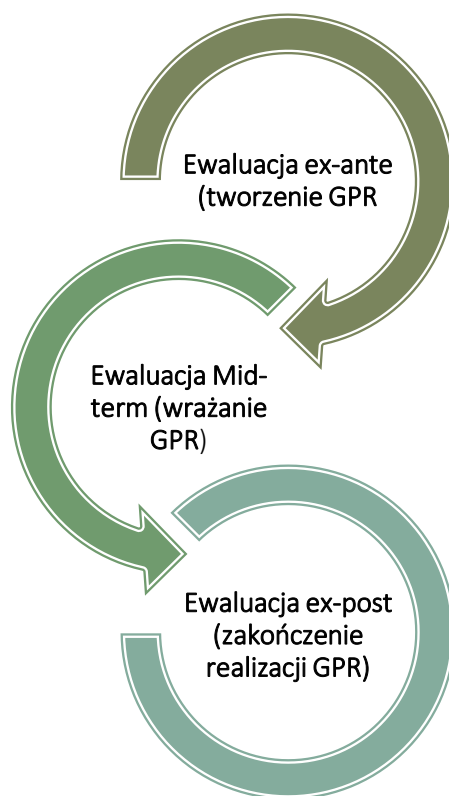
Ewaluacja mid-term zostanie dokonana w połowie okresu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, z uwagi na zakładany 7-letni okres jego realizacji. Jej celem będzie oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów oraz ocena konieczności aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w kontekście identyfikacji nowych problemów i oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Ewaluacja ex-post zostanie zrealizowana na zakończenie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i będzie oceną przeprowadzonej interwencji w zakresie zaspokajania potrzeb, na które miała odpowiadać oraz badaniem wpływu i trwałości zrealizowanych przedsięwzięć na społeczność lokalną i poszczególne grupy Interesariuszy. Ewaluacja ex-post wykonana zostanie za pomocą zebrania ponownie danych, umożliwiających przeprowadzenie analizy wskaźnikowej, i porównanie ich z danymi z roku bazowego. Skuteczności i efektywności Programu zostanie oceniona na podstawie wpływu podjętych działań interwencyjnych na skalę występowania zjawisk kryzysowych.

Realizacja tego etapu nie jest możliwa bez partycypacji społecznej. Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji winna obejmować diagnozę czynników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i techniczno-środowiskowych obszaru rewitalizacji opartą na wskaźnikach oraz opiniach mieszkańców. Partycypacja społeczna na etapie ewaluacji procesu rewitalizacji zagwarantowana jest poprzez uczestnictwo przedstawicieli mieszkańców w pracach Komitetu Rewitalizacji oraz w szerokich konsultacjach społecznych. Wśród instrumentów i narzędzi aktywnego włączenia mieszkańców, partnerów społeczno – gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w ocenę efektów Gminnego Programu Rewitalizacji należy wymienić:

- badania ankietowe i sondażowe na temat oceny procesów rewitalizacji z wykorzystaniem np.
- mediów społecznościowych;
- badania opinii publicznej dot. jakości życia na obszarze rewitalizacji,
- debaty publiczne na temat postrzegania zmian na obszarze rewitalizacji,
- warsztaty sektorowe;
- spacery studyjne, warsztaty z mieszkańcami.

Wyżej wymienione instrumenty powinny być dostosowane do lokalnych warunków oraz możliwości działania. Dla partycypacji społecznej w rewitalizacji ważne są przy tym umiejętności osób animujących proces oraz ich otwartość na współpracę z mieszkańcami i ich organizacjami. Bez tego bowiem instrumenty partycypacji nie będą spełniały swej roli.

9.3. Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR

Na poziomie indywidualnych projektów do najpoważniejszego ryzyka należy:

1. Nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych produktów – do barier, które składają się na to ryzyko można zaliczyć np. Niezrealizowanie robót w przewidzianym zakresie ze względu na problemy techniczne, prawne czy społeczne.
Z tego powodu prowadzony będzie monitoring wskaźników osiągniętych w wyniku realizacji projektów. W razie konieczności ich aktualizacji, Rada Gminy będzie władna do podejmowania uchwał w sprawie zmian w programie, tak aby GPR mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Każdorazowo wybierany będzie taki wykonawca, który swoim doświadczeniem i potencjałem technicznym gwarantować będzie terminową i zgodną z zakresem rzeczowym implementację zaplanowanych działań.
2. Nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych rezultatów – w razie zidentyfikowania takiego problemu we wdrażaniu GPR, Urząd Gminy dołoży wszelkich starań, aby wskaźniki rezultatu zostały osiągnięte w zakładanym wymiarze (odpowiednia promocja działań itd.).
3. Nieuzyskanie środków finansowych na realizację projektów – dla każdego projektu wskazano jego potencjalne źródła finansowania, co minimalizuje ryzyko nieuzyskania dofinansowania zewnętrznego.

Głównym założeniem dla realizacji danego projektu jest uzyskanie współfinansowania (m.in. ze środków UE, budżetu Państwa). Brak dofinansowania może wpłynąć na przesunięcie w czasie kolejnych etapów projektów do momentu zapewnienia wystarczających środków w budżecie lub też gmina zapewni dodatkowe, brakujące środki finansowe. Zostaną podjęte wszelkie środki, aby dokumentacja aplikacyjna została przygotowana rzetelnie, a w trakcie realizacji projektu nie wystąpiły nieprawidłowości, które mogłyby skutkować cofnięciem całości lub części przyznanych środków.

Na poziomie realizacji GPR jako całości można wyróżnić następujące potencjalne sytuacje problemowe:

1. Zmiana polityczna we władzach gmin – mogłaby ona skutkować odmienną wizją rewitalizacji.

Wybrane do realizacji projekty nie zostały jednak wytypowane w oparciu o sympatie polityczne, a o niezależne badania ekspertów zewnętrznych i opinie mieszkańców.

2. Nieosiągnięcie porozumienia z interesariuszami GPR na etapie wdrażania programu – brak akceptacji ze strony zainteresowanych podmiotów mógłby przekreślić zasadność Programu, jednakże dla jego akceptacji społecznej odbyły się otwarte spotkania konsultacyjne z mieszkańcami i badania ankietowe, a w programie uwzględniono zgłoszone postulaty i propozycje wysuniętych przez nich konkretnych zadań. Zagwarantowano również możliwość zgłaszania uwag już w trakcie realizacji Programu, które będą przedyskutowane wraz z osobami je zgłaszającymi w celu uzyskania porozumienia.
3. Ryzyko opóźnień w związku z procedurami administracyjnymi – harmonogram realizacji poszczególnych zadań i projektów w ramach GPR przewiduje możliwe wystąpienie opóźnień, dlatego wskazane w nim terminy zostały określone z marginesem czasu potrzebnym do przeprowadzenia odpowiednich procedur urzędowych.

9.4. Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wyniki monitoringu przyjmowały będą postać sprawozdań z realizacji GPR-u. Za przeprowadzanie monitoringu odpowiedzialna będzie komórka organizacyjna Urzędu Gminy zajmująca się rewitalizacją. Proces monitoringu prowadzony będzie z uwzględnieniem form szerokiej partycypacji społecznej – w tym m.in. poprzez zaangażowanie Komitetu Rewitalizacji. Informacja z realizacji GPR-u przedkładana będzie Radzie Gminy.

Bieżący monitoring, polega na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i realizacji całego programu, mając na celu zapewnienie zgodności realizacji projektów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami Programu. Monitorowanie obejmować będzie zarówno finansowe, jak i rzeczowe aspekty wdrażania dokumentu. Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków.

9.5. Aktualizacja GPR

Zakłada się, że proces rewitalizacji, jako rozciągnięty w czasie, podlegał będzie wpływowi czynników zewnętrznych, co wymusza konieczność założenia okresowej aktualizacji GPR oraz aktualizacji nadzwyczajnej w razie zaistnienia takich okoliczności. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030, zgodnie z zapisami ewaluacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta, co najmniej raz na 3 lata.

Procedura okresowej aktualizacji GPR obejmuje następujące kroki:

- ✓ Ocena sporządzona przez Wójta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę, dołączając do wniosku sporządzoną ocenę aktualności i stopnia realizacji.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy uchyla uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta.
- ✓ Zaktualizowany GPR powinien zawierać uzasadnienie przeprowadzonych korekt i opis zmian oraz ich wpływu na dalszą realizację programu. Zmiana programu następuje

w trybie, w jakim był on uchwalony – jeśli wprowadzone zmiany dotyczą modyfikacji w podstawowych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych lub dotyczą ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, obowiązkowe są konsultacje, uzyskanie opinii, przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji podkreśla znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji w procesie tworzenia i realizacji/wdrażania programu rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych.

Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- ✓ poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- ✓ prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- ✓ inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- ✓ zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- ✓ wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji; zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji, jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.

10.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym, którego skutki wdrożenia obejmują praktycznie wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. Powoduje to konieczność zaangażowania do prac w przygotowaniu i wdrażaniu szerokiego spektrum przedstawicieli sektora samorządowego, pozarządowego i biznesowego. W celu zaangażowania w planowanie i realizację jak największej grupy mieszkańców reprezentujących sektor biznesu, samorządu i NGO proces tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji był opracowany metodą partycypacji społecznej przy dużym zaangażowaniu mieszkańców Gminy, a także radnych, sołtysów, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz działaczy kultury i liderów opinii publicznej.

Tabela 42 Wykaz interesariuszy zaangażowanych w proces przygotowania i realizacji GPR

Lp.	NAZWA
1.	STOWARZYSZENIE AKTYWNYCH KOBIET GMINY STRZYŻEWICE „ALE BABKI”

2.	STOWARZYSZENIE „KLUB SENIORA KIEŁCZEWICE”
3.	STOWARZYSZENIE Ludzi Aktywnych „Razem dla SIEBIE”
4.	Szkoła Jazdy Konnej Pszczela Wola
5.	Akademia Piłkarska
6.	Ochotnicza Straż Pożarna w Żabiej Woli
7.	Ochotnicza Straż Pożarna w Strzyżewicach
8.	Ochotnicza Straż Pożarna w Pawłowie
9.	Ochotnicza Straż Pożarna w Piotrowicach
10.	Ochotnicza Straż Pożarna w Osmolicach
11.	Szkolny Klub Jeździecki APIS w Pszczelej Woli
12.	Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych
13.	Stowarzyszenie Pszczelarzy Polskich „POLANKA”
14.	Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet w Osmolicach
15.	Stowarzyszenie „TU MIESZKAM TU DZIAŁAM”
16.	Nadbystrzyckie Stowarzyszenie Agroturystyczne w Strzyżewicach
17.	Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych i Kulturalno-Oświatowych „Nadzieja”
18.	Strzyżewickie Towarzystwo Regionalne
19.	Stowarzyszenie Miłośników Gminy Strzyżewice
20.	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich
21.	Koło Gospodyń Wiejskich „Osmoliczanki” w Osmolicach Pierwszych
22.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach
23.	Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach
24.	Gminna Biblioteka Publiczna im. Ewy Kołaczkowskiej w Strzyżewicach
25.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Kiełczewicach Górnych
26.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Bystrzycy Starej
27.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Zofii i Juliusza Stadnickich w Osmolicach
28.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Strzyżewicach-Rechcie
29.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Rodziny Rohlandów w Żabiej Woli
30.	Zespół Szkół Techniki Rolniczej im. Wincentego Witosa w Piotrowicach
31.	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Zawodowego w Pszczelej Woli

Podmioty powyższe zostały poinformowane o procesie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji oraz o potrzebie włączenia się w proces jego tworzenia.

Bezpośrednimi interesariuszami procesu są mieszkańcy obszaru rewitalizacji, do których przede wszystkim są skierowane działania rewitalizacyjne, jak i podmioty społeczne występujące w roli wykonawców powierzonych im do realizacji zadań publicznych. **Są to:**

- ✓ mieszkańcy obszaru zagrożeni wykluczeniem społecznym,
- ✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- ✓ mieszkańcy gminy inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji działalność prowadzą podmioty, w tym organizacje pozarządowe, świadczące usługi publiczne na terenie rewitalizacji:

- ✓ na rzecz ochrony środowiska naturalnego,
- ✓ na rzecz lokalnej gospodarki oraz wspierające rozwój przedsiębiorczości,
- ✓ dotyczące promowania włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji,
- ✓ w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem,
- ✓ skoncentrowane na pomocy osobom zagrożonych przemocą w rodzinie,

W szczególności są to:

- ✓ gminne jednostki organizacyjne zaangażowane w szeroki zakres działań i polityk społecznych rewitalizacji gminy Strzyżewice w tym straże i służby: (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach, Straż Pożarna (OSP w Strzyżewicach, OSP w Żabiej Woli, Policja);
- ✓ instytucje animujące działania na terenie obszarów rewitalizacji (kultura, sport, edukacja): STOWARZYSZENIE AKTYWNYCH KOBIET GMINY STRYŻEWICE „ALE BABKI”, Akademia Piłkarska, Gminna Biblioteka Publiczna im. Ewy Kończakowskiej w Strzyżewicach;
- ✓ instytucje kultury i sztuki funkcjonujące na obszarze rewitalizacji : Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice;
- ✓ instytucje odpowiedzialne za pomoc społeczną: Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach;
- ✓ organy władzy publicznej oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy (Referat Strategii i Funduszy, Referat finansowo-Podatkowy);

Obszar rewitalizacji, poza interwencją zaplanowaną w GPR, będzie dodatkowo skupiał aktywność wymienionych wyżej podmiotów, realizujących na jego terenie działania statutowe. Na obszarze rewitalizacji dojdzie więc do integracji wielu polityk publicznych oraz procesu odnowy wywołanego wdrażaniem programu, w efekcie czego zwiększy się dostępność usług publicznych, a w ślad za nią aktywność mieszkańców i poziom ich udziału w życiu społecznym.

Niezwykle ważnymi interesariuszami rewitalizacji gminy Strzyżewice są, działające na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacje pozarządowe, które reprezentują społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji.

Z punktu widzenia procesu rewitalizacji kluczowymi podmiotami społeczno-gospodarczymi, które powinno włączyć się w proces, są stowarzyszenia prowadzące działalność w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem.

Na terenie obszaru rewitalizacji zidentyfikowano potencjalnych partnerów i inne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, bądź realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, ochrony przyrody, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne: **Stowarzyszenie Aktywnych Kobiety w Osmolicach, STOWARZYSZENIE Ludzi Aktywnych „Razem dla SIEBIE”, Strzyżewickie Towarzystwo Regionalne, Stowarzyszenie Miłośników Gminy Strzyżewice, Koła Gospodyń Wiejskich.**

Dodatkowo, możliwymi partnerami w procesie rewitalizacji będą organizacje pozarządowe realizujące działania dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie i wykluczeniem w powiecie lubelskim: **Stowarzyszenie „Rysa”.**

Z uwagi na zdiagnozowane problemy w sferze środowiskowej, gospodarczej i technicznej istotnymi interesariuszami rewitalizacji są potencjalni partnerzy działający na rzecz lokalnej gospodarki i ochrony środowiska naturalnego.: **Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych i Kulturalno-Oświatowych „Nadzieja”, Stowarzyszenie „TU MIESZKAM TU DZIAŁAM”, Nadbystrzyckie Stowarzyszenie Agroturystyczne w Strzyżewicach.**

W sferze ochrony przyrody, potencjalnym partnerem procesu rewitalizacji jest m.in.: **Lasy Państwowe.** Ważnymi uczestnikami procesu rewitalizacji będą również podmioty działające w sektorze pszczelarskim: **Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych, Stowarzyszenie Pszczelarzy Polskich „POLANKA”.**

Do tak zidentyfikowanego kręgu interesariuszy zostały skierowane i będą kierowane działania włączeniowe – zaproszenia do wzięcia udziału w spotkaniach konsultacyjno-informacyjnych, naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych, naborze kandydatów do Komitetu Rewitalizacji czy konsultacjach społecznych poszczególnych dokumentów.

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

Integracja na poziomie celów – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił będzie takie mechanizmy jak:

→ **konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji** – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji prace nad Programem rozpoczęto od wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Na podstawie art. 6 ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j.: Dz.U. z 2021 r. poz. 485 z późn. zm.), Wójt Gminy Strzyżewice powiadomił o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Strzyżewice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.

W proces przygotowania diagnozy społeczno – gospodarczej dla Gminy Strzyżewice zostały zaangażowane poniższe instytucje, które przygotowały dane potrzebne do sporządzenia analizy wskaźnikowej dla wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji:

- ✓ **Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach (wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, ubóstwa).**
- ✓ **Komenda Powiatowa Policji w Bychawie (wskaźniki dotyczące przestępczości i przemocy domowej).**
- ✓ **Urząd Pracy w Lublinie (wskaźniki dotyczące bezrobocia).**

Ogłoszeniem Wójta Gminy Strzyżewice z dnia 24.02.2023 r. o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Strzyżewice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zawiadomiono, że w dniach od 06.03.2023 r. do 28.03.2023 r. zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne projektu Uchwały Rady Gminy Strzyżewice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Strzyżewice. Następnie Ogłoszeniem Wójta Gminy Strzyżewice z dnia 16.03.2023 r. o wydłużeniu terminu przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Strzyżewice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zawiadomiono o wydłużeniu terminu przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Uchwały Rady Gminy Strzyżewice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Strzyżewice do dnia 07.04.2023 r.

Konsultacje przeprowadzone były w następujących formach:

1. Spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji, umożliwiającego wyrażenie uwag, opinii i propozycji do Projektu Uchwały Rady Gminy Strzyżewice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Spotkanie odbyło się w dniu 21.03.2023 r. o godzinie 16.00 w siedzibie Urzędu Gminy Strzyżewice.

W spotkaniu uczestniczyli mieszkańcy Gminy Strzyżewice, przedstawiciele Urzędu Gminy Strzyżewice (Referat Strategii i Funduszy), przedstawiciele Koło Gospodyń Wiejskich „Osmoliczanki” w Osmolicach Pierwszych, Radni Gminy Strzyżewice, Sołtysi Gminy Strzyżewice, przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzyżewicach oraz Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach. Udział wzięło 16 osób.

2. Zbierania uwag ustnych do protokołu w dniach od 06.03.2023 r. do 07.04.2023 r. Osobiście w godzinach pracy Urzędu Gminy Strzyżewice.
3. Zbierania uwag w postaci elektronicznej lub papierowej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej poprzez wypełnienie formularza zamieszczonego na stronie internetowej Urzędu Gminy Strzyżewice oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Strzyżewice w terminie od dnia 06.03.2023 r. do 07.04.2023 r.

4. Badania ankietowego dotyczącego opinii na temat proponowanych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz zaproponowanych w uchwale rozwiązań. Ankieta dostępna była na stronie internetowej Urzędu Gminy Strzyżewice oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Strzyżewice.

Po zakończeniu konsultacji społecznych sporządzony został „Raport z konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Gminy Strzyżewice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Strzyżewice”.

Etap I zakończył się podjęciem Uchwały nr LIII/295/23 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Strzyżewice.

Treść uchwały została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego <https://edziennik.lublin.uw.gov.pl/legalact/2023/4608/>.

→ Etap tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030 rozpoczęło od podjęcia Uchwały nr LIII/296/23 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 29.06.2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030.

Pogłębioną charakterystykę obszaru rewitalizacji wykonano w oparciu o dane ilościowe i jakościowe. Zostały one zebrane na podstawie danych przekazanych przez Urząd Gminy Strzyżewice. Zebrane informacje o przestrzeni obszaru rewitalizacji i istotnych problemach dla mieszkańców uzupełniono po uzyskaniu ankiet, które dotyczyły obszarów rewitalizacji. Do Urzędu Gminy Strzyżewice wpłynęło 5 ankiet od mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W terminie od 27.07.2023 r. do 31.08.2023 r. został przeprowadzony nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogły być ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030. Fiszki służące do stworzenia projektów udostępniono na stronie internetowej Gminy Strzyżewice. W trakcie naboru wpłynęły 2 fiszki projektowe złożone przez Powiat Lublin.

Propozycje projektów w nich zawartych zostały uznane za istotne dla realizacji celów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030 i zawarte na liście przedsięwzięć podstawowych w przedmiotowym Programie.

Zgromadzone karty projektów, a także pomysły mieszkańców przedstawione na spotkaniach i w ankiecie internetowej zostały uwzględnione w Programie, celem stworzenia dokumentu odpowiadającego na realne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030

Wójt Gminy Strzyżewice, działając na podstawie art. 6 oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485 z późn. zm.), zawiadomił o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030. Konsultacje miały na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji, w szczególności od mieszkańców Gminy Strzyżewice, podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na terenie Gminy Strzyżewice działalność gospodarczą lub społeczną i pozostałych zainteresowanych osób i podmiotów uwag do wyżej wymienionego projektu. Konsultacje przeprowadzone zostały **od dnia 29.02.2024 r. do dnia 05.04.2024 r.** w formie:

1. Zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag.
2. Ankiety dla mieszkańców obszaru rewitalizacji

Formularz uwag oraz ankieta dla mieszkańców obszaru rewitalizacji dostępne były:

- na stronie internetowej Gminy Strzyżewice: www.strzyzewice.lubelskie.pl,
- na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Strzyżewice: <https://ugstrzyzewice.bip.lubelskie.pl/index.php?id=120>;

- w formie papierowej w Urzędzie Gminy Strzyżewice, Strzyżewice 109, 23 – 107 Strzyżewice (pokój nr 23).

Wypełnione formularze uwag oraz ankiety dla mieszkańców obszaru rewitalizacji należało dostarczać:

- drogą elektroniczną na adres e-mail: gmina@strzyzewice.lubelskie.pl;
- drogą korespondencyjną na adres Urząd Gminy Strzyżewice, Strzyżewice 109, 23 – 107 Strzyżewice;
- bezpośrednio do Urzędu Gminy Strzyżewice (sekretariat, pokój nr 28) w godzinach pracy Urzędu.

W trakcie trwania konsultacji nie wpłynął żaden formularz ani ankieta.

3. Spotkania konsultacyjnego otwartego z interesariuszami rewitalizacji, na którym zostały omówione główne założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030. Spotkanie odbyło się w dniu 12.03.2024 r. o godzinie 16.00 w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Strzyżewice, Strzyżewice 109, 23-107 Strzyżewice. Uwagi do projektu Programu można było składać do dnia 05.04.2024 r. W przypadku dostarczenia uwag za pośrednictwem poczty decydowała data wpływu korespondencji do Urzędu Gminy Strzyżewice.

W spotkaniu wzięło udział: 14 osób. Żadna z osób uczestniczących w spotkaniu nie zgłosiła uwag do konsultowanego dokumentu.

Materiały informacyjne zamieszczone w wersji elektronicznej na podmiotowej stronie Gminy Strzyżewice w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Strzyżewice: <https://ugstrzyzewice.bip.lubelskie.pl/index.php?id=120>, na stronie internetowej Gminy Strzyżewice: www.strzyzewice.lubelskie.pl oraz dostępne w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Strzyżewice, Strzyżewice 109, 23 – 107 Strzyżewice:

- zarządzenie nr 7/24 Wójta Gminy Strzyżewice z dnia 23.01.2024 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030,
- formularz zgłaszania uwag,
- projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030,
- ankieta dla mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- obwieszczenie o konsultacjach społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030,
- obowiązek informacyjny (klauzula informacyjna).

Informacje o konsultacjach społecznych zostały podane do publicznej wiadomości:

- przez publikację w prasie w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914);
- w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Strzyżewice: <https://ugstrzyzewice.bip.lubelskie.pl/index.php?id=120>;
- na stronie internetowej: www.strzyzewice.lubelskie.pl;
- na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Strzyżewice, Strzyżewice 109, 23 – 107 Strzyżewice,
- w mediach społecznościowych: <https://www.facebook.com>,
- przez wywieszenie w widocznym miejscu w miejscowościach znajdujących się w wyznaczonych obszarach rewitalizacji,
- przez wywieszenie w widocznym miejscu we wszystkich sołectwach Gminy Strzyżewice.

10.2. Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji

Efektywność partycypacji społecznej zależy od skuteczności dwustronnego przepływu informacji, co oznacza, że nie tylko gmina, jako podmiot zarządzający procesem rewitalizacji powinien informować

stronę społeczną o planowanych działaniach i zamierzeniach, ale także strona społeczna powinna mieć szansę wyrażenia swojej opinii na temat realizowanych działań.

Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR - mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- powołanie Komitetu Rewitalizacji – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji (**monitoring i ewaluacja**),
- współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci (**wdrażanie projektów**),
- współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych (**wdrażanie projektów, zwłaszcza w sferze społecznej**),
- współpracę z Powiatem Lubelskim w zakresie wdrażania projektów zgłoszonych przez ww. pomiot (**wdrażanie projektów, monitoring, ewaluacja**),
- okresowe spotkania z interesariuszami interesariuszami (**monitoring, ocena skuteczności podejmowanych działań**),
- dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowanego dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

Elementem partycypacji społecznej będzie organizacja konsultacji społecznych przeprowadzonych metodami aktywizującymi, a dotyczących realizacji konkretnych przedsięwzięć. Chodzi o danie mieszkańcom możliwości wypowiedzenia się co do sposobów zagospodarowania terenów czy szczegółów projektów miękkich tak, aby wszystkie one w jak największym stopniu odpowiadały potrzebom mieszkańców. Z drugiej strony takie spotkania stanowią wyraz otwartości władz wobec mieszkańców oraz są okazją do wyjaśnienia pewnych zagadnień czy powodów, dla których dane przedsięwzięcie musi być zorganizowane w taki, a nie inny sposób.

Inny sposób angażowania społeczności lokalnej to ankietyzacja podmiotów/interesariuszy (osób, podmiotów gospodarczych, społecznych, itd.) z obszarów rewitalizacji na etapie oceny efektów wdrażania Programu Rewitalizacji. Przeprowadzanie takich ankiet pozwoli na uzupełnienie danych statystycznych gromadzonych na potrzeby monitoringu o odczucia i wnioski indywidualne. Jednocześnie - przy odpowiednio skonstruowanej ankiecie - pozwoli poznać propozycje rozwiązań ewentualnych pojawiających się problemów.

Wreszcie partycypacja społeczna może zostać zagwarantowana na etapie wdrażania dokumentu poprzez włączanie mieszkańców do realizacji konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Mowa tu zarówno o pojedynczych mieszkańcach, jak i osobach zrzeszonych np. w organizacjach pozarządowych. Zaangażowanie to może przyjmować formę wolontariatu, przy czym coraz popularniejszy staje się on nie tylko wśród młodzieży szkolnej, ale również osób starszych. W tym drugim przypadku przynosi pozytywne efekty, ponieważ z jednej strony wykorzystuje wiedzę i doświadczenie życiowe, a z drugiej sprawia, że osoby starsze czują się potrzebne i są bardziej dowartościowane. Włączenie to odnosi się przede wszystkim do realizacji projektów „miękkich”. Gmina będzie zachęcać mieszkańców do zaangażowania i promować możliwości włączania się do procesu rewitalizacji.

W proces realizacji GPR będą zaangażowane następujące podmioty:

- ✓ **Urząd Gminy Strzyżewice (Referat Strategii i Funduszy)** - (zaangażowanie w realizację projektów: Przebudowa Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelnej Woli, Utworzenie Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne, Rewitalizacja centrum Strzyżewic).
- ✓ **Starostwo Powiatowe w Lublinie, Urząd Gminy Strzyżewice** (zaangażowanie w realizację projektu Green Human Space – Kompleks Muzealno – Wystawienniczy, Green Human Space – Zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy regionu poprzez rewitalizację terenów zielonych

i obiektów kultury oraz stworzenie Regionalnego Centrum Turystyczno – Edukacyjnego w Pszczelej Woli).

- ✓ **Urząd Gminy Strzyżewice (Referat Strategii i Funduszy) Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach, Gminna Biblioteka Publiczna im. Ewy Kończakowskiej w Strzyżewicach, Koła Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie „TU MIESZKAM TU DZIAŁAM”, Nadbystrzyckie Stowarzyszenie Agroturystyczne w Strzyżewicach, Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych i Kulturalno-Oświatowych „Nadzieja”, Strzyżewickie Towarzystwo Regionalne, Stowarzyszenie Miłośników Gminy Strzyżewice** (zaangażowanie w realizację projektów z zakresu aktywizacji społeczności lokalnej, tj. Wsparcie działalności Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej w Pszczelej Woli, Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną gminy Strzyżewice).
- ✓ **Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach, Komenda Powiatowa Policji w Bychawie** (zaangażowanie w realizację projektu: Wsparcie działalności Centrum Seniora w Kolonii Kiełczewice Dolne).
- ✓ **Starostwo Powiatowe w Lublinie, Urząd Gminy Strzyżewice, Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych, Stowarzyszenie Pszczelarzy Polskich „POLANKA”** (zaangażowanie w realizację projektu: Wsparcie działalności Regionalnego Centrum Turystyczno–Edukacyjnego w Pszczelej Woli).

Zaangażowanie mieszkańców może przyjmować również formę wolontariatu, przy czym coraz popularniejszy staje się on nie tylko wśród młodzieży szkolnej, ale również osób starszych. W tym drugim przypadku przynosi pozytywne efekty, ponieważ z jednej strony wykorzystuje wiedzę i doświadczenie życiowe, a z drugiej sprawia, że osoby starsze czują się potrzebne i są bardziej dowartościowane. Włączenie to odnosi się przede wszystkim do realizacji projektów „miękkich”. Gmina będzie zachęcać mieszkańców do zaangażowania i promować możliwości włączania się do procesu rewitalizacji.

Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

Zasady partycypacji w projekcie:

1. Dwustronny przepływ informacji.
2. Rzetelne diagnozowanie i prezentowanie informacji.
3. Angażowanie społeczności na możliwie wielu etapach działań rewitalizacyjnych.
4. Wieloetapowość konsultacji społecznych.
5. Wieloaspektowość konsultacji społecznych.

W procesie rewitalizacji wykorzystywane zostaną bierne i czynne formy konsultacji społecznych:

1. Formy bierne, a więc takie, w których prowadzona komunikacja jest jednokierunkowa to m.in. artykuły w informatorach samorządowych oraz krótkie informacje na stronach internetowych Gminy, bądź też w lokalnych mediach. Komunikacja jednokierunkowa będzie miała głównie charakter informacyjny.
2. Formy czynne tzn. komunikacja dwukierunkowa będzie miała charakter informacyjno - konsultacyjny i prowadzona będzie w sposób dedykowany.

Założenia koncepcji procesu konsultacji społecznych:

1. Proces uspołecznienia realizacji programu rewitalizacji realizowany będzie wśród interesariuszy programu rewitalizacji, a więc podmiotów (osób fizycznych i prawnych), na które rezultaty będą miały wpływ.
2. W ramach procesu następować będzie komunikacja jedno- i dwukierunkowa z zespołami i osobami zarówno biorącymi bezpośredni udział w projektach rewitalizacji, jak również z zespołami i osobami, powiązanymi pośrednio z działaniami rewitalizacyjnymi.

3. Wstępnie zidentyfikowane w niniejszym opracowaniu grupy interesariuszy (przedsiębiorcy, organizacje społeczne, lokalni liderzy, mieszkańcy poszczególnych sołectw, jednostki organizacyjne gminy, parafie) będą szczegółowo zweryfikowane na etapie prac realizacyjnych.
4. Uspołecznienie będzie prowadzone w sposób bezpośredni.
5. Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu uspołecznienia zostaną szczegółowo zweryfikowane po zapoznaniu się z oczekiwaniami, potrzebami i możliwościami uczestników procesu.
6. Po każdym spotkaniu konsultacyjnym/warsztatowym dotyczącym programu rewitalizacji zostanie sporządzony raport. Istotnym narzędziem partycypacji społecznej jest działalność Komitetu Rewitalizacji, który zostanie powołany Zarządzeniem Wójta.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa) gminny program rewitalizacji jest uznawany za **Inny Instrument Terytorialny (ITT)**, dzięki czemu gmina po spełnieniu wymogów dotyczących IIT może ubiegać się o środki unijne dostępne w ramach m.in. programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027.

Wymogi ustawy o rewitalizacji i Zasad realizacji IIT, a także regulacje ustawy wdrożeniowej w art. 36, pokrywają się ze sobą, wyjątkiem jest nieco inaczej sformułowany katalog interesariuszy.

W ustawie o rewitalizacji katalog interesariuszy wskazany został w art. 2 ust. 2. W ustawie wdrożeniowej (art. 36 ust. 8 pkt 4) mowa jest o partnerach społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotach reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotach działających na rzecz ochrony środowiska i podmiotach odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT.

W związku z tym, przystępując do prac nad procesem rewitalizacji, gmina Ostrów Lubelski przy okazji identyfikacji interesariuszy rewitalizacji wzięła pod uwagę także wymogi wynikające z ustawy wdrożeniowej.

W toku analizy za partnerów społecznych realizujących działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne, uznano przede wszystkim organizacje pozarządowe opisane w *podrozdziale 10.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji*.

Zidentyfikowani partnerzy społeczno-gospodarczy oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie lub realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne zostaną zaproszeni do prac związanych z realizacją GPR.

Dzięki kampanii informacyjnej udało się pozyskać partnerów społeczno-gospodarczych i inne podmioty określone w ustawie wdrożeniowej.

Partnerzy ci zostali zaproszeni do procesu partycypacji na etapie przygotowania GPR, na etapie jego wdrażania będą zaś brali udział w dalszych działaniach partycypacyjnych, przede wszystkim w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Kluczowymi partnerami rewitalizacji biorącymi udział we wdrażaniu programu są podmioty, które zgłosiły swój projekt w otwartym naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W celu pełnego włączenia partnerów społeczno-gospodarczych i podmiotów wskazanych w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej skład Komitetu Rewitalizacji zostanie ustalony z ich uwzględnieniem, dzięki czemu, oprócz innych interesariuszy procesu rewitalizacji, będą oni mieć także wpływ na sposób wdrażania, monitorowanie i ocenę prowadzonej interwencji.

W tym celu w zasadach dotyczących składu komitetu zostaną uwzględnieni przedstawiciele podmiotów wymienionych m.in. w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej.

Włączenie społeczne wyżej wymienionych partnerów w proces rewitalizacji gminy Ostrów Lubelski spełnia wymogi ustawy wdrożeniowej, sprawiając że GPR można uznać za Inny Instrument Terytorialny zgodnie z regulacjami ustawy wdrożeniowej i Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

11. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001), Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022r. poz. 1029) oraz Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022r. poz. 916) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

W celu identyfikacji potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz oceny ich natężenia, a także określenia, czy w programie w należyty sposób został uwzględniony interes środowiska przyrodniczego i kulturowego rozpatruje się wpływ realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji na poszczególne komponenty środowiska:

- 1) różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny,
- 2) ludzi,
- 3) wodę,
- 4) powietrze i środowisko akustyczne,
- 5) powierzchnię ziemi,
- 6) krajobraz i zabytki,
- 7) klimat, zasoby naturalne.

W przypadku powierzchni ziemi, klimatu i zasobów naturalnych, stwierdzono neutralny wpływ realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, natomiast na wszystkie pozostałe komponenty środowiska realizacja projektów będzie miała wpływ pozytywny.

W przypadku realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych niekorzystne oddziaływanie może nastąpić jedynie w fazie ich wykonywania i może być związane bezpośrednio z uciążliwościami powstającymi w trakcie prowadzonego procesu budowlanego. Wówczas oddziaływania mają charakter odwracalny, chwilowy oraz występują w relatywnie krótkim czasie (krótkoterminowo).

Oddziaływanie na środowisko poszczególnych zadań ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji, może spowodować nakładanie się działań w przypadku ich równoczesnej realizacji. Dlatego też, harmonogram realizacji zadań jest tak skonstruowany, aby z jednej strony uwzględnić technologię robót, a z drugiej ograniczyć kumulację uciążliwych oddziaływań.

W przypadku zadań związanych z budową lub modernizacją uzbrojenia podziemnego o podejmowanych w tym zakresie pracach będą informowani wszyscy zarządcy sieci, tak by w jednym czasie uporządkować całość zidentyfikowanych spraw na danym terenie.

Minimalizacja oddziaływań inwestycji na środowisko, to różnego rodzaju działania, które mają wpłynąć na zmniejszenie uciążliwości przedsięwzięcia na otoczenie, zarówno w fazie realizacji jak i eksploatacji.

Są to m.in. następujące działania:

- ✓ w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy,
- ✓ stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- ✓ właściwe kierowanie pracami,
- ✓ dotrzymywanie terminów wykonywania prac budowlanych,
- ✓ nadzór nad skutecznością i jakością realizacji,
- ✓ stosowanie wysokiej klasy rozwiązań technicznych,
- ✓ ograniczanie i oszczędzanie podczas budowy surowców takich jak woda, piasek i energia,
- ✓ maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach Programu ma charakter lokalny, zatem oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie również miało zasięg lokalny. Natomiast realizacja Programu nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Mówiąc o znacząco negatywnym oddziaływaniu na środowisko trzeba zaznaczyć, że będzie miało ono charakter tymczasowy i ograniczy się do realizacji planowanych inwestycji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. W perspektywie długoterminowej działania, które będą realizowane, korzystnie wpłyną nie tylko na znaczącą poprawę warunków korzystania ze środowiska naturalnego, ale też na komfort życia mieszkańców Gminy Strzyżewice.

Środki zapobiegawcze negatywnemu oddziaływaniu na środowisko to przede wszystkim rozwiązania, jakie zostały zaproponowane w przedmiotowym dokumencie. Są to przede wszystkim: wybór odpowiedniej lokalizacji, wybór właściwych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych.

Prawne formy ochrony przyrody na obszarze gminy Strzyżewice

- Czarniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu - Obszar chroniony ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowy ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Został utworzony 23 marca 1990 r. Powierzchnia całkowita to 19510,0000ha. Obszar położony jest w powiecie lubelskim, na terenie gmin: Jabłonna, Głusk, Strzyżewice, Krzczonów, Niedrzwica Duża, miasta i gminy Bychawa, miasta Lublin oraz w powiecie świdnickim, na terenie gmin: Piaski i Mełgiew. Czarniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu leży w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego i łączy się z Krzczonowskim Parkiem Krajobrazowym. Charakteryzuje go krajobraz rolniczy, ale z dość dużymi kompleksami leśnymi i urozmaiconym krajobrazem (liczne źródła i doliny rzeczne). Są to tereny o dużych walorach botanicznych. Bogata flora roślin naczyniowych reprezentowana jest przez około 1000 gatunków. Obszar ten charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą oraz występowaniem dobrze zachowanych kompleksów leśnych. Czarniejowski OCK tworzy zwarty obszar ochronny o dużym znaczeniu w systemie ochrony województwa. Jest on intensywnie wykorzystywany przez mieszkańców Lublina w celach wypoczynkowo – rekreacyjnych. Na obszarze tym występują gatunki flory, które podlegają częściowej ochronie prawnej, należy do nich wilżyna ciernista (*Ononis spinosa*). Obszar ten nie leży w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów Natura 2000. Obejmuje niewielki północno-wschodni fragment gminy. Rozporządzenie Nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Czarniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, określa zakazy i nakazy ochrony Czarniejowskiego OchK.
- Pomniki przyrody
 - orzech czarny *Juglans nigra* o obwodzie pnia 245 cm i wysokości 19 m w Pszczelej Woli, rośnie przy drodze od pałacu w stronę basenu, na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego Zespołu Szkół Rolniczych CKP w Pszczelej Woli;
 - "Lipa Wawrynów" - lipa drobnolistna *Tiliacordata* o obwodzie pnia 670 cm i wysokości 25 m, rośnie przy drodze od pałacu w stronę basenu, na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego Zespołu Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli;
 - grupa 5 lip drobnolistnych *Tilia cordata* o obwodach pni 240-379 cm i wysokości 23 m, rosną po lewej stronie dróżki parkowej biegnącej między skansenem a internatem, prowadzącej w kierunku stadionu sportowego, w parku Zespołu Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli;

- aleja Rohlandów - aleja składająca się z 92 lip drobnolistnych *Tilia cordata* o obwodach pni 240-478 cm i wysokościach 20 m, zlokalizowana na terenie Zespołu Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli;
- miłorząb dwuklapowy *Ginkgo biloba* o obwodzie pnia 170 cm i wysokości 13,5 m, rośnie przy głównej alei pałacowej zabytkowego założenia parkowego, na terenie Zespołu Szkół Rolniczych CKP w Pszczelej Woli;
- korkowiec amurski *Phellodendron amurense* o obwodzie pnia 190 cm i wysokości 12 m, rośnie między skansenem a internatem w zabytkowym założeniu parkowym, na terenie Zespołu Szkół Rolniczych CKP w Pszczelej Woli;
- grupa 11 olszyn czarnych *Alnus glutinosa* o obwodach pni 230-338 cm i wysokości 26 m, rosną przy rowie odwadniającym przy oczyszczalni ścieków, na terenie zabytkowego założenia parkowego - teren Zespołu Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli;
- modrzew polski *Larix polonica* o obwodzie pnia 255 cm i wysokości 23 m, rośnie w zabytkowym założeniu parkowym – teren zespołu Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli, po lewej stronie alejki wjazdowej na teren szkolny;
- głóg szkarłatny *Crataegus coccinea* o obwodzie pnia 136 cm i wysokości 8,5 m, rośnie obok pawilonu pasiecznego w zabytkowym założeniu parkowym – teren zespołu Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli;
- grupa 5 jesionów wyniosłych *Fraxinus excelsior* o obwodach pni 186-310 cm i wysokości 24 m, rosną w parku przyszkolnym Zespołu Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli, na południowym skraju parku od strony zabudowań gospodarczych;
- lipa drobnolistna *Tilia cordata* o obwodzie pnia 344 cm i wysokości 19 m, rośnie na terenie Gminnej Spółdzielni "Samopomoc Chłopska" w Strzyżewicach, na placu między pałacem a magazynami własność Skarbu Państwa – GS "SCH" w Strzyżewicach

Ochrona drzew w granicach lokalizacji obejmuje zasięg korony drzew i systemu korzeniowego. W ramach czynnej ochrony istnieje możliwość dokonywania zabiegów pielęgnacyjno-zabezpieczających, zgodnych z ogólnie przyjętymi zasadami chirurgii drzew.

Jeden z rewitalizowanych podobszarów – Pszczela Wola, zlokalizowany jest na terenie Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Aktualna podstawa prawna funkcjonowania obszaru: rozporządzenie Nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 roku w sprawie Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Lubel. Z 2006 r., Nr 65, poz. 1225). Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych. Przy realizacji planowanych działań należy pamiętać o obowiązujących na tym obszarze zakazach, m.in. o:

- likwidowaniu i niszczeniu zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- dokonywaniu zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybna.

W związku z planowanym przywróceniem dobrostanu starodrzewu poprzez podjęcie działań pielęgnacyjnych, leczniczych i konserwatorskich, należy pamiętać o wykonaniu ich zgodnie ze sztuką ogrodniczą oraz z art. 87a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Niewskazane jest nadmierne usuwanie drzew i krzewów oraz przekształcanie terenów zielonych w wybetonowane

place. Biorąc pod uwagę postępujące zmiany klimatu, w tym okresy o wysokich temperaturach, należy mieć na uwadze, że usunięcie większości drzew z odsłoniętych placów utrudni lub uniemożliwi wielu osobom korzystanie z przestrzeni publicznej.

Na etapie opracowywania dokumentacji technicznych dla poszczególnych przedsięwzięć ujętych w GPR, jeśli okaże się to konieczne, uwzględnione zostaną zagadnienia związane z ewentualnym zniszczeniem istniejących i potencjalnych siedlisk gatunków chronionych, do których może dojść w trakcie prac związanych m.in. z modernizacją infrastruktury i odnową przestrzeni publicznej. Istotnym elementem rewitalizacji, zwłaszcza w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznej, jest realizacja tego zadania w sposób zrównoważony, który przy zastosowaniu rozwiązań ułatwiających dostępność miejsc dla większej liczby grup społecznych zachowa przyrodnicze walory terenu, które również pozytywnie wpływają na funkcjonowanie lokalnych społeczności. Dlatego też projekty rewitalizacji powinny mieć na celu zachowanie terenów zielonych, ochronę istniejących pomników przyrody oraz Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, jak i siedlisk gatunków chronionych.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie, działając na podstawie art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) w odpowiedzi na wniosek Wójta Gminy Strzyżewice, znak: KRSF.061.1.2023 z dnia 25.03.2024 r., uzupełniony pismem z dnia 23.08.2024 r., w sprawie stwierdzenia braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030” oraz po zapoznaniu się z przedłożonymi wraz z wnioskiem dokumentami, tj.: projektem „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030” oraz uzasadnieniem odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 49 ustawy o.o.s., stwierdził, że w granicach opracowania występują formy ochrony przyrody zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.), tj. Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu. W granicach opracowania nie występuje obszar Natura 2000. Realizacja celów dokumentu nie powinna będzie mieć negatywnego wpływu na obszary Natura 2000. Lokalizacja planowanych inwestycji nie spowoduje pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz nie wpłynie na gatunki, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000. Ponadto nie będą miały one negatywnego wpływu na zachowanie integralności i oraz spójności sieci obszarów Natura 2000. Potencjalnie negatywne oddziaływanie na warunki życia ludzi może występować jedynie na etapie realizacji prac inwestycyjnych. Oddziaływanie to będzie miało charakter przejściowy i krótkotrwały. Wszystkie wyznaczone działania mają na celu poprawę warunków życia mieszkańców Gminy Strzyżewice. Według zapisów Uzasadnienia planowane działania nie wpłyną w sposób negatywny na występujące na tym obszarze gatunki cenne przyrodniczo oraz na stan i jakość środowiska naturalnego. Realizacja założeń GPR przyczyni się do uporządkowania i lepszego wykorzystania terenów cennych przyrodniczo i kulturowo w Gminie Strzyżewice.

Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań skumulowanych oraz ze względu na lokalny zakres planowanych zadań i znaczną odległość od granicy państwa również oddziaływań transgranicznych. Sporządzany GPR dla Gminy Strzyżewice i jego przyszła realizacja nie niesie za sobą ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska. Zadania projektowe wynikające z GPR zostaną zrealizowane w taki sposób, by zminimalizować negatywne oddziaływanie na środowisko, szczególnie do terenów posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego.

W trakcie realizacji zadań, nie zostanie zmniejszona powierzchnia biologicznie czynna przedmiotowego obszaru. Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczyły będą remontu, przebudowy lub budowy budynków, renowacji zabytków, zagospodarowania przestrzeni publicznej

obejmujące m.in. nasadzenia roślin, tworzenie ścieżek edukacyjnych, rewitalizację terenów zielonych, utworzenie arboretum, renowację zabytkowych alei.

Na podstawie przeprowadzonej analizy przedłożonych informacji, biorąc pod uwagę uwarunkowania, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie nie uznał za konieczne przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030”.

W odpowiedzi na wniosek złożony przez Wójta Gminy Strzyżewice, z dnia 23.09.2024 r. w przedmiocie odstąpienia od potrzeby przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023-2030, **Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny** pismem znak DNS-NZ.7016.208.2024, z dnia 2.10.2024 r. poinformował, iż w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) wymienione są dokumenty wymagające przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Rozpatrywany dokument pn. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2023- 2030 jak wynika z akt sprawy, nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu unormowań rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.). Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że przedmiotowy dokument nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i w związku z tym opiniowania przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

12.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na dzień przyjęcia uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2023 – 2030 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

12.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

12.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W dniu 28 czerwca 2022 r. została podjęta uchwała nr XLII/229/22 w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzyżewice.

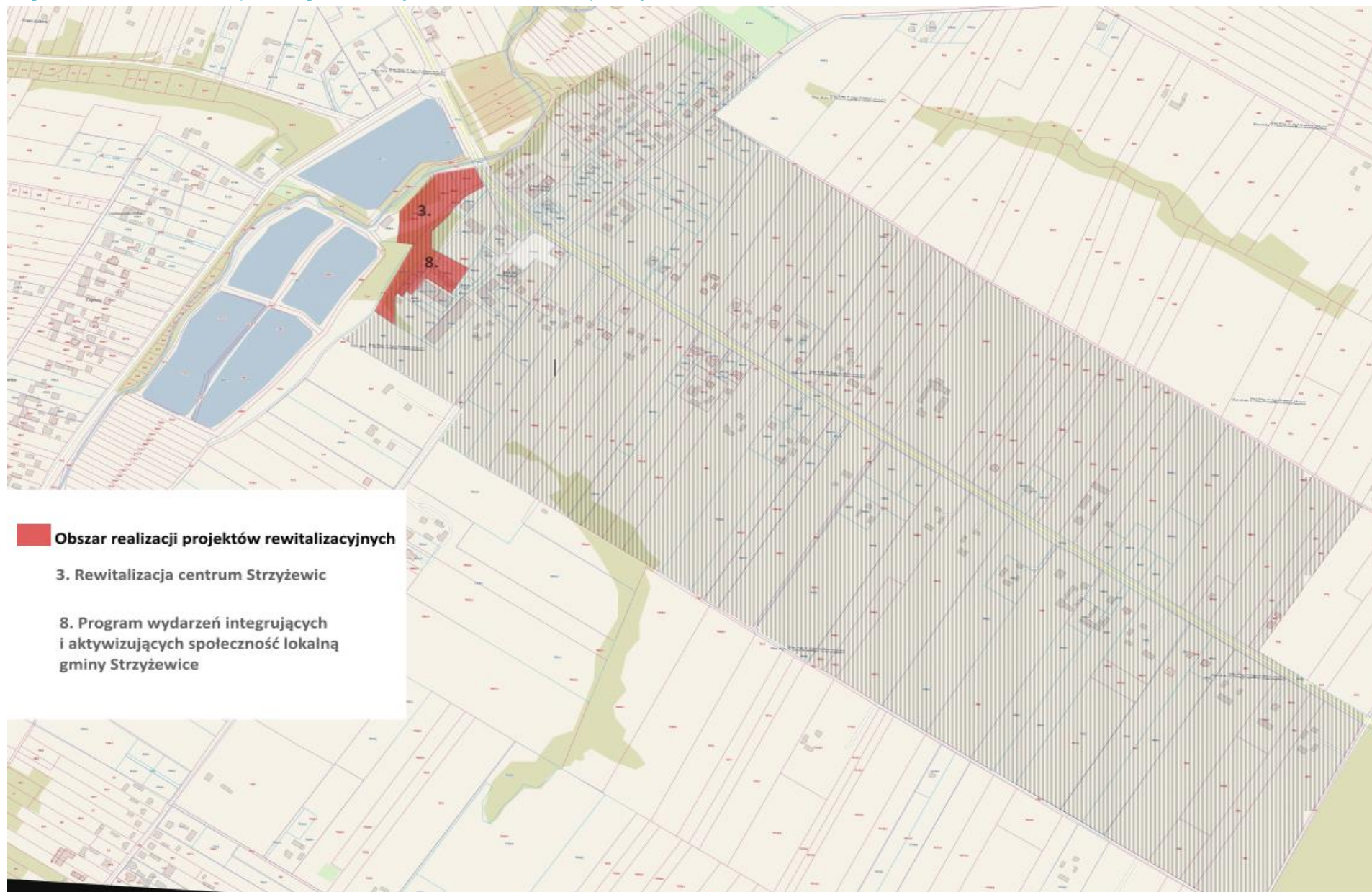
12.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

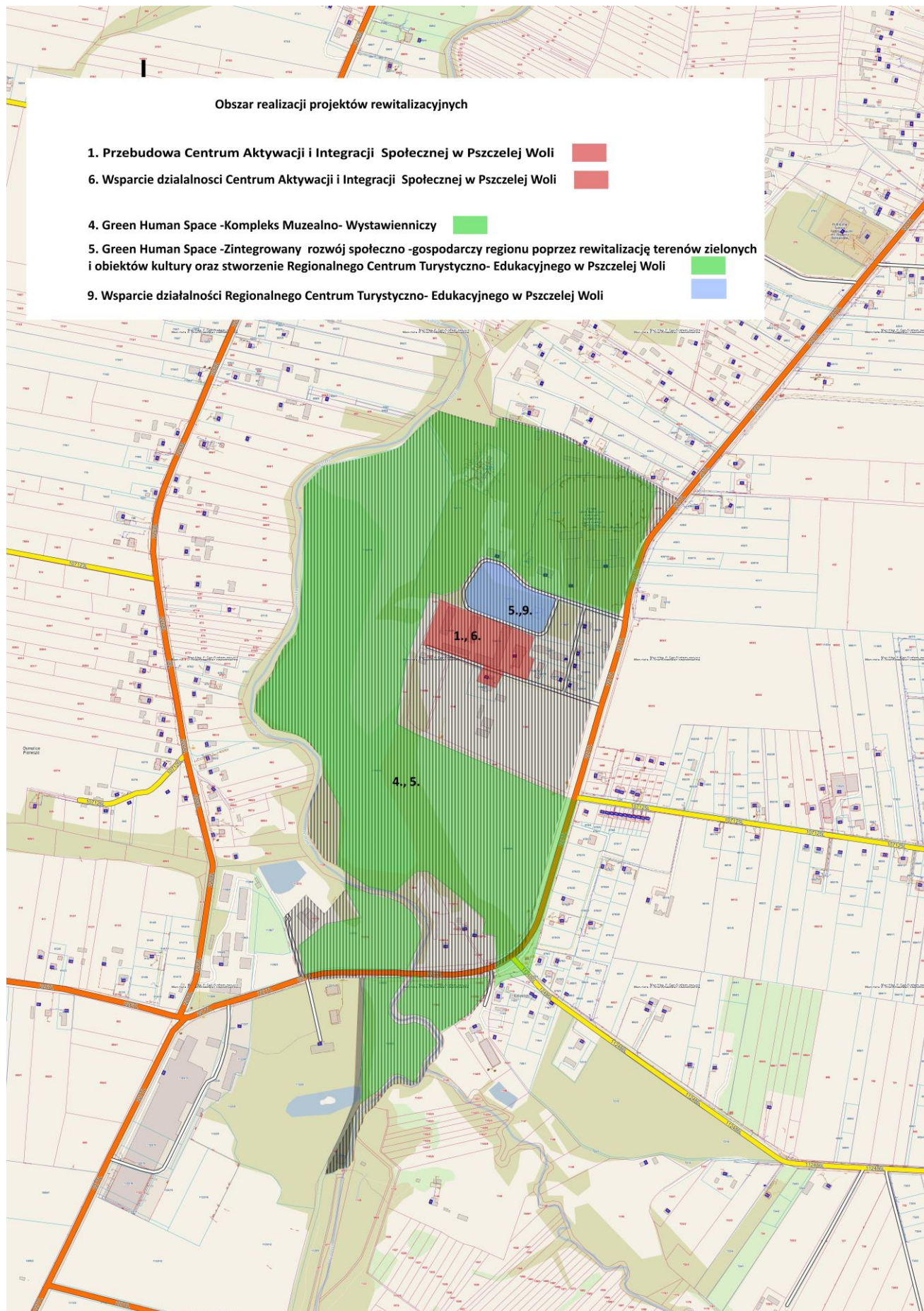
Na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2023 – 2030 przewiduje się wprowadzenie zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Gmina Strzyżewice jest na etapie przeprowadzenia zmian w MPZP Gminy Strzyżewice. Podjęta została uchwała Rady Gminy Strzyżewice nr XLII/230/22 z dnia 28.06.2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Strzyżewice.

13. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Mapa 9 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Strzyżewice

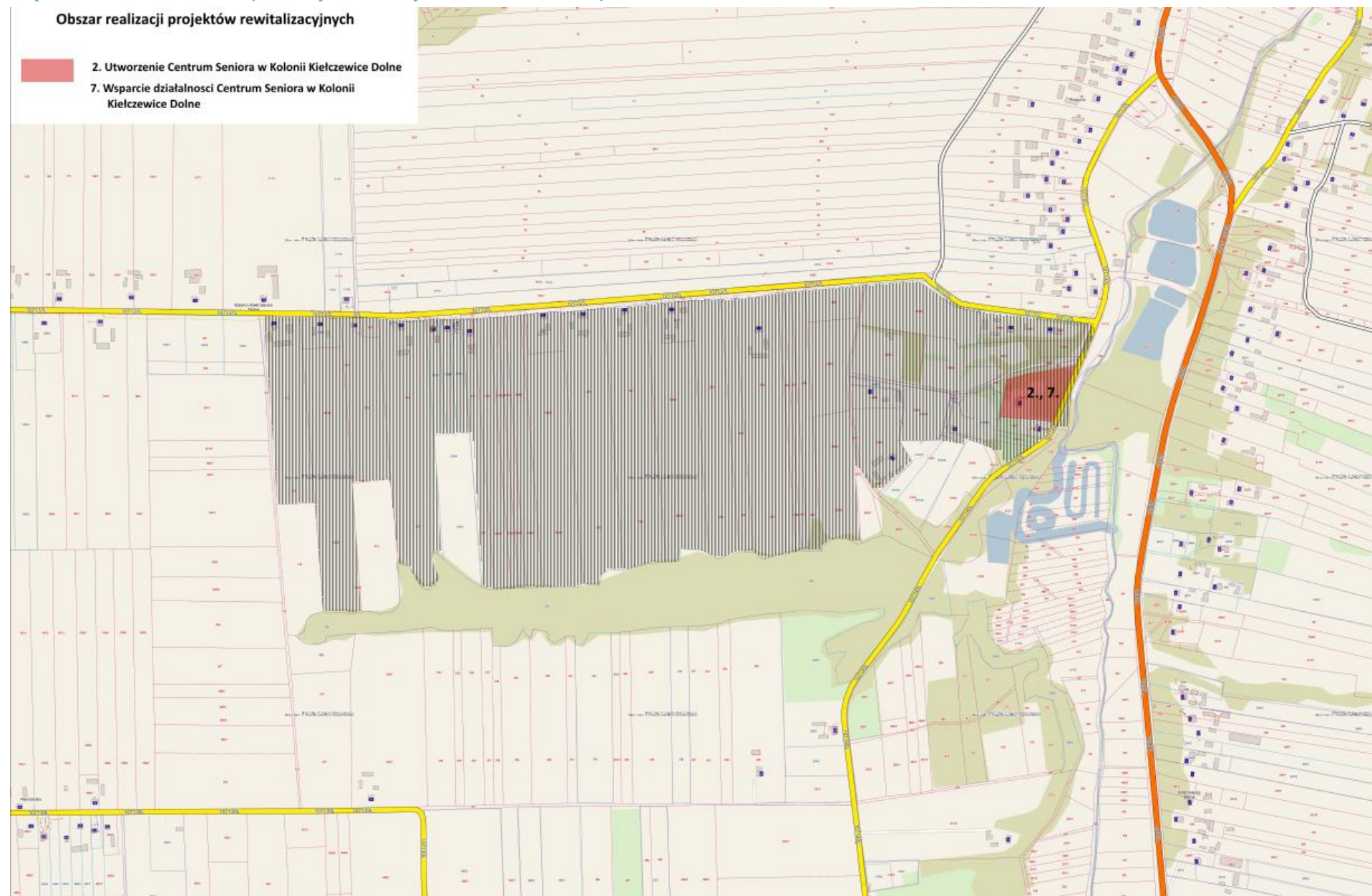
skala 1:5000

Mapa 11 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Kolonia Kielczewice Dolne

skala 1:5000

Spis tabel:

Tabela 1 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji.....	16
Tabela 2 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego	19
Tabela 3 Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa w roku 2021 [%]	22
Tabela 4 Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa [%]	23
Tabela 5 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	24
Tabela 6 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	25
Tabela 7 Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	26
Tabela 8 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	27
Tabela 9 „Niebieskie karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	28
Tabela 10 Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców.....	29
Tabela 11 Kapitał społeczny (frekwencja wyborcza wybory do Rady Gminy Strzyżewice 2018)	30
Tabela 12 Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2022	31
Tabela 13 Wartości wskaźników dla sfery społecznej.....	32
Tabela 14 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery społecznej	33
Tabela 15 Wartości wskaźników dla sfery społecznej po określeniu stymulanty i destymulanty	34
Tabela 16 Wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej.....	35
Tabela 17 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	38
Tabela 18 Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	39
Tabela 19 Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców (instytucje kultury, banki, apteki, przychodnie, świetlice wiejskie, obiekty sportowe)	40
Tabela 20 Obecność terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]	41
Tabela 21 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej.....	42
Tabela 22 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	43
Tabela 23 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej po określeniu stymulanty i destymulanty	44
Tabela 24 Poziom występowania wskaźników kryzysowych dla sfery, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej.....	45
Tabela 25 Ocena skomunikowania Gminy Strzyżewice	46
Tabela 26 Przestrzenie publiczne oraz stan ich zagospodarowania w ocenie UG Strzyżewice.....	47
Tabela 27 Stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę sportu i rekreacji	48
Tabela 28 Czynniki techniczne – w szczególności udział powierzchni terenów zdegradowanych w ogólnej powierzchni sołectwa, stopień funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w dostępie do sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej	48
Tabela 29 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową	50
Tabela 30 Delimitacja Obszaru Rewitalizacji Gminy Strzyżewice	53
Tabela 31 Zakres obszaru rewitalizacji	53
Tabela 32 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji.....	70
Tabela 33 Pogłębiona diagnoza problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji.....	71
Tabela 34. Zdefiniowane potrzeby obszaru rewitalizacji w Gminie Strzyżewice	72
Tabela 35 Powiązania potencjałów rozwojowych w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej ..	77

Tabela 36 Źródła finansowania GPR	118
Tabela 37 Matryca komplementarności (komplementarność przedsięwzięć z celami i kierunkami działań GPR).....	120
Tabela 38 Ramy finansowe	121
Tabela 39 Harmonogram wdrażania GPR	122
Tabela 40 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR	126
Tabela 41 Ocena i system monitorowania stanu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	129
Tabela 42 Wykaz interesariuszy zaangażowanych w proces przygotowania i realizacji GPR.....	136

Spis map:

Mapa 1 Podział gminy na obszary porównawcze	17
Mapa 2 Wyniki standaryzacji w odniesieniu do problemów społecznych – Gmina Strzyżewice	36
Mapa 3 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% Strzyżewice	78
Mapa 4 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 10% Strzyżewice.....	79
Mapa 5 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% Kol. Kiełczewice Dolne	79
Mapa 6 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 10% Kol. Kiełczewice Dolne	80
Mapa 7 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% Pszczela Wola	80
Mapa 8 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 10% Pszczela Wola.....	81
Mapa 9 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Strzyżewice skala 1:5000	152
Mapa 10 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Pszczela Wola skala 1:5000	153
Mapa 11 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Kolonia Kiełczewice Dolne skala 1:5000	154

Spis rysunków:

Rysunek 1 Negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno – funkcjonalne oraz techniczne w Gminie Strzyżewice.....	51
--	----